

FÖRDJUPAD ÖVERSIKTSPLAN SÖDERKÖPING STAD

Planhandling

Planhandling Antagande
2018-04-25
KS diarienummer 2016-00163

SÖDERKÖPING.SE

INNEHÅLL

4	INTRODUKTION
5	Översiktsplanering
9	Medborgardialog
13	Översiktsplaner i Söderköping
14	NATIONELLA OCH REGIONALA MÅL
14	Bostadsbyggande
15	Miljökvalitetsmål
16	ATTRAKTIV, VÄXANDE OCH HÅLLBAR - SÖDERKÖPING STAD 2030
17	Attraktivitet
18	Tillväxt
19	Hållbarhet
20	Avgränsning
22	STADENS FÖRUTSÄTTNINGAR
25	Boendemiljöer
27	NYCKELFRÅGOR
27	Megatrender
28	Lokala trender
32	STADENS ÖVERGRIPANDE STRUKTURER
32	Arkitektur och stadsbyggnad
40	Blågrön struktur
45	Infrastruktur
62	OFFENTLIG OCH KOMMERSIELL SERVICE
62	Näringsliv och arbete
65	Lokaler för Offentlig service
67	Förskola och Skola
69	Vård och omsorg
71	Idrott och fritid
73	Kultur och turism
76	MILJÖ, RISK OCH HÄLSA
86	MARKANVÄNDNINGSKARTAN
94	GENOMFÖRANDE
96	REFERENSER
96	Kommunala dokument
99	Övriga källor
102	LÄNSSTYRELSENS GRANSKNINGSYTTRANDE

INTRODUKTION

Fördjupad översiktsplan Söderköping stad är en fördjupning av översiktsplanen för Söderköpings kommun. Fördjupningar kan göras för exempelvis tätorter och denna gäller för Söderköpings stad.

Syftet med Fördjupad översiktsplan Söderköping stad (härefter kallad FÖP Söderköping stad) är att identifiera nuvarande markanvändning och föreslå ny utifrån de behov som idag finns och de som förutspås fram till år 2030. Målet är att skapa en hållbar stad år 2030. I fördjupningen av översiktsplanen pekas utvecklingsområden ut samt områden som kommer förändras eller bevaras.

Till FÖP Söderköping stad hör ett antal kartor som visar hur Söderköpings kommun har tänkt sig att marken i staden ska användas i framtiden. De finns samlade i en kartbilaga men vissa av kartorna finns också med i planbeskrivningen (den här handlingen) för att det ska vara lättare att koppla texterna till kartor och illustrationer.

I maj 2016 fattade kommunstyrelsen beslut om inriktningsdokument för FÖP Söderköping stad. Efter det har kommunens olika förvaltningar arbetat fram ett samrådsförslag. Utredningar gjordes för bland annat risker, buller och översvämning. Ett annat underlag i arbetet har varit den information som hämtats in från Söderköpings invånare. Samråd har genomförts från 8 mars till 30 april 2017 med medborgare, grannkommuner, länsstyrelsen och berörda myndigheter. 15 december 2017 till 28 februari 2018 genomfördes granskningen. Justeringar har gjorts av fördjupningen av översiktsplanen. Synpunkterna från samrådet har sammanställts i en samrådsredogörelse och de från granskningen i ett så kallat särskilt utlåtande. Båda finns att läsa som bilagor.

ÖVERSIKTSPLANERING

En översiktsplan är ett av de viktigaste dokumenten som en kommun upprättar. Översiktsplanen är vägledande för hur marken används i kommunen. Därför påverkar den kommunens utveckling. I översiktsplanen samordnas det kunskapsunderlag som finns om exempelvis kommunens bebyggelse, naturområden och infrastruktur. Genom att samla kunskapen och löpande uppdatera underlaget är kommunen förberedd för framtida och oförutsägbara händelser.

En fördjupad översiktsplan täcker en del av kommunen (i detta fall en tätort) där det finns många olika intressen som konkurrerar om att använda marken. En fördjupad översiktsplan ersätter översiktsplanen för en del av kommunen.

Processen för hur en översiktsplan ska upprättas regleras i 3 kap plan- och bygglagen (2010:900). Lagstiftningen utgör ett minimum för vad kommunen förväntas göra vad gäller medborgardialoger, kommunikation med länsstyrelsen och politiska beslut. Ytterligare förankring externt och internt gör översiktsplanen till ett mer användbart verktyg.

Fördjupad översiktsplan Söderköping stad består av tre delar: planhandling, miljökonsekvensbeskrivning och kartbilaga samt särskilt utlåtande.

VARFÖR EN NY FÖRDJUPAD ÖVERSIKTSPLAN?

Söderköping står inför stora förändringar. Trafikverket bygger en ny väg med akvedukt under Göta Kanal i norr och anslutning till S:t Anna genom Skärgårdslänken i söder. Erik Dahlbergsgatan kommer få en ny karaktär när de stora trafikflödena och den tunga trafiken flyttar utanför staden. Eftersom Söderköping fortsätter växa kommer det också i framtiden finnas stort behov av att bygga bostäder. FÖP Söderköping stad behandlar hur stadsutvecklingen i Söderköping ska ske för att skapa en hållbar struktur.

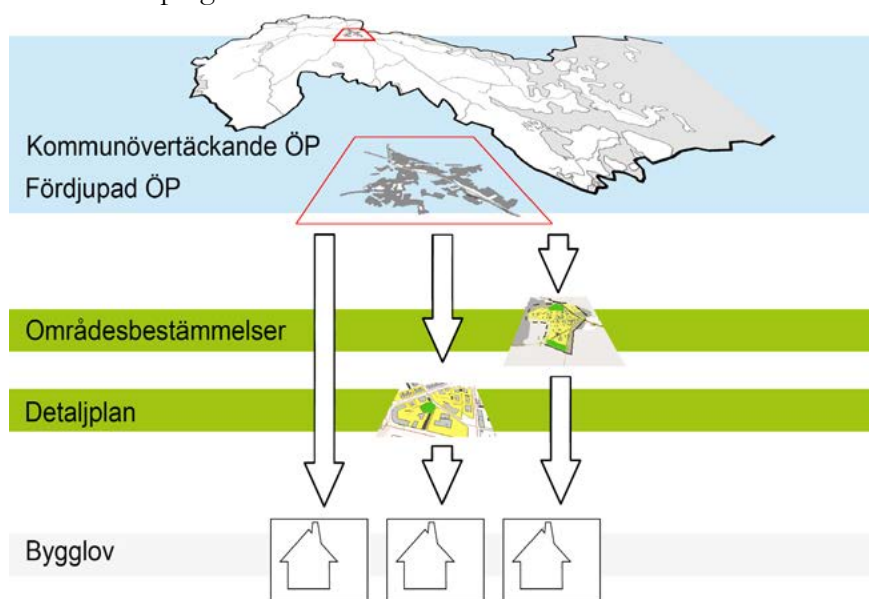
Styrmodell för Söderköpings kommun

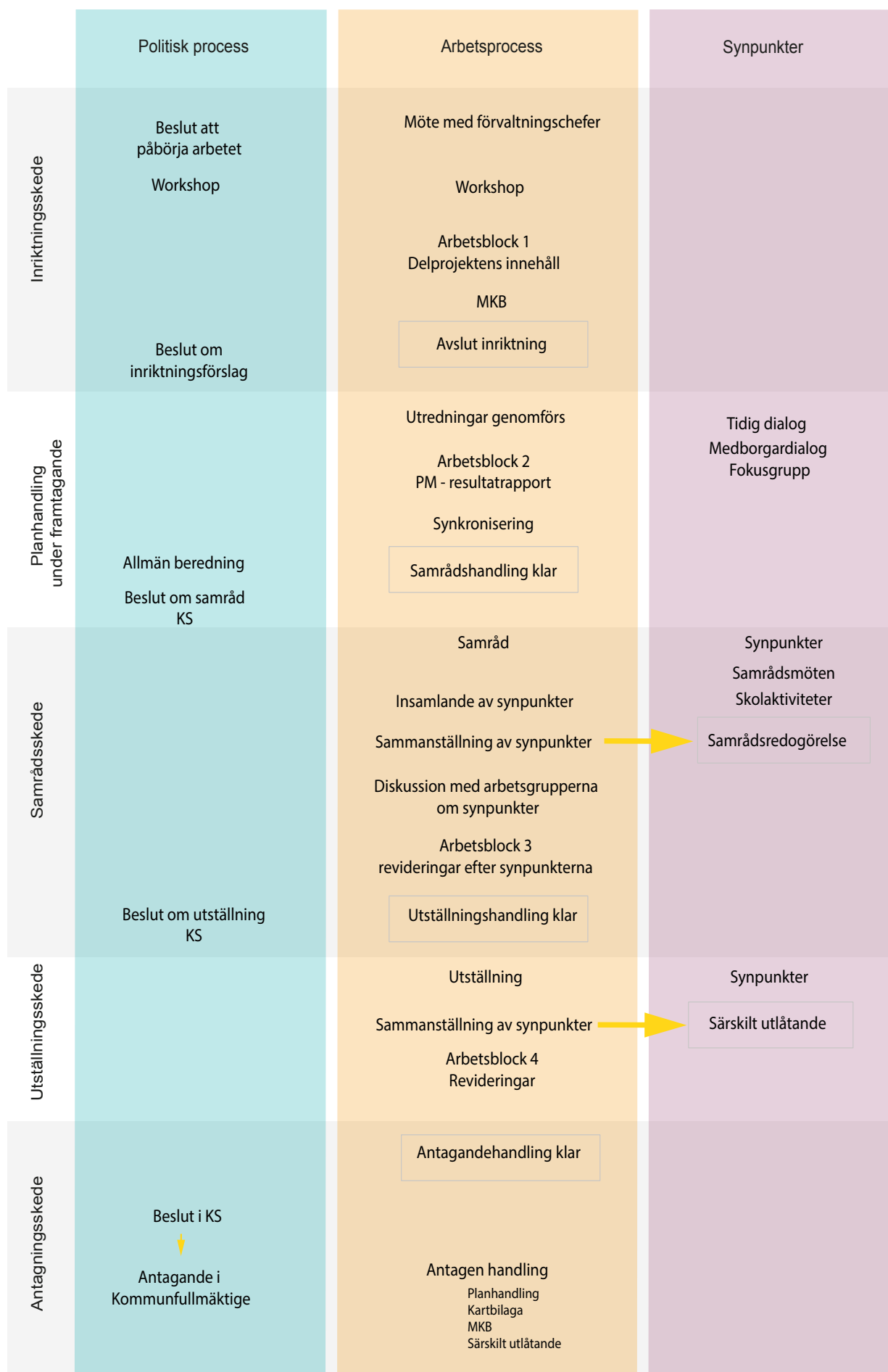
Söderköpings kommunfullmäktige fattade i april 2015 beslut om en ny styrmodell. Modellen bygger på en tydlig hierarki mellan de olika styrdokument i kommunen. Överst i denna hierarki finns kommunens översiktsplan tillsammans med övergripande inriktningsbeslut. Detta innebär att det hos kommunens folkvalda finns en önskan om att översiktsplanering ska vara strategisk och förankrad i så väl den kommunala organisationen som hos kommuninvånare.

Illustration över Söderköpings kommuns styrmodell där översiktsplanen är högst i hierarkin tillsammans med övergripande inriktningsbeslut.

Söderköpings kommun har under senare tid haft en stabil befolkningsökning som förväntas fortsätta vilket innebär att behovet av bostäder och tomter i attraktiva, nära, lägen blir mer påtagligt. Söderköpings stad är en av de tätorter i kommunen som har haft tillväxt. Den nya sträckningen av väg E22 innebär att stora centrala ytor blir tillgängliga för andra ändamål. För att inte överblivna områden ska utgöra ett ärr i staden krävs det ett samlat grepp kring utvecklingen på och i närheten av Erik Dahlbergsgatan. Detta är några av de utmaningar kommunen står inför och den fördjupade översiktsplanen ska vara ett stöd i dem genom att presentera ett samlat grepp över markanvändningen i Söderköping stad.

Översiktsplaner och fördjupningar av översiktsplaner är vägledande i de beslut som kommunen och andra myndigheter fattar

Processen att ta fram en fördjupad översiktsplan. Från arbetets start till antagen handling.

Målet är att FÖP Söderköping stad ska bidra till en hållbar tillväxt i Söderköpings kommun och en hållbar förtätning av Söderköpings stad. Syftet är att FÖP Söderköping stad ska bidra till en framgångsrik stadsutveckling genom att skapa förutsättningar för attraktiva livsmiljöer, god service och lockande företagsklimat. I en klimatsmart, resurssnål och varierande stadsmiljö ska stadens utveckling bidra till en förbättrad konkurrensposition, ökad inflyttning till Söderköpings kommun och en mer hållbar samhällsutveckling.

BAKGRUND OCH BESLUT

År 1990 upprättades en fördjupad översiktsplan för Söderköpings stad. Den föregicks i sin tur av Generalplan för Söderköping från 1977. I arbetet med ny kommuntäckande översiktsplan för Söderköpings kommun har det konstaterats att det varken är rimligt eller önskvärt att aktualisera gällande Fördjupade översiktsplan för Söderköpings tätort och planen förklarades inaktuell. En projektplan för arbetet med en ny fördjupad översiktsplan för staden antogs av kommunstyrelsen den 9 april 2014. Under våren 2016 formades arbetsgrupper inom kommunens förvaltningar och ett dokument med förslag till mål och inriktning togs fram. Kommunstyrelsen fattade beslut om inriktningen 17 maj 2016. Under våren 2017 pågick samråd om planen, granskningen genomfördes sedan vintern 2017/2018.

MEDBORGARDIALOG

TIDIG DIALOG

I ett tidigt skede av arbetet med planhandlingen träffades samhällsbyggnadsförvaltningen och kommunikationskontoret för att diskutera om bostadsbyggande och hur Söderköping ska växa framöver. Åldrarna 20-40 år påtalade särskilt att det är bostadsbrist i kommunen. Det gäller både hyreslägenheter i de billigare prisklasserna och tomter för fristående hus.

Under arbetet med att ta fram förslaget till samrådshandling anordnades två kvällar med fokusgrupper. Föreningsliv och näringsliv bjöds in tillsammans med de kommunala råden (Näringslivs-/arbetsmarknadsrådet, Landsbygdsrådet, Skolutvecklingsrådet, Stadsutvecklingsrådet, Tillgänglighetsrådet, Äldrerådet) för att delta i en workshop kring översiktsplanering. Diskussionerna har sedan fungerat som ett underlag till utformningen av fördjupningen av översiktsplanen.

SAMRÅD

För att nå ut i hela kommunen har samrådsförslaget också varit möjligt att läsa på Bokbussen och på Biblioteket Stinsen. Samrådsförslaget har gått att läsa digitalt på kommunens hemsida och funnits tillgängligt i kommunhusets reception.

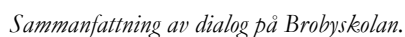
I början av mars besöktes Brobyskolans fjärdeklass för att fånga upp det barn har att berätta om hur det är att bo i Söderköping. Fokus var vilka platser de rör sig på, vad de tycker om att göra och vad de ser som viktiga beståndsdelar i en bra stad. Det blev tydligt att fritidsaktiviteter spelar en stor roll i barns liv eftersom många elever lyfte fram just de platserna. Vad gäller framtiden så tyckte fjärdeklassarna bland annat att skolor, muséer, lekplatser och olika typer av fritidsaktiviteter var de viktigaste sakerna i staden som barn i deras ålder skulle behöva.

För att möta ungdomar besöktes Focus fritidsgård. De ungdomar från Focus som delade med sig av sina åsikter och sin vardag var till övervägande del killar. De platser som lyftes fram av dem var framförallt idrottsplatser av olika slag, snabbmatsrestauranger (då särskilt som plats att vara på) och olika attraktioner och aktiviteter som linbanor och Paintball. Flera tyckte att bostäder skulle placeras relativt centralt och i anslutning till befintlig bebyggelse.

	Aktivitet	Deltagare	Diskussioner
Utredningsskede	Fokusgrupper Kvällstid vid två tillfällen	Föreningar Kommunala råd Näringsliv Fastighetsägare	Utkast till riktlinjer Särskilt för näringsliv, grönstruktur och stadsbyggnad
	FIX-punkten	Blandad befolkning, övervägande del vuxna, några barn.	Bostadsbyggande och bostadsbehov Placering av nya bostadsområden
Samrådsskede	Brobyskolan	Årskurs 4 (10-åringar) Jämn könsfördelning ca 30 deltagare	Favoritplatser i staden Skolvägar Fritidsaktiviteter Stadsutveckling
	Bodagen (Söderköpings brunn)	Övervägande del pensionärer Övervägande del män	Utvecklingsstrategier Bostadsbrist och brist på villatomter Stadsutveckling
	Remiss till föreningslivet	Blandat	Utveckling av olika anläggningar som nyttjas av föreningslivet
	Remiss till kommunala råd	Övervägande del pensionärer Övervägande del män	Olika beroende på vilka frågor råden är skapade för
	Fokus fritidsgård	Övervägande del pojkar 13-16 år	Stadsutveckling Vilka funktioner som behövs i staden
	Information på Facebook och hemsida	Okänt	Alla frågor som inkluderas i FÖP Söderköping stad
	Informationstillfällen på Stinsen	Övervägande del pensionärer Övervägande del män Föreningar	Pågående detaljplaner Andra frågor FÖP Söderköping stad
Utställningsskede	Information på Facebook och hemsida	Okänt	Alla frågor som inkluderas i FÖP Söderköping stad
	Informationstillfällen på Stinsen	Övervägande del pensionärer Övervägande del män	Pågående detaljplaner Andra frågor FÖP Söderköping stad
	Näringslivsrådets möte	Blandat	
	Albogastallet	Övervägande del kvinnor, aktiva och föräldrar till ridskolelever	Stadsutveckling Vilka funktioner som behövs i staden

Sammanställning av genomförda dialogtillfällen under planprocessen.

I slutet av samrådstiden anordnades också öppet hus på Stinsen vid två tillfällen. Det ena var kvällstid och det andra dagtid över lunch för att ge både daglediga och arbetande tillfälle att ställa frågor om förslaget fördjupad översiktsplan.

UTSTÄLLNING

I januari hölls ett informationstillfälle på Stinsen. Personal från samhällsbyggnadsförvaltningen och serviceförvaltningen fanns på plats för att svara på frågor. Stundande antagandebeslut för en detaljplan innebar många besökare och åsikter om den detaljplanens utformning. När det gäller frågor som FÖP Söderköping stad behandlar så berörde de Trafikverkets vägprojekt och hållbart resande. Medelåldern var hög bland besökarna. Under granskningen besöktes Näringslivsrådet och Albogastallet för att informera ytterligare om planförslaget och möjligheterna att lämna skriftliga synpunkter under granskningen. Inkomna synpunkter redovisas i Särskilt utlåtande.

ÖVERSIKTSPLANER I SÖDERKÖPING

För området som FÖP Söderköping stad behandlar finns idag tre gällande översiktsplaner. Den första är ÖP 2015-2030, den kommunövergripande översiktsplanen. Den kommunövergripande översiktsplanen har samma mål och tidsperspektiv som fördjupningen. 2008 antogs en fördjupad översiktsplan E22 (FÖP E22) som ersätts av FÖP staden. Det beror på att de ställningstaganden som gjorts i FÖP E22 behöver uppdateras eftersom det tillkommit information och beslut för hur vägen ska byggas och vilka trafiklösningar som kommer användas. FÖP E22 bygger dessutom till stora delar på ÖP 05 som nu ersatts av ÖP 2015-2030 därför behöver utredningsområden och ställningstaganden harmonisera med gällande ÖP. Det finns också ett tematiskt tillägg till översiktsplanen som behandlar vindkraft (antaget) och ett för kulturmiljöerna som har samrått under 2017.

Förhållandet mellan Fördjupad översiktsplan för Söderköpings stad och andra översiktsplaner

NATIONELLA OCH REGIONALA MÅL

BOSTADSBYGGGANDE

Regeringens målsättning är att det fram till år 2020 ska byggas minst 250 000 nya bostäder i Sverige. Bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet finns med i plan- och bygglagen (2010:900) som ett allmänt intresse som kommunerna ska främja bland annat vid planläggning. I dessa sammanhang ska kommunens riktlinjer för bostadsförsörjningen vara ett vägledande underlag.

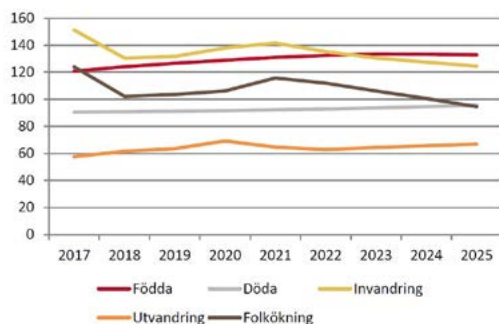
Allmänna intressen

Två av de allmänna intressen som lyfts fram i plan och bygglagens 2 kap 3§ är att främja bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet samt en långsiktigt god hushållning med mark, vatten, energi och råvaror.

Enligt lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar (2000:1383) 1 § ska varje kommun med riktlinjer planera för bostadsförsörjningen i kommunen. Syftet med planeringen ska vara att skapa förutsättningar för alla i kommunen att leva i goda bostäder och för att främja att ändamålsenliga åtgärder för bostadsförsörjningen förbereds och genomförs. Söderköpings bostadsförsörjningsprogram anger att det ”för att tillgodose behovet av bostäder för den ökade befolkningen behöver det byggas i snitt 90 bostäder per år” samt att ”Bostadsbeståndet ska vara så stort att det medger en rimlig rörlighet på bostadsmarknaden. Det behöver byggas så att andelen hyresrätter ökar.”

Boverket bedömer att behovet av nya bostäder fram till 2025 beräknas vara 600 000 de närmaste nio åren. Man räknar med att drygt 320 000 bostäder kommer att behövas redan år 2020 vilket innebär en genomsnittlig årstakt om drygt 80 000 under de närmaste fyra åren. (Ur Boverkets beräkning från 2017).

Figur 1. Prognostiserade årliga befolkningsförändringar 2017-2025 (tusental)

Källa: SCB (2017)

Prognostiserade årliga befolkningsförändringar 2016-2025 från Boverkets rapport om bostadsbyggande 2017

Enligt Länsstyrelsens och Region Östergötlands beräkning av bostadsbyggnadsbehovet från 2016 behöver Söderköping bygga mellan 45 och 55 lägenheter per år. Söderköpings placering i en växande storstadsregion gör att staden både vill och har ett ansvar att bidra till att nå regionala och nationella mål om bostadsbyggande. Söderköping vill ta tillvara möjligheter till befolkningstillväxt genom att bygga och planera för goda boendemiljöer. Målet i bostadsförsörjningsprogrammet är satt till 90 lägenheter per år för att tillgodose behovet av bostäder för den ökade befolkningen.

Tabell 1. Boverkets reviderade byggbehovsprognos 2017-2025

Tidsperiod	Totalt	Per år
2017-2020	322 000	80 500
2021-2025	278 000	55 600
2017-2025	600 000	66 700

Boverkets reviderade byggbehovsprognos visar att det kommer behöva byggas mellan 55 600 och 66 700 bostäder per år fram till 2025. Det kommunala bostadsförsörjningsprogrammet är den del i byggkedjan som sätter lokala mål utifrån de nationella målen och nationella, regionala och lokala befolkningsprognoser.

MILJÖKVALITETSMÅL

NATIONELLA MILJÖKVALITETSMÅL

Av Riksdagens 16 fastställda nationella miljömål är 12 relevanta för FÖP Söderköping stad. Det är *begränsad klimatpåverkan, frisk luft, bara naturlig försurning, giftfri miljö, ingen övergödning, levande sjöar och vattendrag, grundvatten av god kvalitet, myllrande våtmarker, levande skogar, ett rikt odlingslandskap, god bebyggd miljö och ett rikt växt- och djurliv*. Miljökvalitetsmålen behandlas i Miljökonsekvensbeskrivningsbilagan.

REGIONALA MILJÖMÅL

För Östergötland finns åtta regionala miljömål framtagna av Länsstyrelsen. Det handlar om minskade utsläpp av växthusgaser, energieffektivisering i bostäder och lokaler, energitåtgärder i industrin, hållbart resande, hållbara godstransporter, ökad produktion av biodrivmedel, ökad produktion av förnybar el och klimatanpassning. FÖP Söderköping stad kan framförallt ge effekter på målet som handlar om energieffektivisering av bostäder och lokaler, hållbart resande, hållbara godstransporter och klimatanpassning. När det gäller klimatanpassning finns tydligare planeringsunderlag när det gäller exempelvis områden som riskerar att översvämmas vid ett 100-årsregn.

REGIONALT UTVECKLINGSPROGRAM (RUP) FÖR ÖSTERGÖTLAND

Det regionala utvecklingsprogrammet för Östergötland har som mål att skapa goda livsvillkor för regionens invånare, skapa ett starkt näringsliv och hög sysselsättning och ett hållbart utnyttjande av naturens resurser.

ATTRAKTIV, VÄXANDE OCH HÅLLBAR - SÖDERKÖPING STAD 2030

Målet för FÖP Söderköping stad är att Söderköping år 2030 ska vara en attraktiv och hållbar stad med tillväxt. Söderköping ska vara en stad där invånarna och besökarna trivs, där det är lätt att leva på ett sätt som är hållbart för miljön och dit fler vill flytta. Målen syftar till att främja byggandet och planeringen av goda boendemiljöer.

För att uppnå målen *attraktivitet*, *tillväxt* och *hållbarhet* krävs det att det skapas förutsättningar för Söderköpings tätort att bli tätare och växa utan att försämra stadens kvaliteter. FÖP Söderköping stad ska därför innehålla riktlinjer som leder till att nya stadsmiljöer och ny bebyggelse har en hög kvalitet och att de befintliga stadsmiljöerna förbättras. Målen *attraktivitet*, *tillväxt* och *hållbarhet* har gjorts mer konkreta i olika delmål. På de kommande sidorna följer en mer ingående beskrivning av vad de olika delmålen innebär för Söderköping.

Mål för Fördjupad översiktsplan för Söderköping stad

ATTRAKTIVITET

RUMSLIG KVALITET OCH TILLGÄNGLIGA BLÅGRÖNA STRÅK

En stad med höga rumsliga kvaliteter är en attraktiv stad att leva och bo i. Utan tilltalande stadsmiljöer riskerar staden att tappa invånare och missa chanser att attrahera nya. En viktig och unik rumslig kvalitet är kulturmiljöerna som också är identitetsskapande. Rumslig kvalitet inkluderar såväl byggnadernas utformning och tekniska lösningar som gestaltning och stadsmiljö. Förbättringar som höjer den rumsliga kvaliteten i stadsmiljön och de blågröna stråken ger positiva effekter på folkhälsa och ekosystem. En vacker stad med parker och grönområden som är lättillgängliga och trygga ger invånarna möjlighet att utnyttja staden som sitt vardagsrum. Upplevelsen av staden stärks genom aktiviteter och evenemang under och utanför säsongstopparna.

EN STAD FÖR ALLA

Söderköping blir mer attraktiv som stad om det finns plats för alla människor. Det innebär tillgång till skola, förskola och boenden för personer i behov av särskilt stöd men också att det ska finnas alternativ för de som inte tillhör målgrupperna. Möjligheter att kunna hitta en bostad som uppfyller önskemål om ett aktivt liv, mindre ansvar för underhåll eller drömmar om att bo i villa är alla viktiga. Bostäderna och stadsmiljön ska kunna motsvara de behov man har för tillfället och i staden ska det finnas plats för alla.

SÄKER OCH TRYGG STADSMILJÖ

När Söderköping växer ökar behovet av all infrastruktur, inte bara vägar och gator. Därför krävs en översikt av förutsättningarna för VA och dagvatten i staden och att anpassa lösningarna efter de problem som kan tänkas uppstå som en följd av klimatförändringar. Stora regnmängder, snöiga vintrar och värmeböljor kan skapa nya utmaningar och därför krävs beredskap. Trygghet handlar om upplevelsen att en miljö är säker. Områden upplevs trygga när de är belysta, välskötta och överblickbara. Säkerhet handlar om den risk man är utsatt för vilket inte är samma sak som att uppleva otrygghet. En säker stadsmiljö innebär att de risker som finns i form av exempelvis transporter, buller och föroreningar är kartlagda, minimerade och planer finns för hur olyckor ska hanteras. Det sker också ett aktivt arbete för att minska risken att olyckor sker eller att någon blir utsatt för våld. Närheten är också en del av den attraktiva trygga staden.

TILLVÄXT

PLAN- OCH PLANERINGSBEREDSKAP

Tillväxt och byggnation sker under vissa perioder mer intensivt. Planberedskap uppnås genom att det finns mark som är detaljplanlagd och kan erbjudas exploatörer när konjunkturen ökar. Denna typ av detaljplan ska vara flexibel för att även kunna användas efter en längre tid utan att ändras. Planeringsberedskap handlar om kommunens förmåga att hantera tillväxt och ökad efterfrågan på mark. Organisationen bör ha ett bra kontaktnät och trendspana för att kunna förutse förändringar. Det krävs kompetens som kan följa byggnadsprojekten från början till slut. Genom en strategisk och rullande översiktsplan kan konjunktorens svängningar hanteras på ett bättre sätt, genom översiktsplaneringen kan det också skapas forum för dialog.

BALANSERAD STADSUTVECKLING

En balanserad tillväxt av stadens befolkning förutsätter att det kontinuerligt kan produceras rätt mängd nya bostäder. Fördelningen av planeringsresurser, matchningen med exploatörer och lämplig mark samt form av exploatering (bebyggelseform, upplåtelseform, kvalitetsnivå) bygger på analyser av det framtida bostadsbehovet. Det ligger i sin tur till grund för bostadsförsörjningsprogrammet. Det får effekter på både vilken infrastruktur som kommer krävas men också på behoven inom förskola, skola, omsorg och vård. När Söderköping växer och blir tätare krävs att park och naturområden sköts så att de håller för ett ökat besöksstryck. Parker och vattenområden spelar en viktig roll för rekreation, kultur, turism, idrott och naturen.

FUNKTIONSSTÄRKANDE LOKALISERINGAR

De kommunala verksamheternas placering skapar en direkt effekt på hur väl stadens funktioner kan utnyttjas. För exempelvis skolan kan det handla om trygga skolvägar och närhet till bussförbindelser. För handeln kan de arbetsplatser som finns i närheten ge ett större kundunderlag medan det för infrastrukturen kan innebära underlag för kollektivtrafiken eller att gång- och cykelvägar nyttjas till fullo. När det planeras för kommunala verksamheter är det en fördel om de placeras så att de kan dra nytta av de strukturer som finns i staden. Samtidigt kan nya lokaliseringar av kommunala verksamheter användas för att stärka och förbättra stadens funktioner och samlokaliseringar kan effektivisera nyttjandet av lokalerna.

HÅLLBARHET

HÅLLBAR FÖRTÄTNING

För att uppnå det kommunala miljöprogrammets mål om energieffektivisering, behöver de kommande årens nyproduktion av byggnader stå för en extra stor del av effektiviseringen. Insatser behöver göras för att förbättra energianvändningen i befintliga fastigheter. En tätare stad innebär högre energieffektivitet genom exempelvis kortare transporter och effektivare användning av den infrastruktur som redan finns i staden. Kopplingen till storregionen kan också lättare behållas genom ett mer koncentrerat underlag för kollektivtrafiken. Den ger möjlighet till både in och utpendling, till besök från turister och för kommuninvånarna att resa dit de vill och dra nytta av den större regionen.

PARKER FÖR MÖTEN OCH BIOLOGISK MÅNGFALD

Söderköpings vatten- och grönområden är viktiga för stadens alla invånare, besökare och den biologiska mångfalden. Genom att analysera hur de blågröna områdena används kan man förbättra deras kvaliteter både för den aktiva användningen och den ekologiska miljön. Såväl mindre parker som längre stråk och strukturer spelar en viktig roll för att skapa spridningskorridorer och biotoper för växter och djur. Dessa mötesplatser är framförallt värdefulla för invånarna i kommunen. Stadens blågröna struktur bidrar till att skapa en långsiktig social och ekologisk hållbarhet.

FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR EN GOD HÄLSA

God hälsa kommer både inifrån och utifrån. Genom att främja idrott, lek och rörelse skapas bättre förutsättningar för kommunens invånare till ett hälsosamt gott liv. Hälsan påverkas också av yttre miljö- och riskfaktorer såsom buller, luftkvalitet och förorenade områden. För hälsa och hållbarhet behövs exempelvis gång- och cykelbanor så man tryggt och säkert kan förflytta sig till fots eller med cykel samt att det finns lek- och motionsytor. Det måste finnas smidiga kopplingar och sammanhängande stråk mellan målpunkterna för fotgängare och cyklister så att de kan användas för nyttotransporter och rekreation. Genom att skapa nya stråk och stärka befintliga med exempelvis skyltning, evenemang och offentlig konst dras uppmärksamheten till nya platser och vägval. Staden uppmuntrar till motion när uppmärksamhet dras till gång- och cykelstråken.

AVGRÄNSNING

Arbetet med FÖP Söderköping stad sker enligt plan- och bygglagens (PBL) föreskrifter om översiktsplanering. Den fördjupade översiktsplanen utgår från de uppsatta målen i *Översiktsplan för Söderköpings kommun 2015-2030*.

Trafikverkets planering av ny sträckning för väg E22 pågår. Myndighetens beslut inom vägkorridoren ska ses som givna förutsättningar. Under arbetet med FÖP Söderköping stad och i samband med vägförslaget för kommunen dialog med Trafikverket. Det vägförslag och utredningar som presenterades under 2016 innebär mer detaljerad information om hur vägen kan komma att se ut. De är ett planeringsunderlag för stadsutvecklingen. Vägens exakta sträckning kommer bestämmas när Trafikverkets vägplan fastställs men samrådsmaterialet ger tydligare uppfattning om vilka förutsättningar som den nya sträckningen ger. I FÖP Söderköping stad finns riktlinjer för utformning av vägen och markanvändning i anslutning till den. FÖP Söderköping stad behandlar stadsutvecklingen och måste därför förhålla sig till de förändringar som Trafikverkets vägbygge innebär.

TIDSAVGRÄNSNING

Tidsavgränsningen för FÖP Söderköping stad är samma som för översiktsplanen, det vill säga fram till år 2030. Scenarier inom infrastruktur och trafik innehåller ibland målåret 2040. Detta beror på att det är det år som Trafikverket använder i arbetet med den nya sträckningen av E22. Omräkningen till år 2030 görs för det material som finns med i planhandlingen. Tidshorisonterna som används (kort sikt 0-4 år, medellång sikt 5-12 år och lång sikt mer än 12 år) är årsintervallen hämtade från Boverkets förslag till ÖP-modell.

GEOGRAFISKT OMRÅDE

FÖP Söderköping stad har två geografiska avgränsningar. Den ena täcker ett område som sträcker sig från Korsbrinken i nordväst till Tomtaholmsvägen i sydost och täcker på så vis hela sträckningen för nya E22. Den inre avgränsningen sträcker sig från Trafikverkets nya planerade trafikplats i väster till Strodammen i öster och från Ramunderberget i norr till Skogshem i söder. Den inre avgränsningen krävs för att kunna göra mer detaljerade kartor över staden medan den yttre behövs för att få en överblick över vad som händer i stadens direkta närområde.

Geografisk avgränsning FÖP Söderköping stad

Avgränsningen inkluderar området för gällande FÖP E22, eftersom det finns behov av att uppdatera de ställningstaganden som kommunen har tagit i fråga om den nya vägsträckningen och dess närområde.

DELOMRÅDEN

Arbetet med fördjupningen har skett i flera olika arbetsgrupper. De teman som arbetsgrupperna behandlat har varit *Förskola och skola*, *Vård och omsorg*, *Miljö, risk och hälsa*, *Arkitektur och stadsbyggnad*, *Infrastruktur*, *Blå-grön struktur* (som behandlar parker, grönområden och vattenområden), *Lokaler för offentlig service*, *Arbetsmarknad och näringsliv*, *Idrott och fritid* och *Kultur och turism*.

STADENS FÖRUTSÄTTNINGAR

Stadsutvecklingen är beroende av de förutsättningar som finns på de olika platser som förändras. Nedan följer en kort beskrivning av de avgörande förutsättningarna som påverkar Söderköping.

BEFOLKNINGSTRENDER

Vid årsskiftet 2017/2018 hade Söderköpings kommun 14 521 invånare och enligt Statisticons prognoser förväntas antalet öka de kommande åren. Söderköping är en stad där många vill bo, därför räcker inte de bostäder som finns idag utan fler måste produceras för att kommunen ska kunna fortsätta växa.

För att veta i vilken omfattning nya bostäder och ny service ska planeras och byggas har Statisticon på uppdrag av Söderköpings kommun gjort tre olika framskrivningar för befolkningsutvecklingen i Söderköpings kommun. Prognoserna bygger på tre olika scenarier för hur många bostäder som kommer produceras i Söderköping. Till grund för scenarierna ligger bland annat bostadsförsörjningsprogrammet som gäller 2015 - 2020. Befolkningsmängden som framskrivningarna förutser är relativt lika på kort sikt men på lång sikt blir skillnaderna större. Om det produceras bostäder i tillräcklig omfattning kommer antalet nyinflyttade fortsätta öka. En växande stad för med sig etableringar av annan service som kollektivtrafik och vård, fler livsmedelsbutiker, förskolor och skolor.

Utöver den inflyttning som befolkningsprognosen förutspår kan det framöver finnas ett stort bostadsbehov bland de som nyligen kommit till Sverige. Söderköping behöver därför ha beredskap för att det i vissa perioder kan ske en större befolkningsökning.

Förutsättningarna för de tre scenarier som Statisticon räknat på bygger på dessa alternativ:

Alternativ 1. Byggplanerna fram till 2025 genomförs, det produceras i snitt 62 bostäder per år.

Alternativ 2. Byggplanerna fram till 2025 genomförs, det produceras i snitt 62 bostäder per år. Därefter fortsätter samma byggtakt fram till 2040.

Alternativ 3 Byggplanerna fram till 2025 genomförs, det produceras i snitt 62 bostäder per år. Efter detta höjs byggtakten till 100 bostäder per år under åren 2026-2040.

I tabell 1 redovisas skillnaderna mellan de tre olika scenarierna:

Total folkmängd	Alternativ 1	Alternativ 2	Alternativ 3
2025	15 635	15 635	15 635
2030	16 006	16 333	16 760
2040	16 749	17 728	19 010

Tabell 1 Total folkmängd i Söderköpings kommun, alternativa statistiska framskrivningar över Söderköpings befolkningsutveckling 2025-2040. Siffrorna grundar sig på hur många bostäder som produceras. Kort sikt är 0-4 år, medellång sikt 4-12 och lång sikt mer än 12 år.

Om man utgår från alternativ 3 kommer det behöva produceras bostäder i den takt som alternativ 2 beskriver. För att möta bostadsbehovet kommer mark i centrala lägen frigöras från verksamheter genom nya lokaliseringar. Omflyttningen gör att ny verksamhetsmark kommer krävas i strategiska lägen. Tabellen över markanvändningen visar vilka ytor som skulle kunna skapas på kort, medel och lång sikt. Statisticons scenarier ligger till grund för de beräkningar som gjorts för vilka ytor som kommer krävas för verksamhetsmark och bostäder de kommande åren.

Placeringen i regionen tillsammans med stadens boendemiljöer och befolkningsutvecklingen är grunden för den stadsutveckling som kommer ske. Här finns ett behov att förstå den roll staden kan spela i ett regionalt sammanhang för att ta vara på den. Genom att fortsätta bygga goda boendemiljöer kan den positiva befolkningsutvecklingen fortsätta. Ur det regionala perspektivet krävs medvetenhet om de förhållanden som finns mellan framförallt Norrköping och Söderköping.

Markanvändning	Mått	Kort sikt	Medellång sikt	Lång sikt	Totalt
Bostäder	Antal lägenheter	541	1028	1490	3059
Verksamhetsmark	Verksamhetsyta hektar (ha)	18	38	50	106

Tabell 2 Potentiell skapande av ny markanvändning (för bostäder och verksamhet) för alternativ 3.

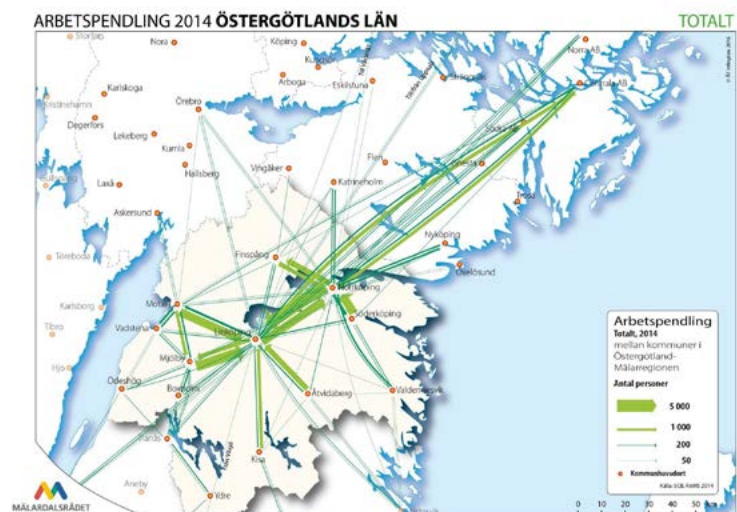
Om det byggs i bostadsförsörjningsprogrammets takt kommer Söderköping växa mer än Statisticons framskrivningar föreslår.

SÖDERKÖPINGS PLACERING I REGIONEN

De investeringar som sker i regionen, framför allt inom transportinfrastrukturen, kan innebära att efterfrågan på verksamhetsmark, arbetskraft och bostäder ökar ytterligare. Flytt av verksamheter kan behöva ske mellan kommuner samtidigt som boende i pendlingsnära lägen blir mer attraktivt. För Söderköpings del innebär det framförallt att det kan komma att finnas en större efterfrågan på verksamhetslokaler från företag i Norrköpingsområdet och att attraktiviteten som bostadsort ökar ytterligare. Nya E22 kommer minska pendlingstiden för de som reser mellan Norrköping och Söderköping eller Valdemarsvik men det kommer också öka konkurrenskraften för företag och föreningsliv när Söderköping på bara 15 minuter nås från södra Norrköping.

I och med nya E22 kommer det finnas behov att genom exempelvis bebyggelsen längs Erik Dahlbergsgatan läka ihop staden. Det kommer också bli nödvändigt att värdera placeringen av hållplatser och omstigningspunkter för att behålla pendlingsmöjligheten med kollektivtrafiken.

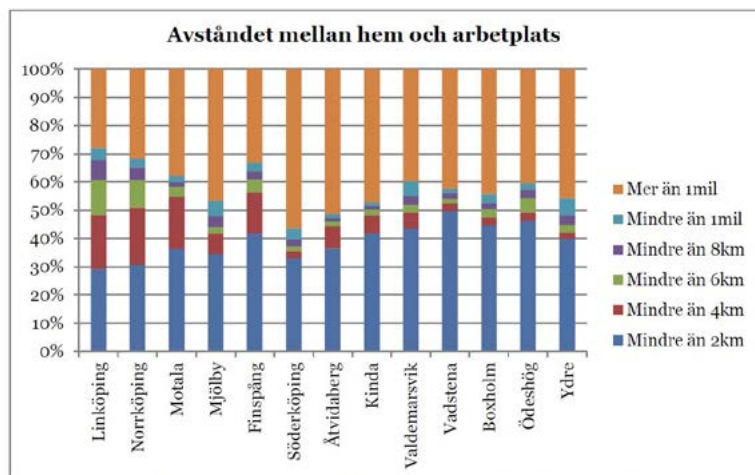
Som kartbilden över arbetspendlingen visar har Söderköping en stark koppling till Norrköping som arbetsort och till viss del också till Linköping. Denna koppling kommer bestå och kanske bli ännu starkare när infrastrukturen minskar restiden mellan städerna. Det

Arbetspendling 2014 i Östergötlands län. Källa: Mälardalsrådet/En bättre sits

finns också ett samband mellan Söderköping och Valdemarsvik där Söderköping fungerar som arbetsort och Valdemarsvik som bostadsort.

I Region Östergötlands cykelstrategi finns ett antal prioriteringar som utgår från att potentialen för cykling finns där många människor bor. Strategins prioriteringar är bland annat att *öka förutsättningarna för arbetspendling med cykel, koppla cykelnätet till kollektivtrafikens bytespunkter och öka förutsättningarna för skolresor med cykel.*

Figur 7. Avståndet mellan bostad och arbetsplats. Datakälla: sysselsättningsdatas Östergötland 2014, SCB.

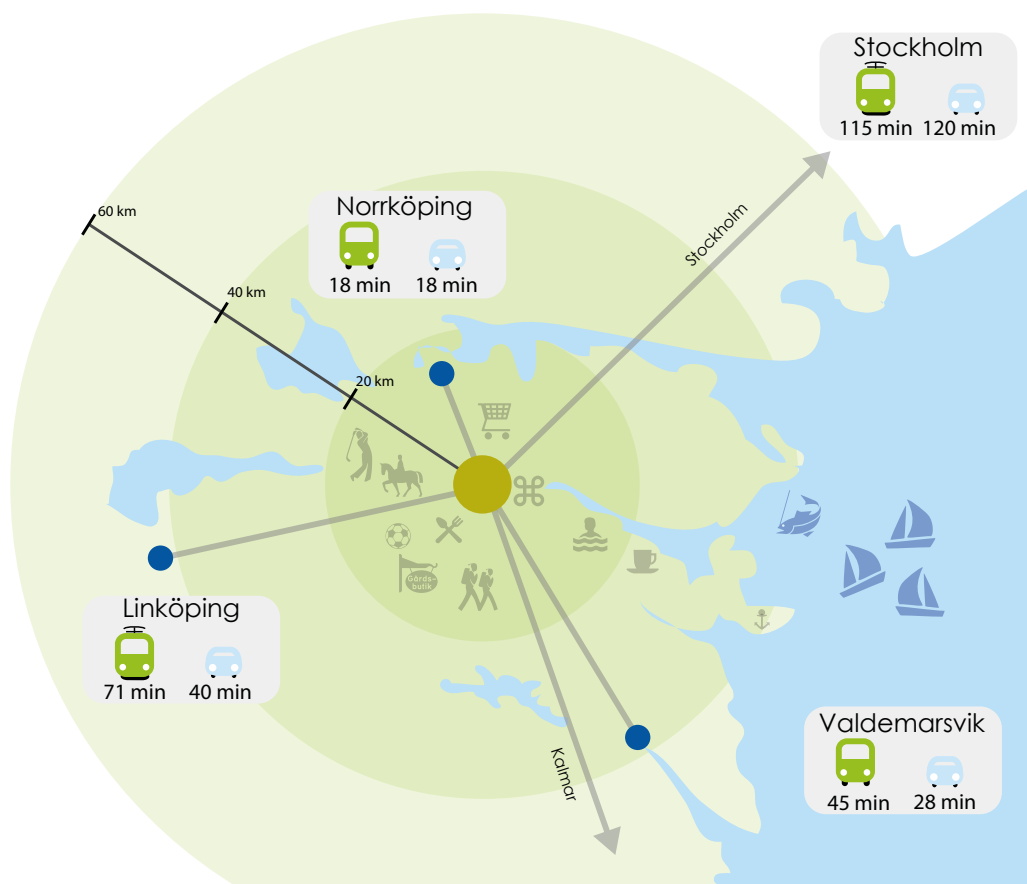
Avstånd mellan bostad och arbetsplats 2014. Källa: Region Östergötland

Eftersom mer än hälften av Söderköpingsborna pendlar mer än en mil till arbetet så blir kopplingarna till kollektivtrafiken extra nyckelfråga för att förenkla ett hållbart resande.

BOENDEMILJÖER

Närheten till andra städer och deras arbetsmarknader gör att Söderköping kan komplettera de större städernas utbud av boendemiljöer med bebyggelse nära natur, skola och annan service. Att cykla mellan stadens norra och södra delar tar bara 15 minuter. Närheten är en stor konkurrenskraft. Söderköpings attraktivitet består bland annat av det strategiska pendlingsläget, den vackra stadsmiljön, närheten till naturen för skolelever och invånare samt det böljande landskapet som breder ut sig så snart man lämnat stadsgränsen. En stor del i Söderköpings boendemiljö är kulturarvet som ger tillgång till vackra vardagsupplevelser på korta avstånd. Att fortsätta bygga goda boendemiljöer är en förutsättning för utvecklingen av Söderköping.

Söderköpings kommuns bostadsförsörjningsprogram med tillhörande riktlinjer gäller till och med 2020. Enligt bostadsförsörjningsprogrammet ska ytor för förskolor, skolor, vård och omsorg finnas med tidigt i planeringen av bostadsområden. Det anger vidare att tillgängligheten ska finnas i åtanke redan vid nybyggnation och att det ska byggas tillgängligt för att på så vis minska bostadsanpassningar i ett senare skede. Enligt

Söderköpings boendemiljö och strategiska läge

Riksintressen

I Söderköping finns flera riksintressen. Boverket definierar riksintressen så här: ”*Riksintressen gäller geografiska områden som har utpekats därför att de innehåller nationellt viktiga värden och kvaliteter [...] Begreppet riksintresse används om två olika typer av områden. Dels större områden som riksdagen beslutat om i 4 kap. miljöbalken dels områden som är riksintressen enligt 3 kap. miljöbalken och där den ansvariga nationella myndigheten har ett ansvar för att ange anspråk.*” I Söderköping är bland annat Göta Kanal, Ramunderberget, E22, Skönberga och Söderköping stad riksintressen.

programmet ska bostadsområden planeras och byggas med god tillgänglighet samt blandning av upplåtelseform, bostadsform och prisklass. Nya bostadsområden ska byggas som främjar integration av olika grupper människor i samhället. Sammantaget vill bostadsprogrammet verka för att emotse de behov som finns för de särskilda grupperna på bostadsmarknaden (äldre/yngre, studerande, funktionsvarierade/ funktionsnedsatta, nyanlända och så vidare).

NYCKELFRÅGOR

I översiktsplan för Söderköpings kommun 2015-2030 identifieras tre globala trender som på olika vis påverkar kommunens utveckling. I detta avsnitt kompletteras dessa megatrender med mer lokala trender som påverkar hur utvecklingen av Söderköpings stad kan ske.

MEGATRENDER

URBANISERING

Söderköping är en liten stad, men växer i befolkning tack vare positionen i en attraktiv region. Den nya sträckningen av E22 och Ostlänken kommer att förbättra kommunikationen mellan Söderköping och Norrköping samt Stockholmsregionen. Detta kan öka kommunens attraktivitet och sannolikt öka befolkningens tillväxt ytterligare i Söderköping. Med en ökande pendling mellan Söderköping, Norrköping och Linköping (som idag till största del är bilburen) finns det anledning att förbättra och underlätta för resandet med kollektivtrafik och cykel.

Urbaniseringen orsakar en regionförstoring som innebär att kommunerna blir mer beroende av varandra och att en samplanering sker mellan kommunerna för att maximera utnyttjandet av attraktiv mark för bostäder och verksamheter. Söderköpings roll som motpol till de större städerna kan bli mer tydlig i framtiden. Söderköping har både eget företagande, småskalig stadsbebyggelse och närhet till större städer. Söderköpings kommun förstärker därmed regionens boendemarknad.

TEKNISK UTVECKLING

Goda kommunikationer binder samman människor med varandra och är en del av samhällsutvecklingen. Ostlänken kommer föra Söderköping närmare Stockholm och mellanliggande kommuner. Det gör Söderköping till en mer attraktiv kommun att leva och bo i. Att arbets- eller studiependla mellan till exempel Söderköping och Stockholm blir möjligt med rimliga restider. Kommunen behöver knytas samman med de resecentrum som är kopplade till Ostlänken. När gator och vägar för de dagliga persontransporterna med personbil, kollektivtrafik och cykel är tillgängliga, tillförlitliga och har korta restider kan de nyttja Ostlänkens smidighet till fullo.

Tillgång till bredband och internet ses idag som lika nödvändigt som elektricitet. Den ständigt ökade mängden datatrafik kräver robust IT-infrastruktur för att säkerställa god tillgänglighet, tillförlitlighet och ett tryggt och säkert samhälle. E-hälsa är ett nyare begrepp som kan förbättra för människor i behov av vård och omsorg och på så sätt bidra till en bättre hälsa. Utvecklingen av själva tekniken räcker dock inte utan det krävs att samhället utvecklas med tekniken så att god infrastruktur uppnås. I plan- och bygglagen (2010:900) finns elektronisk kommunikation utpekad som ett allmänt intresse. I bygglovsärenden finns både möjligheter och skyldigheter att hantera IT-infrastrukturen. För att möta framtidens krav och behov gällande IT-infrastruktur har Söderköpings kommun i *Program för IT-infrastruktur* satt målet att 90 % av hushållen ska ha tillgång till bredbandsfiber år 2020. Detta mål gäller både stad och landsbygd.

KLIMATFÖRÄNDRINGAR

Den 2 november 2015 publicerade SMHI en rapport med scenarier för hur klimatet kan komma att se ut i framtiden. Rapporten visar att temperaturerna kommer att öka, liksom nederbörden. Tillrinningen till Söderköpingsåarna kommer att minska, eftersom vårfloden kommer att försvinna. Markfuktigheten kommer att minska, vilket innebär att risken för skogbränder kommer att öka.

I alla framtida fysisk planering kommer en förutsättning vara konsekvenserna av ett förändrat klimat. Den bebyggelse och gatustruktur som uppförs idag kommer att finnas kvar i 100-tals år. Dyra investeringar som exempelvis vatten- och avloppssystem ska kunna användas så länge som möjligt och behöver därför vara utformat för dessa klimatförändringar. Målen för den svenska klimat och energipolitiken till år 2020, är att nå en 40 procent minskning av klimatutsläppen, minst 50 procent förnybar energi, 20 procent effektivare energianvändning och minst 10 procent förnybar energi i transportsektorn.

LOKALA TRENDER

NY STRÄCKNING FÖR E22

Trafikverkets projekt med ny vägsträckning, trafikplats och akvedukt innebär stora positiva förändringar för Söderköping. Förutom att underlätta för arbetspendling och minskade risker kommer det möjliggöra stadsutveckling både centralt i staden och i tätorten generellt. När genomfartstrafiken på Erik Dahlbergsgatan försvinner och den tillsammans med Östra Rydsvägen övergår till

kommunal förvaltning så ökar möjligheterna till att bättre binda samman stadens olika delar. Utformningen av gatorna kan göra det lättare och mer attraktivt att röra sig till fots och på cykel i staden. Omvandlingen av Erik Dahlbergsgatan är en av de största frågorna i den fördjupade översiktsplanen.

BEFOLKNINGSTILLVÄXT

Söderköpings kommun har under en senare tid haft en befolkningstillväxt. En balanserad tillväxt av stadens befolkning förutsätter att det kontinuerligt kan produceras en viss mängd nya bostäder. För att kunna satsa planeringsresurser rätt och hitta lämplig matchning mellan exploaterer, lämplig mark och rätt form av exploatering (bebyggelse, upplåtelseform, kvalitetsnivå) krävs analys av det framtida bostadsbehovet.

DEMOGRAFISKA FÖRÄNDRINGAR

Att bli gammal är inte samma sak idag som tidigare. Andelen äldre ökar i kommunen och de är i högre grad friska. Friska och aktiva pensionärer är en betydelsefull resurs som skulle kunna tas tillvara när det gäller samhällsinsatser av olika slag. Om kommunen kan erbjuda ett varierat utbud av äldreboenden och olika stödformer, ökar valfriheten.

Söderköpings befolkning kommer troligtvis att under de närmaste åren bli mer varierad i kulturell och etnisk bakgrund. Detta kan i framtiden ställa speciella krav på den rumsliga planeringen som vi idag inte kan förutse. I ett första skede handlar det om att det ska finnas bra boende för alla behov.

FÖRÄNDRADE KONSUMTIONSMÖNSTER

Från stormarknadernas intåg har stora delar av konsumtionen flyttats till köpcentrum istället för handel i stadskärnorna. Handel i stadskärnorna blir mer inriktad på strosande helghandlare och variationen mellan sommar och vinter blir tydligare.

En trend som kan vara positiv för stadshandeln är den ökande konsumtionen av lokalproducerade och ekologiska varor. Denna typ av konsumtion kan ge en mer autentisk känsla i en liten stadsbutik än i ett stort köpcentrum.

FÖRÄNDRAD SYN PÅ MARKANVÄNDNING

Söderköping stad har många restriktioner kring var ny bebyggelse kan tillkomma. Stora delar av stadens närområde utgörs av jordbruksmark, naturreservat och grönområden för rekreation. Stadens placering vid vattendrag och i en dalgång innebär

att markstabiliteten på många platser fördyrar byggnation. Söderköpings geografiska läge där omlandet i huvudsak består av jordbruksmark samtidigt som det saknas mark för större exploateringar inom bebyggelsegränsen gör att jordbruksmark kommer behöva tas i anspråk. När detta görs behöver det finnas förutsättningar att fortsätta brukandet av den mark som inte bebyggs. Tillräcklig exploateringsgrad är en förutsättning för att hushålla med den resurs som marken är.

När staden växer kommer bebyggelsen närmre djurstallar och då främst hästgårdar. I några fall kan det bli aktuellt med omlokalisering medan det i andra fall krävs försiktighet för att inte påverka förutsättningarna att bedriva pågående verksamhet.

Historiskt sett har ändå marktillgången varit stor och markvärdet lågt. Detta har lett till att marken i stadens yttre delar inte nyttjas på ett effektivt sätt vilket man kan se i att det finns många restytor kring bebyggelsen. Nya detaljplaner för såväl bostäder som verksamheter behöver upprättas och befintliga detaljplaner ändras för att få en effektivare markanvändning.

STADENS ÖVERGRIPANDE STRUKTURER

För att göra plats för fler invånare behöver fler bostäder produceras och Söderköping fortsätta sin utveckling. Under rubrikerna *Arkitektur och stadsbyggnad*, *Blågrön struktur* och *Infrastruktur* behandlas hur de bostäder och den service som kommer krävas ska utformas, var den ska placeras och hur befintliga strukturer ska tillvaratas.

ARKITEKTUR OCH STADSBYGGNAD

*Befintliga stadsstrukturer i Söderköping.
Storgatan och egnahemsområdet.*

Söderköping är i ständig förändring, precis som alla städer. Staden växer och ny bebyggelse tillkommer både i centrum och ytterområdena. Samtidigt förändras hur vi upplever de gamla miljöerna eftersom vi påverkas av den tid vi lever i. Oavsett om utvecklingen sker i de centrala delarna eller mot stadens ytterkanter så måste ny bebyggelse samverka med och ta hänsyn till den befintliga miljön. Hur denna samverkan och hänsyn sker varierar därför beroende på vilken plats det handlar om.

MARKANVÄNDNING

För att hushålla med marken behöver staden byggas tätare. En tät stad kan utnyttja infrastrukturen effektivt och ger exempelvis bättre underlag för kollektivtrafiken samtidigt som mindre markresurser tas i anspråk. För att skapa varierande miljöer behöver Söderköping både bostäder med olika upplåtelseformer, högre och lägre bebyggelse samt nya och äldre byggnader. Planering för olika typer av boenden sker så att det finns plats för alla i staden oavsett ålder, funktionalitet eller ekonomi. Att blanda enbostadshus och flerbostadshus ger dessutom mer varierade boendemiljöer. Viss del av de nya bostäderna kan tillkomma inom nuvarande bebyggelsegräns men det saknas ytor för större exploateringar. Därför kommer obebyggd mark i stadens ytterkanter behöva tas i anspråk.

Den huvudsakliga stadsutvecklingsriktningen kallas ibland "Ägget" på grund av dess form som kan beskrivas som att

bebyggelsen ska vara sammanhållen. Utvecklingen ska sträva efter en mindre spretigt formad stad innanför ramarna som utgörs av Ramunderberget i norr och kommande E22 i väster.

I Söderköping finns många stora markområden i centrala lägen som används till verksamheter såsom industri. Nya platser behöver skapas för att kunna omlokalisera verkstads- och industriverksamheterna till platser där de kan utvecklas och inte orsakar störning. Därefter kan äldre industriområden omvandlas till exempelvis bostadsområden. En annan fördel med att flytta störande verksamheter från centrum är att både tung trafik samt farligt gods inte kommer köra in till innerstaden. Söderköpings stadsbild kan då förbättras och staden fortsätta att byggas inifrån och ut.

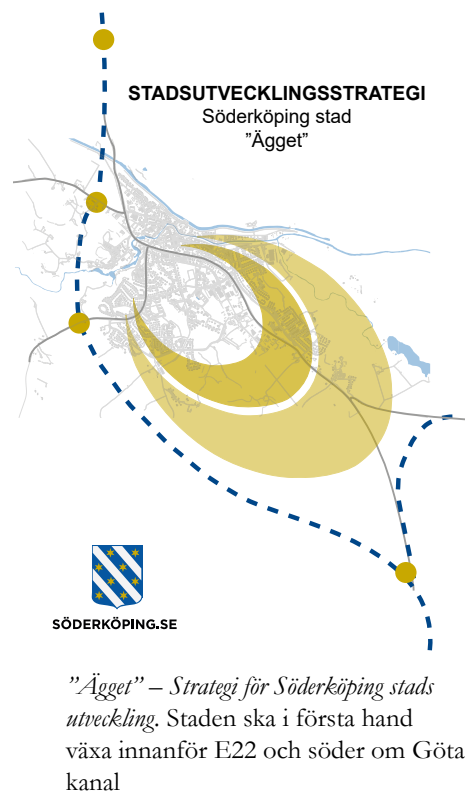
Söderköpings föreslagna utveckling visas på markanvändningskartan (se bland annat *Kartbilaga*).

Markanvändningskartan visar också var bostäder kan byggas på olika lång sikt. På markanvändningskartan är också platser utpekade där verksamheter kan etableras. Utbredningarna är ungefärliga och vidare utredning i detaljplaneskedet fastställer de slutliga gränserna. Utvecklingsområden baseras på befintliga projekt och tidigare översiktlig planering (exempelvis ÖP 2015-2030 och ÖP 05) men kartan har några nya områden där Söderköping har möjlighet att växa.

OFFENTLIG UTEMILJÖ

Den offentliga utemiljön är exempelvis parker, torg, lekplatser och gator. De har en direkt inverkan på stadens karaktär. Det är bara fantasin som sätter gränser för vad de offentliga miljöerna kan användas till och den får hjälp genom intresseväckande utformning och kreativa initiativ. Det offentliga rummet kan bidra till att staden känns levande och upplevs som vacker i sin arkitektur. För att uppnå attraktiva offentliga miljöer behöver hänsyn tas till platsens identitet samtidigt som vi med medvetenhet behöver förhålla oss till olika tiders gällande trender och arkitektur. Varierande offentliga miljöer bjuder in olika grupper av människor och detta är något som bör uppmuntras.

I en stad med så starka historiska rötter som Söderköping behöver det finnas råd och hjälp att tillgå vad gäller utformning. Idag finns en mängd reglerande gestaltningsdokument för förvaltningarnas dagliga arbete. De behövs både för utformning av större byggnader men också för mindre, men betydelsefulla detaljer som staket och markbeläggning.

STRATEGI

Söderköping ska vara en dynamisk stad där ny bebyggelse samspelar med den befintliga miljön och kulturhistoriska värden. En dynamisk stad innebär att bebyggelsen är sammanhållen och variationsrik samt att markanvändningen har förändrats och blivit mer effektiv.

För att bevara landsbygden och använda jord- och skogsbruksmark i så liten omfattning som möjligt krävs det att bebyggelsen inte sprids ut över stora ytor. En tät bebyggelsestruktur skapar bättre förutsättningar för att leva mer ekologiskt hållbart.

Den hållbara förtätningen kan ske inom bebyggelsegränsen genom:

- Bostadsskapande omvandling av befintlig bebyggelse
- Nyexploatering efter flytt av verksamheter
- Effektivare markanvändning

Det ska finnas en balans mellan behovet av mark för bebyggelse (i form av bostäder och verksamheter), natur och brukad mark. Detta sker genom att staden och växer inifrån och ut, främst genom återanvändning av redan ianspråktagen mark. Då tar vi också tillvara redan gjorda investeringar i vägar och annan infrastruktur och bebyggelseutvecklingen sker ytsnålt och hållbart. Brukningsvärd jordbruksmark och värdefull skogsmark kan prövas för exploatering i sista hand.

Byggnadernas storlek och utformning ska anpassas efter stads- och landskapsbilden för att bygga stadsmässigt. Söderköping ska utvecklas med medvetenhet om rätt mått, blandning och magneten för att skapa en attraktiv stad med rumslig kvalitet (se förklaring i illustrationen *Rumslig kvalitet*). Som en del i detta bör också blandade upplåtelseformer främjas.

Det ska finnas balans i blandningen mellan boende och verksamheter. Platsens förutsättningar måste få styra planeringen. I centrumnära lägen är det oftare lämpligt med verksamheter i bottenplan medan det vid nyexploatering istället handlar om att balansera offentlig och kommersiell service med bostäder.

För att tillvarata infrastruktur och stadens stråk på bästa sätt för samhället ska inte strukturer i nya områden slutas. Exempelvis bör nya gatusträckningar utformas så att de möjliggör utbyggnad av bostadsområden, även om den inte är planerad inom en nära framtid.

Stadsmässighet kan definieras som ett sätt att arrangera gator, parker, torg, tomter och byggnader i kvarter. Det kräver viss täthet men husen behöver inte vara höga för att följa detta ideal. Däremot är det viktigt att husen placeras i gatulivet. (Leif Sjögren *Tidskriften Plan* Nr. 4 2016)

Detaljplanearbetet följer bostadsförsörjningsprogrammet för att få konsekvens i arbetet och förbättra planberedskapen. Detaljplaner för verksamhetsområden hålls tillräckligt flexibla för att kunna tillåta största möjliga branschbredd och möta framtida behov av verksamhetsmark.

Skyltlägen vid infarter till Söderköping tillvaratas och regleras i tillräcklig utsträckning i detaljplan. Utformning av verksamhetsområden i utkanterna av Söderköping ska anpassas efter markens strategiska läge eftersom de i många fall är ett första mötet med staden och kan komma att bli stadsnära på längre sikt. Skrymmande verksamheter ska ges lokaliseringar som är logistiskt gynnsamma samtidigt som dessa inte bör vara synliga från de största infarterna.

Riktlinjer för gestaltning ska tas fram i de stadsutvecklingsprojekt där miljön bedöms som känslig och påverkas. Det ska finnas uppdaterade dokument som behandlar den offentliga utemiljön.

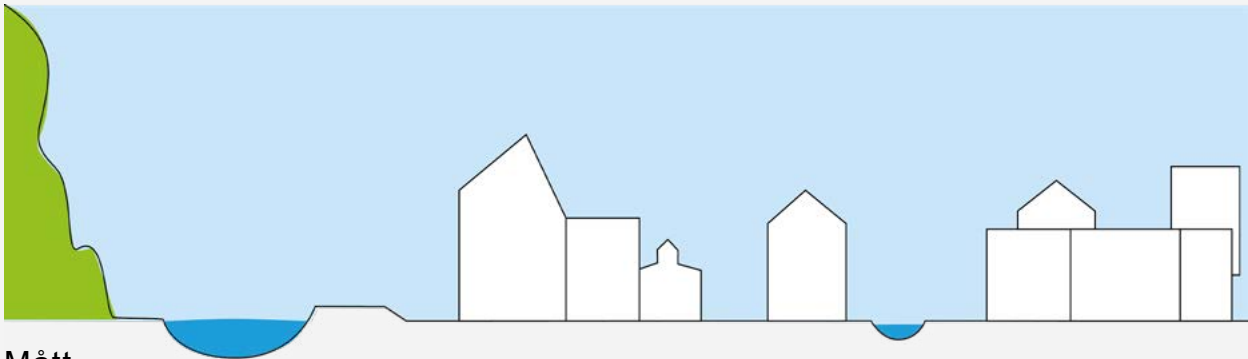
Det ska finnas ett hela vägen-perspektiv, när nya områden byggs ut. Den byggda miljön ska inte verka funktionshinder för någon. Nyexploateringar ska ta hänsyn till människors olika förutsättningar – därför ska de ansluta till befintliga tillgängliga stråk för att fortsätta bygga en sammanhängande struktur.

*Befintliga stadsstrukturer i Söderköping.
Eriksvik, Ströms väg och Husby.*

Rumslig kvalitet

Attraktivitet och rumslig kvalitet bör ses inte bara som kvalitet för boende och besökare, utan också som ett mått på viljan hos investerare, exploatörer och byggare att delta i stadsutvecklingen under processens gång. Rumslig kvalitet kan framstå som svåra att mäta, men tre grundläggande förutsättningar är avgörande för förverkligandet av den, nämligen *mått*, *mix* och *magneter*

Mått

Lämpliga tätheter för att nyttja marken effektivt samtidigt som hänsyn tas till sammanhang och behov. Att skapa förutsättningar för service och ett levande stadsliv (tillräcklig exploateringsgrad), kopplingar (väl integrerat gatunät), och passande fastighetsstorlekar (skala).

Mix

Eftersträva och ställa krav på en hög grad av blandning av funktioner där det anses lämpligt och nödvändigt. Blandning av exploatörer för att skapa variation i utbud och stadsbild. Satsningar på olika upplåtelseformer och prisklasser för att uppnå socio-ekonomisk och demografisk mångfald och motverka segregation. Stimulera och i viktiga lägen skapa möjlighet för bottenvåningar med handel och verksamheter som bidrar till ett levande gaturum.

Magneter

Förädlingen av de mest betydelsefulla magneterna stadskärnan, Storån, Brunnsparken, Göta Kanal och Ramunderberget ska påvisbart leda till att de blir ännu viktigare besöksmål i staden och regionen. Viktigt i sammanhanget är även attraktiviteten i stadens offentliga rum så som gator, parker och torg.

RIKTLINJER FÖR STADSBYGGNAD

- I och i anslutning till Söderköpings stad ska utveckling ske med stadsmässighet.
- Gestaltningen av offentliga miljöer ska anpassas efter platsens karaktär.
- Metoder som gynnar ett ekologiskt hållbart stadsbyggande ska uppmuntras och användas.
- Verksamhetsområden vid stadens infarter ska utformas så att de ger ett välkomnande intryck. Mark för skrymmande verksamheter ska skapas i lägen som upplevs som mer avskilda men har god infrastruktur.
- Infrastrukturerna ska tillåta vidare utbyggnad av staden.
- Behov av offentlig service ska tidigt vara en del i planprocessen.
- Husets höjd och gatans bredd ska utformas i medveten relation.
- Varierade miljöer ska eftersträvas genom en blandning av boenformer.
- Tomtstorlekar och byggrätter utformas i sådan relation att tomterna inte upplevs som trånga när byggrätten utnyttjats och bygglovsbefriade tillbyggnader genomförts.
- Gröna inslag i gaturummet ska uppmuntras. Ljussättning ska vara platsanpassad.
- Inom riksintressena ska byggnaders utformning ske med extra hänsyn till platsen. Utanför riksintressena för kulturmiljövården bör det vara genomförbart med högre bebyggelse, förutsatt att den inte påtagligt skadar de kulturhistoriska värdena.

Illustration som visar några bustyper och skala i Söderköping

RIKSINTRESSE FÖR KULTURMILJÖVÅRDEN

Söderköping är riksintresse för kulturmiljövården eftersom staden ger en bild av hur hög- och senmedeltidens betydelsefulla städer såg ut. I Söderköping kan man se detta i gatunätet, kyrkornas dominerande roll i stadsbilden, i källare och i andra lämningar. Den småskaliga bebyggelsen i trä med gårdar, silhuetten, kontakten med vattnet och Ramunderberget ger staden sitt speciella uttryck. Som en del av riksintresset Söderköping ingår också Söderköpings brunn från år 1718 som ligger vid Sankta Ragnhilds källa. Dessutom går en del av Göta kanal, som är riksintresse för friluftslivet och kulturmiljövården, med kanalfåra, kajer, sluss och hamnmagasin genom staden. Under Kultur och turism finns Göta kanals riksintresse behandlat. Speciellt för Söderköping är också de flerbostadshus och privatvillor från sekelskiftet 1900 och ett egnahemsområde som förstärker Söderköpings småskaliga karaktär.

Egnahemsområden är områden som byggdes med hjälp av egnahemslån utanför stadsplanerad mark eller på initiativ av kommunerna för arbetarbefolkningen. Egnahemshusen byggdes från början av 1900-talet fram till 1950-talet. Byggnaderna är fristående villor i ett eller flera plan med trädgård

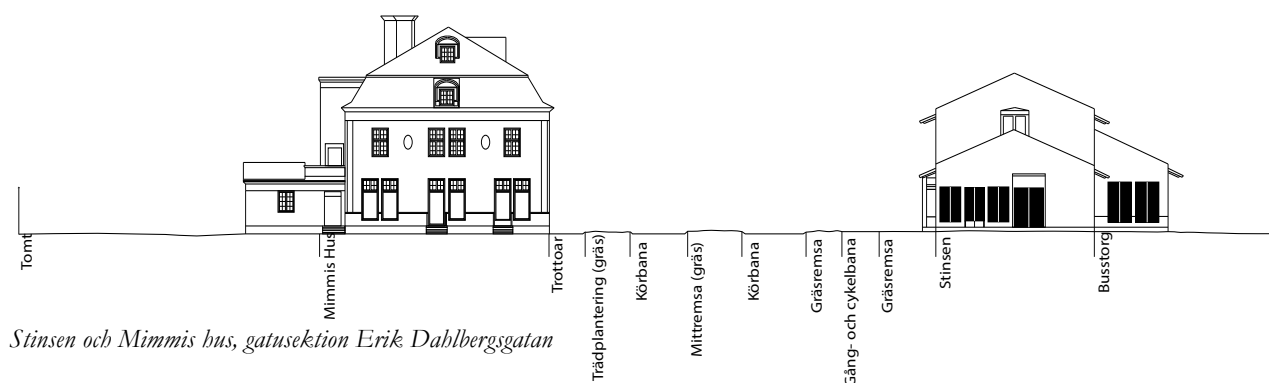
Skönberga är också riksintresse för kulturmiljövården. Det består bland annat av de fornlämningar som finns där och den medeltida kyrkan. I Skönberga finns ett gravfält med många gravar från framförallt brons- och järnålder. Det finns också en välbevarad romansk kyrka och prästgårdar från tre olika tidsepoker: 1600-, 1700- och 1800-talet. 1800-talsprästgården med park ligger på ett järnåldersgravfält. Även *odlingslandskapet* runt kyrkomiljön är en del av riksintressebeskrivningen.

Skönberga kyrka är ett kyrkligt kulturminne enligt kulturmiljölagens fjärde kapitel och fornlämningarna i området skyddas enligt kulturmiljölagens andra kapitel. Det skyddas alltså även på andra sätt än genom riksintresset. Kring Skönberga finns villabebyggelse som byggts innan riksintresset infördes vilket sedan länge påverkat upplevelsen av Skönberga kyrka.

Sedan riksintresset för Skönberga kyrka skapades har det mångdubblat sin utbredning och omfattar idag stora ytor utan direkt kontakt med riksintressets kärnvården. Kommunen anser därför att en revidering av riksintressets geografiska avgränsning är motiverad så att den bättre överensstämmer med de faktiska värdena. En tydlig avgränsning och riksintressebeskrivning är ett viktigt verktyg i den fysiska planeringen för att kunna utveckla staden utan att skada riksintressena.

RIKTLINJER FÖR STADSUTVECKLING INOM RIKSINTRESSE

- När det gäller platser inom riksintressena för kulturmiljövården är skala och gestaltning av vikt. Bevakandet av riksintressena behöver ske i dialog med allmänhet, myndigheter och exploatörer för att skapa förståelse för dem.
- Tillkommande bebyggelse får inte skymma bilden av den gamla stadskärnan eller dominera stadsbilden.
- Ny bebyggelse ska samspela och harmoniera med den äldre bebyggelsen men bör spegla samtidens arkitektur.
- Bevarandaspekter ska vägas samman med tillgänglighets- och hållbarhetsaspekter.
- Vid planering i riksintressanta kulturmiljöer ska antikvarisk kompetens tas in vid behov. Kulturmiljöanalyser är ett av den fysiska planeringens verktyg som lämpar sig att använda inom riksintresse.
- Den medeltida stadsstrukturen ska tillvaratas. Utvecklingen ska ske med hänsyn till den befintliga strukturen.
- För att värna om brunnsmiljön med rekreationsområden krävs att miljöerna fortsatt kan användas och utvecklas.
- Kyrkornas dominerande roll bevaras. Nya byggnaders uttryck ska underordna sig den befintliga bebyggelsen och samspela med sin omgivning.
- Plank och växtlighet ska användas på ett sätt som stärker Söderköpings kulturmiljö.
- Delar av riksintresset Söderköping kan ytterligare lyftas fram genom skyltning och i vissa fall exploatering om miljöerna blir mer offentliga och leder besökare vidare.
- Längs Göta kanal är det möjligt att tillåta ny bebyggelse så länge kulturmiljön inte skadas och om exploateringen ökar tillgängligheten till kulturmiljön.

BLÅGRÖN STRUKTUR

Att vistas i naturen är bra för det fysiska och psykiska välmåendet. Riksdagens mål om attraktiv tätortsnära natur innebär att det ska finnas tillgång till natur i, och i närheten av, tätorter. Allmänheten ska ha tillgång till grönområden och ett landskap med höga frilufts-, natur-, och kulturmiljövärden. Detta avsnitt pekar ut områden i och kring staden som bedöms ha stor betydelse för rekreation, friluftsaktivitet, idrott, lek och pedagogik.

Albogaskogen och Pettersburg/Ramunderberget utgör två tätortsnära friluftsområden och är en bidragande faktor till Söderköpings attraktivitet. Här finns goda förutsättningar för folkhälsan och föreningslivets verksamheter. Längs stadens vattendrag finns rekreativ stråk och åarna används också för fiske. Till det omgivande skogs- och jordbrukslandskapet leder stigar och grusvägar som ger god tillgänglighet till platser för rekreation och motion. Dessutom finns det flera mindre skogsområden som används av barn och är av betydelse vardagsleken. Nära staden finns delar av det östgötska eklandskapet som har stora naturvärden. Natur- och vattenmiljöer bidrar till en hållbar utveckling samtidigt som stadens attraktionskraft ökar.

Strandskyddet syftar till att bevara allmänhetens tillgång till strand- och vattenområden och att ge goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten. Strandnära områden längs med Göta kanal och Söderköpingsåarna finns inom avgränsningarna för FÖP Söderköping stad. Syftet är att tillåta exploateringar i närheten av vattenområden när de inte hindrar allmänhetens tillgång till dem eller inte väsentligt försämrar livsvillkoren för växter och djur. Exploateringar i närheten av vattenområden är möjligt när de kan hjälpa till att skapa eller stärka rekreativ stråk längs åarna. Prövning av strandskyddet sker på detaljplanenivå. Längs åarna finns flera gångstråk som kan förlängas och utvecklas. Det finns också ett behov att förbättra upplevelsen av platserna längs åarna, exempelvis genom upprustning av båtplatserna i Storån.

Vintertid ändras landskapet och då finns skidspår vid Pettersburg, naturisar eller plogade banor på kanalen att använda för skridskoåkning. Det är stora tillgångar för friluftslivet och lockar även invånare från andra kommuner. Under de mörka årstiderna kan belysning längs rekreativ stråken uppmuntra till rörelse. Det behöver finnas tydlig information om de slingor och leder som finns att tillgå i Söderköpings grönområden samt om de möjligheter invånarna har att utnyttja, exempelvis vindskydd och pedagogiska stigar.

Friluftsområdena används för rekreation och idrott. Ramunderberget är skyddat område (Natura 2000 och naturreservat) som friluftslivet kan nyttja. Dessutom är Göta Kanal riksintresse för friluftslivet. Kanalbänkarna och vattnet är utmärκτη rekreatiönsplatser nära berget. Ramunderberget har genom förkastningsbranten en tuff karaktär som gynnar många växter och djur. Här finns även ytor för föreningsliv och möjlighet att själv utforska området. Tillsammans med Norrköpings kommun har också en led över kommungränsen till Borgberget skapats. Här ligger fokus på äventyr, föreningsverksamhet och kulturupplevelse.

Söderköpings stora vattendrag: Göta Kanal, Storån och Trvärån (Hällaån)

Albogaskogen ger möjligheter att utöva många olika aktiviteter. I Alboga finns bland annat tillgänglighetsstig, löparspår, cykelled, motorikbana för de yngre barnen, vindskydd, grillplatser och utegym. Genom skogen går den regionala friluftsleden Östgötaleden. Albogaskogen ska vara en plats som idrottsutövare har tillgång till, där Söderköpings invånare samsas och tar hänsyn till varandra. Här ligger fokus på tillgänglighet, närhet, familj, föreningsverksamhet och friluftsliv för alla. Flera av Söderköpings skolor ligger i nära anslutning till skogar. Vissa av dem är mindre till storleken men barnen som går på skolorna använder naturen flitigt vilket också syns i skogskanterna. Förutsättningar för ett rikt friluftsliv i skolan finns också tack vare de korta avstånden till större grönområden (sällan längre än 1 km).

Huvudgrönstruktur i Söderköping stad. Kartillustrationen finns i större skala i bilaga 1 Kartor och illustrationer

Storån, ett av Söderköpings blå-gröna stråk.

De mindre skogarna är en stor tillgång och förutsättningarna för att använda dem kan förbättras ytterligare genom att de utrustas med exempelvis vindskydd, pedagogiska stigar eller grillplatser. Detta skulle även göra dem mer tillgängliga för barnfamiljer.

Den blågröna strukturen gynnar en rad ekosystemtjänster så som klimatanpassning, biologisk mångfald och vattenrening. I och runt Söderköping finns exempelvis ett stort antal skyddsvärda träd som tillsammans utgör ett betydelsefullt nätverk av livsmiljöer för en mängd hotade arter. Samtidigt bidrar träden med skugga, luftrening samt att de kan minska risken för översvämningar.

Rapporten *Inventering gatu- och parkträd, Söderköpings tätort 2014* är ett värdefullt underlag för att inkludera och ta hänsyn till träd och trädknutna värden i planeringen.

STRATEGI

Samarbeten mellan förvaltningarna ska finnas för att hitta gemensamma strategier för utvecklingen av rekreationsstråk, parker och vattenmiljöer. De används sedan när staden byggs tätare för att kunna göra välgrundade prioriteringar.

Natur- och vattenområdena behöver i första hand bevaras och förbättras så långt möjligt. Vatten- och naturområden utgör en grund för bevarandet av den biologiska mångfalden och utgör ekologiska funktioner som inte alltid är lätta att upptäcka vid första anblicken. De gröna kilarna (stråk av vatten, naturområden och parker) ger förutsättningar för en trivsamt, trygg och säker stadsmiljö.

Ekosystemtjänster är de tjänster som naturen tillhandahåller och som människan är direkt beroende av.

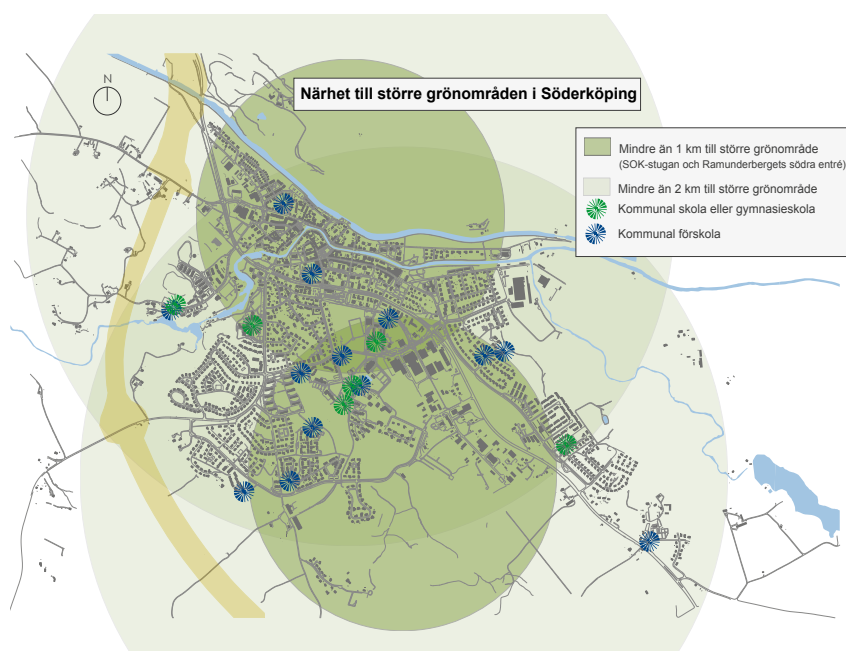
En grönstrukturplan kan vara ett stöd i planeringen om den tas fram i ett förvaltningsövergripande samarbete för att fungera som stöd vid prioriteringar som berör Söderköpings gröna och blå områden. Det nya naturvårdsprogram som kommer tas fram blir ett betydelsefullt planeringsunderlag.

De reglerande dokument som tas fram från de olika förvaltningarna behöver hållas uppdaterade när saker ändras eller ny information tillkommer så att arbetet inte behöver göras om på nytt.

Albogaskogen och Ramunderberget ska fortsätta vara stadens huvudområden för rekreation. Det ska finnas stråk som bildar rundslingor och ger möjlighet att variera skogspromenader med vattenblickar och rekreation i odlings- och eklandskapet.

RIKTLINJER FÖR GRÖNOMRÅDEN OCH PARKER

- Syftet med Söderköpings naturområden ska behållas.
- Stadsnära friluftsområden ska vara tillgängliga.
- Det ska vara tryggt och säkert att ta sig till friluftsområdena.
- Stadens parkmiljöer (här ingår också lekparker) vatten- och naturområden ska utvecklas och förbättras ur tillgänglighets-, trygghets- och kvalitetssynpunkt.
- Betydelsefulla förbindelsestråk för allmänheten och den biologiska mångfalden ska identifieras, bevaras och, om nödvändigt, förstärkas. Den roll som vatten-, park- och naturområden spelar för ekosystemtjänster ska bibehållas.
- Skötselåtgärder för natur-, kultur- och rekreationsområden ska ingå redan tidigt i planeringsfasen.
- Vatten- och grönområdets värden ska tillvaratas året om.
- Detaljplanläggning inom strandskyddat område ska inte motverka strandskyddets syften. Vid detaljplanläggning inom strandskyddsområde ska det övervägas om det finns åtgärder som kan förbättra tillgängligheten för allmänheten till vatten och rekreationsstråk.
- Vid exploatering ska hänsyn tas till de miljöer som omfattas av det generella biotopskyddet.

Närhet till större grönområden i Söderköping stad. Kartillustrationen finns i större skala i bilaga 1 Kartor och illustrationer

Några miljöer skyddas av det generella biotopskyddet och de återfinns oftast i jordbruksmark. Alléer, pilevallar, källor med omgivande våtmark i jordbruksmark, småvatten och våtmark i jordbruksmark, odlingsrösen och stenmurar i jordbruksmark samt åkerholmar är miljöer som är skyddade av det generella biotopskyddet. Dispens från det söks hos Länsstyrelsen.

RAMUNDERBERGET - RIKSINTRESSE FÖR NATURMILJÖ

Norr om kanalen ligger det kommunala naturreservatet Ramunderberget, ett tätortsnära naturområde med ett rikt växt- och djurliv. Ramunderberget är även utpekad som Natura 2000-område och en del av riksintresset för naturmiljön Slätbakens förkastningssystem. Dessutom finns Ramunderberget med i kommunens naturvårdsprogram från år 2008. Natura 2000-områden omfattas av ett starkt lagskydd och även åtgärder i anslutning till ett skyddat område kan behöva tillståndsprövas om det finns en risk för betydande påverkan på ingående arter eller habitat.

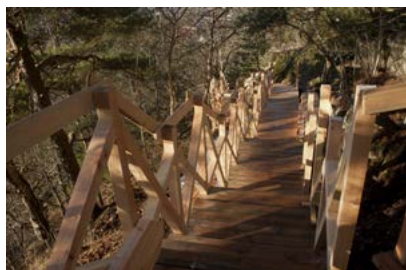
Ramunderberget har en lång historia som rekreations- och friluftslivsområde med starka kopplingar till brunnsskickandet och utsiktsplatserna från berget. Även idag är Ramunderberget ett populärt besöksmål som erbjuder friluftsliv, avkoppling, historia och inte minst en fantastisk utsikt över Söderköping.

För Söderköpings kommun är det av vikt att föreningslivet som har sin verksamhet i naturreservatet har de förutsättningar som krävs för att kunna utöva och utveckla sin verksamhet.

Insatser ska fortsätta göras för att förbättra tillgängligheten både genom information och förbättringar av den fysiska miljön.

Siktlinjer mot Ramunderberget bör bevaras, därför krävs det att placering av högre byggnader i staden väljs med omsorg.

Under den period som Göta kanal är stängd föreslås tillfälliga övergångar kunna skapas för att öka tillgängligheten till Ramunderberget. Övergångarna bör vara extra lätta att använda för den med nedsatt rörlighet eller har barnvagn då det idag är svårt att ta sig över kanalen vid slussarna och bron.

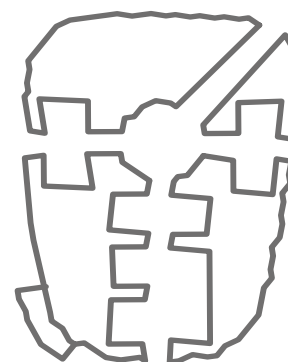
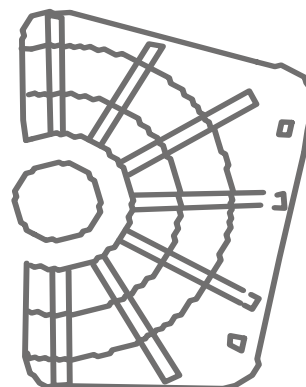
Ny trappa på Ramunderberget

INFRASTRUKTUR

Infrastrukturen är det som binder samman staden. Gator, vägar, ledningar och avloppssystem är viktiga beståndsdelar i våra samhällen. Tillgänglighet för alla skapas genom infrastrukturen och bidrar till attraktiviteten.

VATTEN OCH AVLOPP

Arbete pågår med att ta fram en vatten- och avloppsplan (VA-plan) som syftar till att vara underlag för långsiktig planering. Arbetet ska leda till en samsyn på hur VA-systemet och vattenfrågorna ska utvecklas i kommunen. Ett nytt vattenskyddsområde med en uppdaterad zonindelning kommer ersätta dagens vattenskyddsområde när VA-planen är klar. VA-systemets utbyggnad kommer behandlas i VA-planen. Dagens förutsättningar att ansluta till VA-systemet inom området för FÖP Söderköping stad (anslutningspunkter) har blivit en del av underlaget till utbyggnadsområdena i fördjupningen. Husby är den vattentäkt som försörjer staden med vatten. Vattentäkten försörjer cirka 9000 personer med dricksvatten och är dimensionerad för ca 12 000 personer. Den består av konstgjord infiltration (grundvatten med konstgjord grundvattenbildning). Vattnet som infiltreras in i grundvattenmagasinet används inte för volymens skull utan för att göra det annars kalkrika vattnet mjukare vilket innebär att det finns ett överskott på vatten. Den långsiktiga vattenförsörjningen är en del av VA-planarbetet.

Mönster från markbeläggningen på Hagatorget och Rådhusorget

ENERGIFÖRSÖRJNING

I de sydöstra delarna av tätorten finns idag kraftledningar ovan mark. I takt med stadens utbyggnad kan det bli aktuellt att se över om ledningarna kan få en alternativ placering. Fjärrvärme finns i ledning från Norrköping och fjärrvärmenätet täcker en stor del av tätorten. Stor potential för utbyggnad av fjärrvärmeledningarna har Albogaområdet och stadsnära exploateringar. Det finns möjlighet att genom placering och utformning av ny bebyggelse påverka förutsättningarna att producera värme och el från solenergi och på så vis ytterligare öka andelen förnybar energi.

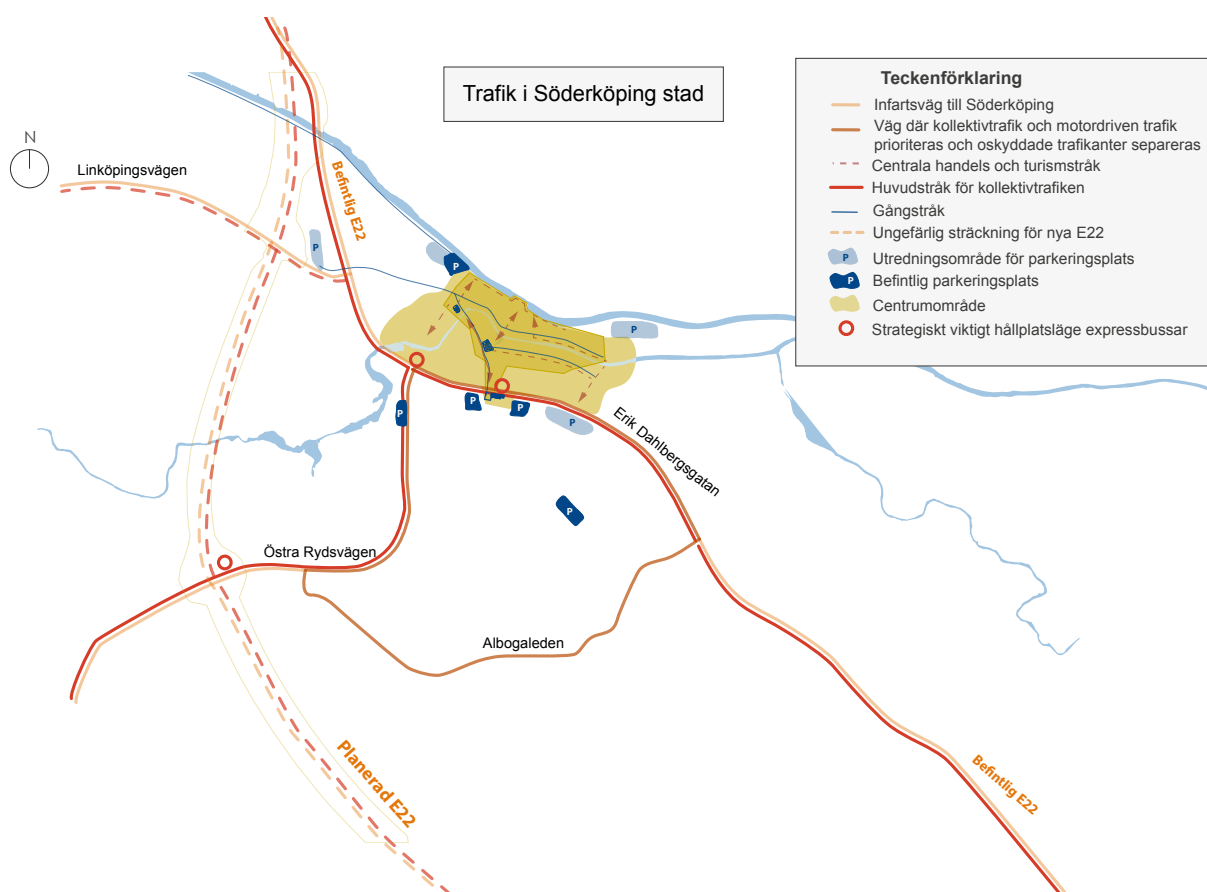
AVFALL OCH ÅTERVINNING

Hjälmsborgs återvinningscentral tar idag emot grovsopor, källsorterat material och farligt avfall. Tidigare fanns där en avfallsanläggning som togs i bruk år 1969 och deponin av avfall slutade 2007. Deponin ska sluttäckas och det ses inte längre

som lämpligt att ha kvar återvinningscentralen där, därför behövs en ny plats för denna verksamhet. Lämpligen placeras den på en plats som det är lätt att komma till utan att vara för nära bostadsområden, eftersom verksamheten är beroende av tunga transporter. På Hjälnsborgs avfallsanläggning omlastas hushållsavfall och frågan om en ny plats för omlastning behöver utredas vidare.

TRAFIK I SÖDERKÖPING STAD

Strategin för de inre delarna av Söderköping är att de hållbara färdssätten ska gynnas. Prioriterad parkering ska finnas i servicenära lägen för cyklister och bilparkering för den som av fysiska skäl behöver det. I de allra mest centrala delarna ska parkeringstiden vara kortare för att sedan succesivt öka när man närmar sig utkanten. För de som väljer att köra bil och vill parkera länge ska parkering i första hand ordnas i anslutning till de huvudgångstråk som leder till stadens torg. När flera människor väljer exempelvis gång- och cykelalternativ kan det även bli nödvändigt att på allmän plats få tillgång till skugga som skydd för UV-strålning, främst under sommartid när det är som mest riskfyllt att vistas mycket i solen.

Trafik i Söderköping stad. Kartillustrationen finns i större skala i bilaga 1 Kartor och illustrationer

På några platser kan behovet av nya broar över åarna behöva utredas när exploateringar görs eller gång- och cykelvägnätet byggs ut. Det gäller både för den motorburna trafiken men framförallt den dagliga cykel- och gångtrafiken och för rekreatiönsändamål.

GÅNGTRAFIKANTER

För att ytterligare stärka stråket mellan Hagatorget och Brunnssområdet kan Skönbergagatan tidvis få en utökad användning. Om det bedöms lämpligt bör caféer och butiker kunna tillåtas flytta ut sina verksamheter i gaturummet och på så vis skapa en mer varierande offentlig miljö. För god planering krävs att trafikmätningar utförs för att kartlägga trafikmängden. Mätningarna bidrar till ett bra underlag om det görs i de fall framkomligheten för biltrafik förändras. Tillsammans med mätningar av hur trafiken på omkringliggande gator påverkas ger de ett bra underlag för framtida beslut.

Skönbergagatan har brister ur tillgänglighetssynpunkt, vilket bör åtgärdas. Detta är en komplex fråga då anpassningsåtgärder både påverkar gaturummets gestaltning och därigenom också kulturmiljön. Gatusektionen är relativt smal och många tillgänglighetslösningar kräver stora ytor. Markförhållandena på gatan är dessutom svåra, så konsekvenserna av alla åtgärder måste övervägas noga. Möjlighet att komma nära målpunkterna för leveranser och personer med funktionsnedsättning måste behållas.

Söderköping är en stad med flera utmaningar för den som har nedsatt rörlighet. Förutom de hinder som byggts in i det moderna samhället genom exempelvis nivåskillnader och ojämna gatubeläggningar har Söderköping också ett stort kulturarv som sätter begränsningar för tillgängligheten i staden. Kommunen ska sträva efter att i största möjliga mån anpassa miljön så att den möter behoven hos personer med funktionsvariation men samtidigt tar hänsyn till kulturmiljön. Viktigast är tillgängligheten till målpunkterna i centrum och mellan dem. Det handlar inte bara om att kunna ta sig in i exempelvis biblioteket, utan att det finns en sammanhängande struktur som gör att man kan ta sig hela vägen.

CYKLANDE TRAFIKANTER

I staden finns det ett antal gång- och cykelbanor där gående och cyklisterna separeras (har olika körfält). Det finns också flera där gång och cykeltrafik delar samma ytor. En brist i cykelvägnätet idag är att det inte är sammanhållet.

Cykelbanornas skyltning kan förbättras för att visa på de stråk som finns och håller på att byggas ut. Ett förslag är att döpa de olika lederna och ge dem olika färger i skyltningen för att öka igenkänningen och förtydliga syftet med dem.

I centrum saknas tydliga cykelstråk vilket gör det svårt som cyklist att veta vilken väg man borde välja. På många platser saknas också cykelparkeringar.

KOLLEKTIVTRAFIKANTER

Kollektivtrafikens effektivitet kräver att Erik Dahlbergsgatan, Östra Rydsvägen och Albogaleden fortsatt har hög framkomlighet. Busstrafiken inom länet ska prioriteras här. Östgötatrafiken har idag ett antal linjer som trafikerar Söderköping.

Efter nya E22 kan hållplatslägen skapas vid några av de nya trafikplatserna. Sträckorna Västra entrén - Östra Rydsvägen – Norra entrén och längs Erik Dahlbergsgatan är huvudstråken för linjetrafiken. Tillräckligt med utrymme behöver sparas på sträckorna för att inte hindra den. På Erik Dahlbergsgatan i höjd med Stinsen och på några andra platser längs gatan kan bussfickor skapas. På så vis kan platsen mellan Erik Dahlbergsgatan och Margaretagatan som idag utgör resecentrum med bussfickor, frigöras. Området kring Stinsen kan utvecklas så att samhörighet mellan norra och södra sidan av Erik Dahlbergsgatan skapas.

Längs de norra delarna av befintlig E22 finns ett kollektivtrafikstråk (se markanvändningskarta i bilaga 1). Kollektivtrafik mellan orter ska längs stråket prioriteras, E22 och länsväg 210 ska därför ha hög framkomlighet och tillgänglighet för kollektivtrafik.

Smittrafik är den trafik som för att snabbare försöka komma fram gör alternativa vägval när det råder låg framkomlighet på E22 och Erik Dahlbergsgatan. Detta gör att vissa gator och vägar får högre belastning än önskvärt.

Motorväghållplatser bör skapas vid västra entrén för expressbusstrafiken. Närmare centrum kan tydliga noder för kollektivtrafiken skapas vid Stinsen, Östra Rydsvägen och Länsmansgatan eller längre bort mot Skönberga. Några av dessa (förslagsvis Östra Rydsvägen och Stinsen samt Västra entrén) bör ha extra bekvämligheter för pendlarna i form av exempelvis väderskyddade cykelparkeringar i nära anslutning till hållplatserna, uppdaterad trafikinformation och möjlighet att ladda resekortet.

Flera kommersiella bussbolag trafikerar Söderköping med fjärrbussar. I dagsläget finns några turer varje dag. Möjlighet för långdistansbussarna att stanna skulle i framtiden kunna ordnas i centrum eller vid västra eller norra entrén.

MOTORBURNA TRAFIKANTER

Person- och godstransporter sker också med bil. Det krävs att det finns platser där hållbara färd sätt gynnas och prioriteras och då måste det också finnas andra platser där motordriven trafik ges en tydlig plats. De fordon som måste fram (exempelvis godstransporter till centrum eller Räddningstjänstens utryckningsfordon) ska ges plats i staden. På vissa gator behöver biltrafiken fortsatt få ha en framträdande roll utan att trafiksäkerheten för oskyddade trafikanter missgynnas.

För att skapa en tydlig prioritering mellan trafikslagen föreslås att kollektivtrafik och motordriven trafik prioriteras på Erik Dahlbergsgatan, Östra Rydsvägen och Albogaleden. De tre tillsammans bildar ett stråk där hastigheterna fortsatt tillåts vara något högre än på mindre gator. Trafikseparering och säkra korsningar för oskyddade trafikanter längs detta stråk används för trafiksäkerhetens skull. Ytorna närmast dessa vägar bör inte bebyggas så att ett allt för trångt gaturum skapas. På andra vägar i staden behöver bilar och övriga trafikanter dela samma ytor i större utsträckning. Fram tills den nya vägsträckningen står klar förväntas problemen med ”smittrafik” fortsätta. Söderköpings kommun kommer fortsätta vidta åtgärder för att försöka minska detta problem.

På båda sidor av Ringvägen finns ett antal skolor och förskolor vilket talar för att sätta in åtgärder som förbättrar barnens vardagsmiljö. Här finns också idrottshallar och bad vilket innebär att området har många aktiviteter som riktar sig mot Söderköpings yngre invånare. Området mellan Storängsgatan och Telegatan skulle kunna bli ett område som utformas så att bilister tvingas ta hänsyn till den som rör sig till fots, cyklar eller idrottar.

Åtgärder på Ringvägen mellan Storängsgatan och Telegatan skulle kunna öka belastningen på Margaretagatan och de norra delarna av Storängsgatan och detta måste vägas samman med den säkerhetsvinst som minskad trafik på Ringvägen skulle leda till. Ytterligare mätningar på strategiska platser skulle kunna förbättra beslutsunderlaget för att införa åtgärder på denna sträcka.

Det kan komma att finnas behov att skapa ytterligare en kanalparkering (*Kanalparkering öst* som komplement till befintlig *Kanalparkering väst*) om det sker ytterligare exploateringar i de östra delarna av staden. Om nya parkeringar placeras på södra sidan av Erik Dahlbergsgatan behöver det säkerställas att det finns goda gångmöjligheter till centrum. Detsamma gäller om parkering placeras vid norra infartsområdet.

STRATEGIER

Det ska vara lätt att förflytta sig. Det ska finnas en tydlighet i prioriteringsordningen för de olika trafikslagen på olika sträckor eller områden.

Transportinfrastrukturen ska tillmötesgå alla trafikanters behov. Befintliga stråk för gående och cyklister ska knytas ihop för att skapa helhet som ger god funktion och gynnar ett hållbart resande.

Till och vid platser där många oskyddade trafikanter vistas ska trafiksäkerheten för dem vara hög. Hållbara transportsätt ska vara möjliga till platser dit bilen idag gör det största anspråket, exempelvis till återvinningsstationer.

Från större parkeringsplatser för besökare och turister ska det finnas goda gång- och cykelmöjligheter till målpunkterna. Till dessa ska skyltningen från dagens infarter och kommande E22 vara tydlig.

I anslutning till de centrala delarna av Söderköping ska det finnas bilparkeringar som tillåter längre parkeringstider medan parkeringsbehovet för bilister som utför kortare ärenden ska prioriteras i centrum.

Närmast målpunkter ska det finnas cykelparkering för att öka cykelns konkurrenskraft.

Albogaleden – Östra Rydsvägen – Erik Dahlbergsgatan ska vara stadens prioriterade stråk för fordonstrafik. Där ska framkomligheten för både oskyddade trafikanter, bilar, kollektivtrafik och transporter vara god.

Den befintliga gatustrukturen i den gamla staden ska bevaras och vårdas. Om nya inslag ska tillföras ska det göras med en försiktighet och finhet som skapar mervärde. Modernare inslag kan harmonisera med det äldre.

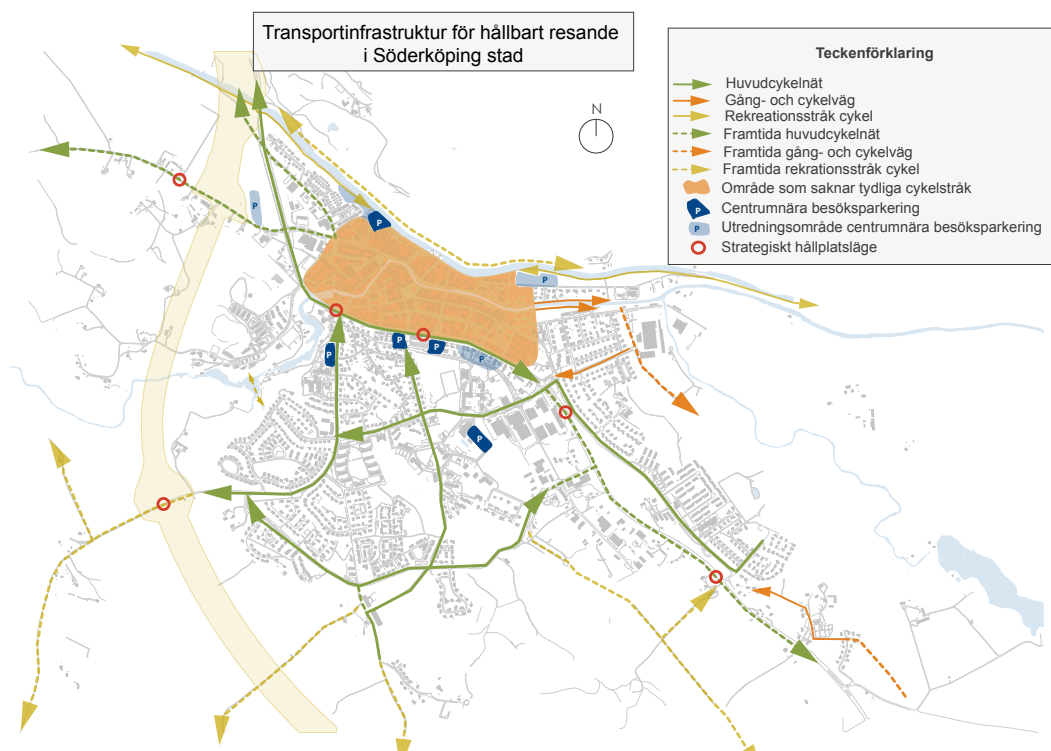
Vid planering för nya områden ska befintlig infrastruktur i första hand utnyttjas. Vid utbyggnad av staden ska strukturerna inte slutas för att nya områden i ett senare skede ska kunna byggas vidare på de redan existerande. I nya bostadsområden är det viktigaste god tillgänglighet för de som ska bo där.

Till skolor ska det finnas goda möjligheter att gå och cykla, bilen har lägre prioritet. Till förskolor behöver gång och cykel hög

prioritet men bilen behöver ha enklare tillträde än vid skolor. Till idrottshallar ska det finnas goda möjligheter att gå eller cykla. Parkering med bra gångmöjligheter ska finnas i närheten.

Hållplatser med många resande bör ha en hög standard och vara tillgängliga för alla resande. Cykelparkeringar ska finnas vid platser som är centrala för kollektivtrafiken för att ge möjlighet till resor med blandade färdstätt. Större omstigningsplatser ska lokaliseras där de ger största möjliga bekvämlighet för påstigande och resande.

Vid målpunkter som skolor och idrottsplatser ska barn som är cyklister och fotgängare prioriteras. För att värna trafiksäkerheten för barn som är oskyddade trafikanter ska det finnas lämningszoner på lämpliga avstånd. De barn som har nedsatt rörlighet ska kunna stiga av närmare sin målpunkt.

Transportinfrastruktur för ett hållbart resande i Söderköping stad.

Kartillustrationen finns i större skala i bilaga 1 Kartor och illustrationer

RIKTLINJER FÖR INFRASTRUKTUR

- Gång- och cykelstråk ska förstärkas och stärka torgens funktion.
- Tydlig skyltning ska finnas till större parkeringar för att lotsa besökare rätt från parkeringarna till målpunkterna.
- Större parkeringsplatser ska i första hand finnas i utkanterna av centrum. Parkeringsstrategin ska tillåta kortare parkeringstider ju närmare centrum man kommer.
- Snöröjningen ska utgå från de olika trafikslagens behov.
- Albogaleden - Östra Rydsvägen - Erik Dahlbergsgatan utformas med separerade gång- och cykelvägar, säkra passager och en hastighet som tillåter god framkomlighet för bil, kollektivtrafik och transporter.
- Villakvartersgator utformas företrädesvis så att de inbjuder till lägre hastigheter och blandtrafik (cykel) i villakvarter.
- Det ska vara lätt för alla att nå lokaler som erbjuder offentlig service. Cykel- och gångstråk ska leda hit.
- Det kollektiva resandet ska främjas, dels genom hållplatser nära bostäder och målpunkter, dels genom möjlighet att parkera fordon nära hållplats eller uppsamlingsplats.
- Det ska finnas parkeringsplatser för olika trafikslag.
- När nya områden byggs ut ska verksamhetsområdena för VA uppdateras i takt med utbyggnaden.

ERIK DAHLBERGSGATAN - DAGENS E22

E22 är pendlingsväg för många av kommunens invånare och har också internationell betydelse. Trafikverket kommer att bygga en ny sträckning för E22, som kommer utformas som en mötesfri väg med tre till fyra körfält och en planskild korsning i form av en akvedukt vid Göta Kanal, vilket kommer öka trafiksäkerheten och minska köbildningen. Den nya sträckningen kommer gå väster om staden. Tre trafikplatser kommer finnas söder om Göta Kanal medan de som idag finns norr om kanalen kommer att ersättas av en. En förlängning av väg 210 mot S:t Anna (Skärgårdslänken) kommer byggas i samband med projektet. Den nya vägen kommer öka framkomligheten och på så vis ge bättre förhållanden för den som pendlar till eller från Söderköping.

För Söderköpings del innebär Trafikverkets projekt en positiv förändring för kommunen. I väntan på den nya väglösningen måste planeringen anpassas efter vägprojektet men det finns också områden som kan byggas ut oavsett när vägprojektet färdigställs.

ÄLDRE RIKTLINJER FÖR NY E22

I Fördjupad översiktsplan för förbifart väg E22 som antogs under 2008 finns ett antal riktlinjer som rör nya och gamla vägen. Eftersom projektet sedan dess har ändrats i vissa delar och nya förutsättningar tillkommit behandlar detta avsnitt samma frågor som FÖP E22 och riktlinjerna i FÖP Söderköping stad ersätter de som funnits i FÖP E22.

UTFORMNING AV NY E22

Vägsträckningens estetiska utformning spelar en roll i hur de olika delarna upplevs. Vissa platser längs vägen, som broar och korsningar, spelar en speciell roll eftersom de är de första mötena med staden. Verksamheter som vänder sig mot vägen bör ges en tilltalande gestaltning, oavsett var de ligger. Följande avsnitt behandlar utformningen av nya sträckningen för E22 från norr till söder. För ytterligare information om stadsutveckling kring trafikplatser se *markanvändningskartan* samt 'Riksintresse infrastruktur framtid' och 'Riksintesse infrastruktur och transportled för farligt gods' i kartan *infrastruktur och riskområden* i bilaga 2.

Entréer

Omdragningen av E22 skapar nya entréer till staden. Vid entréerna måste skyltningen vara tydlig och utformas på ett tilltalande sätt. Vid den norra entrén behöver infarten till staden ge ett välkomnande intryck för turister medan den västra entrén (vid Kolstad) ska lyftas fram som entré för boende i Söderköping både i hur den gestaltas och genom skyltningen.

Passager tvärs E22

Under den nya vägen kommer ett antal passager skapas för att öka rörligheten. De flesta av dessa kommer vara utformade för att låta gående och cyklister ta sig under vägen och underlätta för de som bor på landsbygden eller har skog som behöver skötas på utsidan av E22. Vid dessa platser kommer det på lång sikt vara möjligt att skapa promenadstråk och cykelstråk för rekreation som leder ut på landsbygden. Under bron över Storån kommer det också bli möjligt att passera vilket gör att å-stråket kan fortsätta utvecklas som rekreationsplats och att vilt kan passera.

Trafikplats Slussporten

kommer välkomna pendlarna hem till Söderköping samt möta besökarna innan de får en första vy över staden. Därför bör utformning och belysning väljas med omsorg. Av och påfarterna kommer användas både av de som ska mot Mariehov och Slussportens industriområde och de som ska mot Pettersburg, det planerade verksamhetsområdet Akvedukten och Täby. Bergskärningen som kommer göras mot den gamla riksvägen ska utsmyckas så att den tillför passagen något och belysas så att den ger ett trevligt intryck.

Akvedukten

Längs hela sträckan, men särskilt vid akvedukten krävs god tillgänglighet för oskyddade trafikanter. Detta gäller i synnerhet för cyklister eftersom sträckan mellan Söderköping och Norrköping både är pendlingsväg och utflyktsväg. Vid Göta kanal måste man både kunna korsa kanalen och följa den. Tillgängligheten berör både hur lätt det är att korsa nya E22 och kanalen men också att akvedukten har god belysning för att inte upplevas som otrygg kvällstid. I området passerar många turister på och längs Göta kanal på väg till Skeppsdockans camping eller vidare mot Golfklubben i Västra Husby och Luddingsbo. Därför ska platsen ge ett ordnat intryck och vägen som skärs av ges ny användning.

Vid Norra entrén (Länsväg 210 mot Linköping/ nya E22)

Här kan rastplats, parkering, dagvattenpark och eventparkering ordnas. Ytorna bör utformas så att de också tillåter flera användningar och så att de har god tillgänglighet även för oskyddade trafikanter. Själva trafikplatsen bör förläggas i den skålförmade del vid dalsidan där SM-huset är beläget. På

så vis får den bättre stöd i landskapet och uppfattas mindre som en barriär. Rampanslutningarna bör ha en låg marknära profil för att störa så lite som möjligt. I området bör dalgången och Lillåns kvalitéer tillvaratas och synliggöras. Exploatering ska ta hänsyn till landskaps- och stadsbilden. Platsen ska vara en tydlig turistport som bjuder in till stadens centrala delar och här kan verksamheter och vägservice etableras.

Bron över Storån

Vid vägbron som kommer byggas över Storån (vid Kolstad) bör en passage för rekreation övervägas. Vägen tvärs nya E22 kommer utgöra kopplingen mellan Ällerstad och Brobyskolan. Därför vore ytterligare passager över ån fördel för att öka utbudet av vägval för barn på väg till sina skolor och för motionsrundor.

Västra entrén (Östra Rydsvägen/nya E22)

Denna plats kommer få pendlingsfokus med inriktning på kollektivtrafik och erbjuda service till resande som kommer med bil eller långfärdsbussar. Västra entrén blir huvudinfart för boende till staden och ska skyltas på ett tydligt och tilltalande sätt. Vid trafikplatsen är det

lämpligt att verksamheter som ger service åt bilister, kollektivtrafikresenärer och pendlare placeras. Här bör det finnas pendlarparkering för bilar och cykel. Det bedöms också kunna skapas på- och omstigningsplats för den regionala kollektivtrafiken och långfärdsbussar.

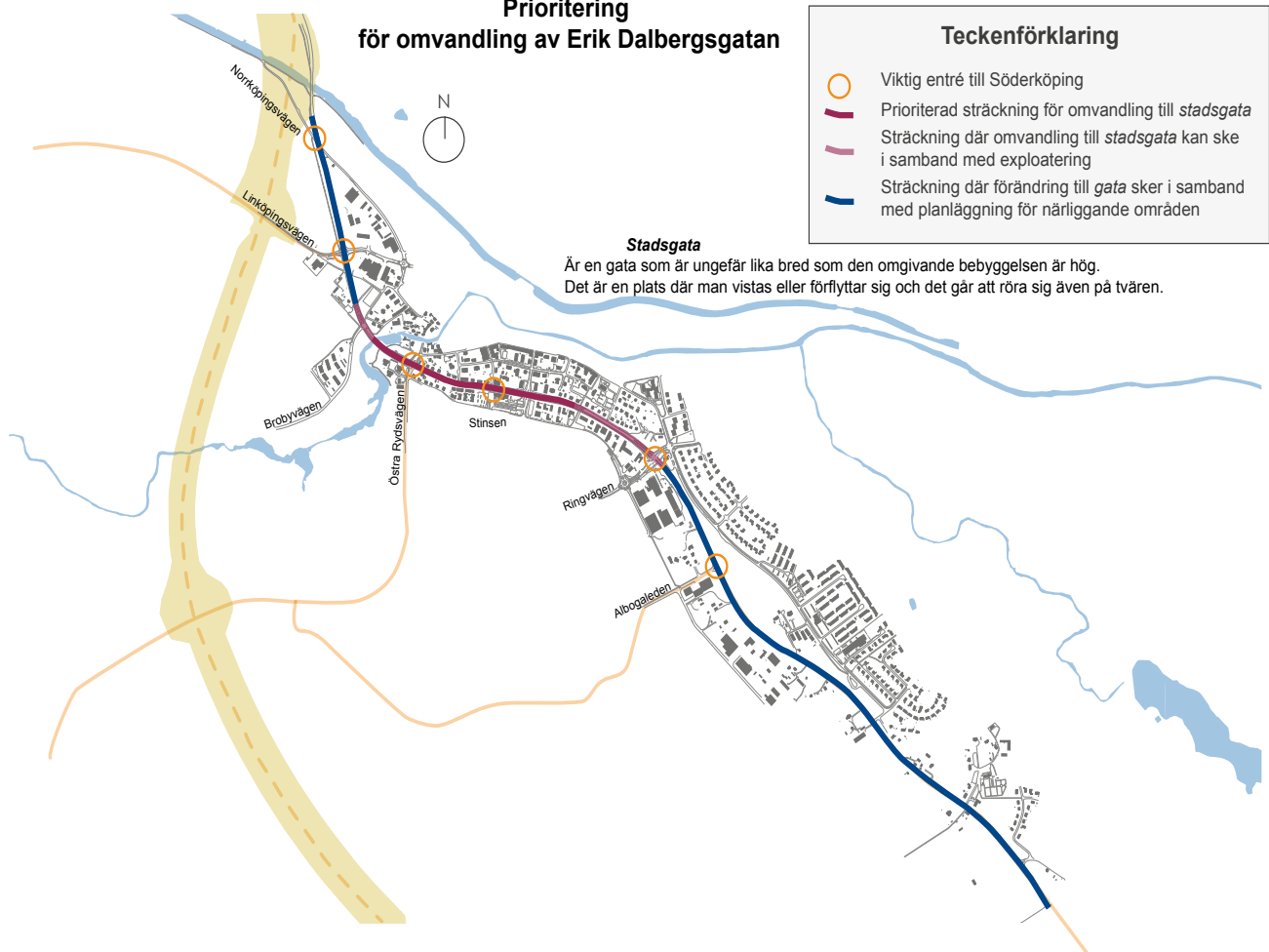
Södra entrén (nya E22/Erik Dahlbergsgatan)

Denna plats blir den södra entrén och porten till S:t Anna skärgård. Skyltning norrifrån mot skärgården ska tydliggöra vägvalet till den södra trafikplatsens avfart och anslutningen ”Skärgårdslänken” till 210 mot S:t Anna som huvudalternativ.

RIKTLINJER FÖR UTFORMNING NYA E22

- Skyltning längs nya E22 ska vara tydlig och anpassas efter platsens karaktär och syftet med skyltningen.
- Trafikplatserna ska vara lättöverskådliga.
- Verksamheter som vänder sig mot den allmänna vägen ges en tilltalande utformning.
- Ytorna vid trafikplatserna ska gestaltas på ett sätt som gör att de ger ett positivt och vårdat intryck och så att de kan skötas på ett effektivt sätt.
- Det ska vara enkelt att som gående eller cyklist korsa nya E22.
- Dagvattenparker ska ges en tilltalande utformning estetiskt med god biologisk och driftsmässig funktion.
- Utformningen av infartsområdena ska göras på ett sådant sätt att överblivna ytor minimeras, att drift och underhåll underlättas och att utsmyckning av platserna kan ske. I stadsnära, synliga sträckningar gäller det också vägbankarna.

Prioritering för omvandling av Erik Dalbergsgatan

OMVANDLING AV ERIK DAHLBERGSGATAN

Erik Dahlbergsgatan är idag anpassad efter den stora mängd trafik som passerar genom Söderköping. Transporterna består av både persontrafik, tunga transporter och farligt gods vilket har satt sina spår i gaturummet. Detta innebär att staden behöver byggas ihop och gatan omvandlas för att minska den dominans och barriäreffekt som infrastrukturen har i områdena idag.

Trafiksäkerheten ökar när motortrafiken minskar. Trafiklösningar som sätter gång- och cykeltrafiken i centrum kan användas när mindre trafik passerar genom staden. Enligt de prognoser som WSP har tagit fram för år 2040 kommer det vägavsnitt som idag är mest trafikerat (mellan Länsväg 210 mot Linköping och Östra Rydsvägen) gå från dagens 1800 bilar per timma vardagar mellan klockan 16.00 och 17.00 till runt 800 bilar/h samma tider.

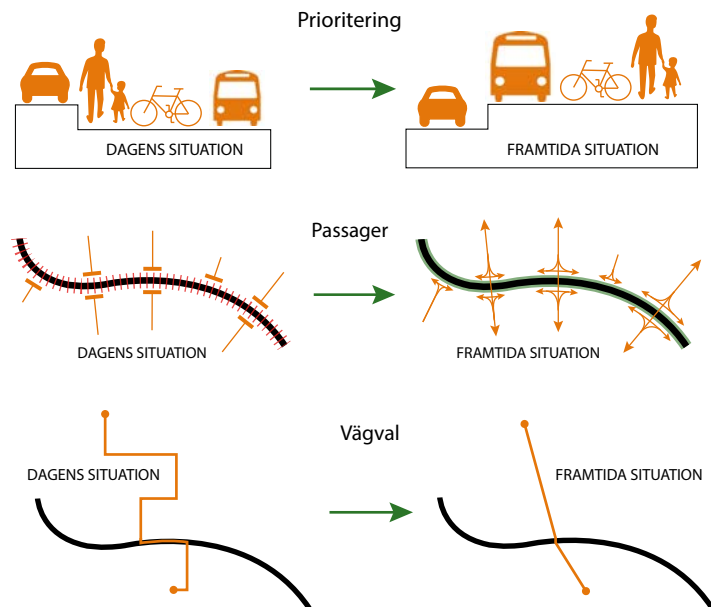
I arbetet med FÖP Söderköping stad och för att förbereda staden inför nya E22 har utvecklingsmöjligheter i vägrummet identifierats. En prioritering för omvandling av gaturummet har gjorts och redovisas som karta. Figuren *Prioritering för omvandling av Erik Dahlbergsgatan* visar hur omvandlingen av Erik Dahlbergsgatan ska prioriteras. De centrala delarna av vägen vid Stinsen omvandlas till stadsgata medan de mer perifera delarna vid Hamra och de norra delarna av vägen omvandlas till gata. Även de inre entréerna ska ges en tilltalande utformning som möte med centrum.

Eftersom Erik Dahlbergsgatans sträckning både passerar åkrar, villakvarter och områden nära centrum måste också omvandlingen tillåtas få olika karaktär på olika platser. Parkering skulle kunna ordnas längs vägen i vissa sträckor där den inte bedöms leda till negativa effekter på gatans funktion för motortrafik i rörelse.

Ändrad markanvändning (exempelvis exploatering för bostäder) längs Erik Dahlbergsgatan kan i vissa sträckningar användas för att bekosta omvandlingen av gatan. I de centrala sträckningarna finns trädplanteringarna som en resurs att bygga vidare på. Gatan kan i dessa lägen få formen av en esplanad. Nya stråk tvärs över Erik Dahlbergsgatan för gång- och cykeltrafik kan hjälpa till att minska barriäreffekten och samtidigt ge bättre förutsättningar för hållbara transporter.

Förbättrade övergångar och korsningar vid Erik Dahlbergsgatan är en utgångspunkt för omvandlingen. De passager som finns idag ska vara kvar samtidigt som nya ska hjälpa till att minska barriäreffekten. Idag är flera av de vägar som ansluter till Erik Dahlbergsgatan inte öppna för cykeltrafik, vilket försvårar för cyklisten att på ett gent sätt ta sig mellan målpunkter i staden.

PRINCIPER FÖR OMVANDLING AV ERIK DAHLBERGSGATAN

Principer för omvandling av Erik Dahlbergsgatan. Illustrationerna finns i större skala i bilaga 1 Kartor och illustrationer

Situationen gör att det finns stor potential att förbättra för fotgängare och cyklister genom att prioritera skapandet av nya vägval för dem. Det kan även bli lämpligt att öppna upp vissa passager även för biltrafik i de fall det bedöms leda till positiva effekter för staden. I illustrationerna *Principer för omvandling av Erik Dahlbergsgatan* visualiseras de övergripande prioriteringarna och principerna som ska vara vägledande för omvandlingen av gatan för att gynna hållbara transporter.

Korsningen Östra Rydsvägen – Erik Dahlbergsgatan kommer få en tydlig roll som första möte med centrumbebyggelsen. Utformningen på denna del av gatan kräver stor omsorg för platsen så att det som är karaktäristiskt för Söderköping lyfts fram och riktningen mot centrum blir tydlig. En standardhöjning här kan ske med en cirkulationsplats. Ny utformning ska ske med en kombination av hög framkomlighet för kollektivtrafiken och hög säkerhet för de oskyddade trafikanterna eftersom många rör sig i området på väg in till centrum eller till och från bussen.

Ågatan kommer fortsätta vara en port till Söderköping och behöver fortsätta omvandlas till gata. Områdena längs gatan kan på sikt få en ändrad användning (exempelvis bostäder) och göras mer inbjudande.

Genom att stärka stråket mellan Storängsgatan och Karl Knutssonsgatan kan medeltids- och folkhemstorget i centrum knyts ihop med det moderna Stinsentorget. Området kring biblioteket har stor potential för stadsutveckling och prioriteras efter att E22 flyttat utanför staden. Här finns redan många tydliga målpunkter dit människor rör sig till fots samtidigt som det fortfarande finns stora ytor att exploatera. Exempelvis skulle kollektivtrafiken kunna tänkas flytta ut till Erik Dahlbergsgatan och det överdimensionerade busstorget få nya användningar. Erik Dahlbergsgatans sträckning vid Stinsen blir en av de främsta platserna att omvandla eftersom den ligger nära centrum och kan upplevas som mitten av gatan. Idag finns det en rad planterade träd på den norra sidan av gatan och de skulle kunna utökas för att skapa en esplanad.

RIKTLINJER FÖR OMVANDLING AV ERIK DAHLBERGSGATAN

- De centrala delarna av Erik Dahlbergsgatan omvandlas till stadsgata och de perifera delarna omvandlas till gata. Med stadsgata avses ett gaturum som fungerar för såväl ett attraktivt stadsliv som för transporter.
- I första hand ska omvandling av de centrala delarna av gatan prioriteras.
- Ny bebyggelse och gröna element placeras i gatulivet för att skapa stadsmässighet.
- Gång-, cykel- och kollektivtrafikens framkomlighet ska prioriteras. Kollektivtrafiken prioriteras genom exempelvis separata bussfiler eller signalprioritering.
- Gång- och cykeltrafikanter ska på ett smidigt och trafiksäkert sätt kunna både ansluta till och korsa gatan vid flera punkter.
- Omvandling av Erik Dahlbergsgatan ska, när det är möjligt, samordnas med exploatering av intilliggande områden.

Riksintresse för infrastruktur

E22 är riksintresse för infrastruktur. Intresset består i att väg E22 har stor strategisk betydelse för utveckling av handeln, långväga gods- och persontransporter, är en betydande regional länk och pendlingsväg samt en del av det rekommenderade vägnätet för farligt gods. Förutom den sträcka som passerar genom kommunen idag är också den planerade sträckningen av E22 (vägkorridoren) av riksintresse.

Söderköpings kommun avser tillgodose riksintresset för infrastruktur genom att samarbeta med Trafikverket i deras planering av vägsträckningen och genom att ha en nära dialog med myndigheten för att inte planera områden så att de stör eller störs av riksintresset. När nya vägen är klar och E22 har flyttat är sträckningen som går genom staden inte längre riksintressant och kommer övergå i kommunal regi. Detta innebär att hänsyn i de centrala delarna av staden inte längre behöver tas och att omvandlingen av Erik Dahlbergsgatan kan börja.

OFFENTLIG OCH KOMMERSIELL SERVICE

I Söderköping finns både offentlig och kommersiell service och verksamheterna har olika behov av lokaler och strategier för utveckling. Följande avsnitt behandlar olika verksamhetstyper och ger strategier och riktlinjer för lokalisering och utveckling av dem.

NÄRINGSLIV OCH ARBETE

Ett strategiskt läge i en snabbt växande region, stora infrastrukturprojekt som nya E22, ostlänken samt befolkningsökning skapar goda förutsättningar för näringslivet i Söderköping. Kvaliteter som Göta Kanal, en attraktiv stadskärna med medeltida anor samt närhet till S:t Anna bidrar också till att många vill bo, leva och verka i Söderköping.

Handeln i Söderköping är uppdelad i tre områden. Norrport med större företag inom sällanköpshandeln, centrum med små butiker inom dagligvaruhandel, serveringar och tjänsteföretag, samt FIX-området av stormarknadskaraktären med en mix av daglig- och sällanvaruhandel. De förändringar som kommer i och med ny sträckning av E22 gör att Erik Dahlbergsgatan kan omvandlas till stadsgata och att det sker en förtätning i stadskärnan. Stadskärnan som tidigare upplevts som splittrad och osammanhängande kan växa ihop. Köpstråket kan genom olika åtgärder (exempelvis förbättring av gång- och cykelvägar och gator, parkeringsplatser, skyltning, gatubelysning) bli tydligare genom staden.

Handelns och servicesektorns fortsatta utveckling kräver en integrering av boende och utbud av varor och tjänster. Flerfamiljshus kan byggas med kommersiella lokaler på gatuplan och verksamheter med främst administrativ funktion omlokaliseras från de attraktivaste lägena så ytor för kommersiell verksamhet frigges. I anslutning till Norrport och FIX-området finns stora parkeringsytor medan det däremot upplevs som att det finns behov av fler p-platser i centrum, inte minst under turistsäsongen. Externa handelsplatser för dagligvaror och sällanköpsvaror för konsumtion i anslutning till den nya dragningen av E22 rekommenderas inte av Handelsutredningen.

Näringslivsfrågor rör många olika områden som arbetsmarknadsfrågor, kommunal planering och bygglov, miljö- och tillståndsfrågor, turism, marknadsföring, hög kvalitet på offentlig service och goda möjligheter till fritidsaktiviteter och friluftsliv. Arbetsmarknads- och näringslivsrådet, Stads kärnan i Söderköping ekonomisk förening, Företagarna i Söderköping, LRF, Navet i Havet och NyföretagarCentrum Söderköping är samverkansorgan och dialogforum för kommunen.

Besöksnäringen växer och är en bransch som kan vara första steget in på arbetsmarknaden för ungdomar eller för nyanlända. Utvecklingen av fler och större evenemang som Musik och Dans samt Gästabudet ställer krav på publika ytor med närhet till service och kommunikationer.

STRATEGI

Näringslivsfrågor berör all kommunal förvaltning och måste finnas med som en del i översikts- och detaljplaneringen. Det innebär exempelvis att det alltid finns en planberedskap för nyetableringar.

Företagen och dess representanter ska ges möjlighet att framföra åsikter i de ärenden som påverkar näringslivets förutsättningar. Information om aktuella frågor för näringslivet, till exempel upphandling och nya regelverk, ska finnas lättillgänglig på kommunens hemsida och kommuniceras på andra sätt.

Industri och andra typer av platskrävande företag ska hänvisas till stadens utkanter av både logistiska och miljömässiga skäl, befintliga verksamheter i centrum ska omlokaliseras på sikt. Utformningen av industri- och företagsparker är mycket behövt ta hänsyn till att även mer externa områden kan komma att bli stadsnära.

Handelsstråken centrumområdet, FIX och Norrport fortsätter att utvecklas. En ökad efterfrågan förväntas som en konsekvens av nya vägsträckningen och då behöver externa handelsetableringar undvikas för att inte konkurrera ut befintliga handelsplatser.

Områden måste planeras för det växande behovet av fastigheter för hantverkare som även har mindre försäljning av ett specialiserat utbud och områden där nätverk av hantverkare bedriver business to business.

De evenemang som lockar besökare till Söderköping kommer också i framtiden att kräva ytor i staden, vilket planeringen måste ta hänsyn till.

RIKTLINJER FÖR NÄRINGSLIV OCH ARBETE

- Förtätning av staden ska utformas på ett sätt som gynnar utveckling av handel och service.
- Näringslivets representanter ska genom sina organisationer ges möjlighet att framföra åsikter i ärenden som påverkar företaget.
- Kommunen ska ha god planberedskap för nyetableringar.
- Handel ska lokaliseras så att nuvarande handelsstråk stärks.
- Vid byggnation i centrumnära lägen bör man alltid överväga om det finns behov av kommersiella lokaler. De ska helst skapas i gatunivå.

LOKALER FÖR OFFENTLIG SERVICE

När stadens befolkning ökar uppstår ett behov av nya verksamhetslokaler för den offentliga servicen. Behovet uppstår gradvis vilket innebär att kommunen behöver ligga i framkant med planeringen och prognostiseringen av volymer samt omvärldens krav och förväntningar. Vid planeringen är inte bara fastighetens utformning och funktion central utan även utemiljön ska vara stimulerande att vistas i. Tillgänglighet genom allmänna kommunikationer är krävs både för barn och elever, boende, allmänhet och personal.

En växande stad innebär även ökad efterfrågan av idrottsanläggningar av olika slag. Att allmänheten har tillgängliga idrotts- och kulturanläggningar är viktigt ur både hälsoperspektiv men även för trivsel i staden. För att möjliggöra ett effektivt lokalutnyttjande behöver kommunen se möjligheter att samlokalisera kommunala verksamheter.

STRATEGI

Fastighetsplaneringen ska präglas av helhetssyn där lokaler samutnyttjas för att uppnå högsta möjliga lokaleffektivitet. Helhetssynen innefattar hela kommunkoncernen.

För att skapa hållbarhet och långsiktighet ska kommunen beakta långsiktiga behov av verksamhetslokaler i samband med detaljplanarbeten.

För att uppnå en effektiv planeringsprocess ska programhandlingar där verksamhetens krav på fastigheten och utemiljö finnas specificerade för aktuell verksamhet. Detta är särskilt angeläget vid byggnation av skolor för alla åldrar samt vård-, demens- och LSS-bonden.

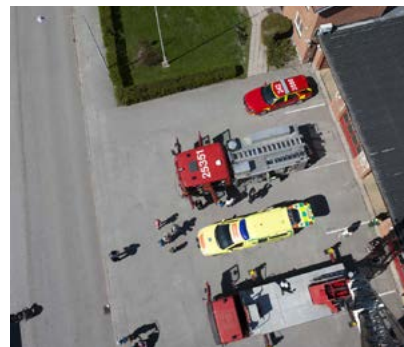
Samhällsfastighet är en fastighet som brukas till övervägande del av skattefinansierad verksamhet och är specifikt anpassad för samhällsservice. Dessutom inkluderas trygghetsboende under begreppet samhällsfastigheter.

RIKTLINJER FÖR SAMHÄLLSFÄSTIGHETER

- Vid nybyggnationer ska kommunen verka för att bygga fastigheter på ett flexibelt sätt så de i framtiden kan omvandlas för att användas till annan verksamhet.
- De lokaler som främst nyttjas av kommunen dagtid ska i möjligaste mån anpassas så de kan nyttjas för exempelvis kulturaktiviteter eller liknande under kvällar och helger.
- Vid planering av nya bostadsområden ska möjligheten att inrymma kommunala verksamhetslokaler (exempelvis skolor, äldre- och trygghetsboenden eller LSS- och demensboenden) alltid beaktas.
- Tillgängligheten till kommunens verksamheter och anläggningar ska vara hög och vägen dit ska vara trafiksäker för gående och cyklister.
- För att minska energianvändningen ska det finnas en god samverkan mellan alla förvaltningar och med Ramunderstaden AB så att strategiska val görs i ett tidigt skede.
- Det är också av stor vikt att vara uppdaterad på ny forskning kring energieffektivisering.

FÖRSKOLA OCH SKOLA

När kommunen växer uppkommer ett behov av nya förskolor och skolor. Skolbehovet uppstår gradvis och måste därför börja hanteras i ett tidigt skede. Faktorer som spelar roll vid lokalisering av förskolor är möjligheten för föräldrar att gå, cykla och åka kollektivt med sina barn till förskolan. För eleverna i F-6 är det av vikt att skolan ligger inom trafiksäkra gång- och cykelavstånd. Promenaderna bidrar till bättre hälsa, bättre miljö och att barnen får ett ökat medvetande om sin geografiska omgivning.

Räddningstjänsten vid gamla brandstationen

Prognosen för kommande behov i innerstaden är gjord utifrån Statisticons beräkningar som bland annat finns i den Strategiska planen. En osäkerhetsfaktor är antalet nyanlända barn och elever, som inte finns med i prognosen.

Kort sikt (0-4 år): Det finns behov att öka antalet förskole- och grundskoleplatser i förskoleklass till årskurs 6. När det gäller nuvarande behov av förskoleplatser är det framförallt Aspvedens område som behöver utöka lokalerna. Grundskoleplatser från förskoleklass till årskurs 6 är olika då vissa årskullar är större. Utökat lokalbehov är främst i Västra Husby skola och innerstadens skolor. När förskolor och skolor byggs om, eller nya lokaler byggs, uppstår behov av tillfälliga lokaler.

Medellång sikt (5-12 år): Ramunderskolan behöver byggas ut eller ny 7-9-skola uppföras. Ytterligare förskoleplatser kommer behövas i innerstaden.

Lång sikt (mer än 12 år): Om befolkningsökningen fortsätter i samma takt måste flera nya förskolor och grundskolor tillkomma under perioden fram till år 2030.

STRATEGI

Det är av stor vikt att de nära samarbeten som finns mellan förvaltningarna får fortsätta för att tidigt förutse var nya behov av förskolor och skolor kan komma att uppstå. Vid detaljplanearbete för bostäder ska detta tidigt beaktas för att skapa en helhetsbild. Behovet av nya förskolor och skolor ska prioriteras och tillgodoses.

Befolkningsprognoser ska ligga till grund för tillkommande av lokaler för skola och förskola.

När lämpliga platser väljs för förskolor och skolor bör man ha klimatförändringarna i åtanke. Utemiljöerna för barnen ska gärna erbjuda skugga och byggnaderna bör placeras och utformas så att de kan dra nytta av den omgivande miljön för att exempelvis reglera inomhustemperaturen under extremt varma dagar.

RIKTLINJER FÖR FÖRSKOLA OCH SKOLA

- Vid all planering av nya bostadsområden ska behovet av förskolor och skolor beaktas.
- Barn/elever ska ha så nära som möjligt till skolan och vägen dit ska vara trafiksäker för gående och cyklister.
- Förskolor och skolor ska vara anpassade så att de är tillgängliga för alla. De bör också ha närhet till skogs- eller parkområden.
- Om möjligt bör förskolor och F-6 skolor byggas i ett plan.
- Byggnaderna ska planeras så de kan användas flexibelt, exempelvis genom skjutbara väggar mellan salar, god tillgång till grupprum och stimulerande utemiljö.
- Nya detaljplaner för skolor och förskolor ska möjliggöra att byggnaderna kan användas för annan offentlig service i framtiden om behoven förändras.

VÅRD OCH OMSORG

Söderköpings befolkning ökar och andelen som är äldre beräknas öka proportionellt än mer. Detta ställer ökade krav på ytor tillgängliga för etablering av bland annat äldreboenden och boenden anpassade efter personer med fysiska eller psykiska funktionsnedsättningar. Att sådana boenden finns integrerat med övriga bostäder bidrar på ett positivt sätt till social hållbarhet.

I Söderköping beräknas knappt 20 % av befolkningen över 80 år vara i behov av bostad i särskilt boende. Under planperioden fram till år 2030 behövs mark för boenden för cirka 100-150 personer. Behovet av äldreboenden kan beskrivas som att det på kort sikt (0-4 år) behövs ca 60-65 vårdplatser samt att det på medellång sikt (5-12 år) ytterligare behöver tillkomma ca 60-65 platser.

Björkbagaskolan

När det gäller gruppboendestäder är behovet för närvarande plats för totalt 12 boende. Behovet av ytterligare platser fram till 2030 är oklart men torde öka i relation till befolkningen.

När det gäller gruppboendestäder som är anpassade efter personer med fysiska eller psykiska funktionsnedsättningar så ska boendet, enligt Socialstyrelsen, vara en gruppboendestad (för vuxna 4-6 personer och för barn och ungdomar 2-4 personer) eller en större serviceboendestad. Målet med boendet är att de som bor där ska leva så likt andra personer som möjligt, och få hjälp med detta. Eftersom personers hjälpbehov ser mycket olika ut kan behovet och placeringen inte beräknas exakt.

Boendestäderna utformas så att de som bor där ska kunna leva ett så självständigt liv som möjligt. Riktvärdet för en tomt till särskilda boenden är 3000-6000 kvadratmeter. Hur tomten ser ut och var den är lokaliserad är avgörande för vilken typ av boende som kan bli aktuellt.

STRATEGI

För att i tidiga skeden fånga upp behov av offentlig service som kräver stora ytor, som exempelvis äldreboenden och särskilda boenden är det nödvändigt att det finns en social bostadsplan vid all utveckling av staden. En helhetssyn på staden ska genomsyra planeringen. Vid all planering av nya bostadsområden ska möjligheterna till offentlig service ingå, och berörda nämnder inom kommunen konsulteras i tidiga skeden. God utemiljö vid äldreboenden krävs och boendena ska kunna nås av allmänhet och personal med allmänna kommunikationer.

Platser som väljs till boenden för känsliga grupper som äldre eller sjuka behöver vara sådana som inte kommer försämrats av klimatförändringarna. Utemiljöerna ska gärna erbjuda skugga och byggnaderna bör placeras och utformas så att nytta kan dras av den omgivande miljön för att exempelvis reglera inomhustemperaturen under extremt varma dagar.

Boenden för personer med särskilda behov behövs i så gott som alla typer av miljöer. Tillgängliga ytor för sådana boenden ska därför finnas på många platser i staden. Genom att blanda boenden för personer med särskilda behov tillsammans med övriga bostäder skapas social hållbarhet. När det är möjligt kan gärna särskilda boenden integreras i vanliga flerbostadshus men det kräver att detta finns med i planeringen av huset innan byggfasen.

RIKTLINJER FÖR VÅRD OCH OMSORG

- Tillräckligt mycket planlagd mark för äldreboenden och boenden som är anpassade till personer med fysiska och psykiska funktionsnedsättningar ska finnas.
- Vid detaljplanering och lokalplanering ska behovet av offentlig service beaktas, och berörda nämnder konsulteras.
- Det bedömda behovet av ytor för offentlig service och möjligheten att inrymma dessa i bostadsområden ska beaktas så tidigt som möjligt i varje planprocess för att skapa social hållbarhet

IDROTT OCH FRITID

I Söderköpings stad finns ett antal idrottsanläggningar, bland annat Friluftsbadet som har mellan 35 000 och 40 000 besökare varje år, Albogastallet, Vikingavallens Idrottsplats, Ramunderhallen och Sporthallen Vikingen. Stora som små anläggningar och hallar är av stor betydelse för idrotten och föreningslivet. Ridsporten är en viktig resurs som kan bidra till att bevara det öppna kulturbeteslandskapet och den biologiska mångfalden.

Antalet deltagare i olika fritids- och kulturaktiviteter ökar i samma takt som antalet invånare. En ökande befolkning innebär ett behov av nya anläggningar och ett ökat tryck på befintliga fritidsanläggningar.

Delaktighet i idrotts- och fritidsaktiviteter bidrar till att skapa sammanhang, samhörighet och möten över generationsgränser samt bidrar till integration. Friluftsliv är ett samlingsbegrepp för friluftsanslagningar som genomförs utomhus och inkluderar såväl organiserad som oorganiserad verksamhet.

God tillgång till platser för föreningslivet skapar förutsättningar för ett livskraftigt civilsamhälle som möjliggör gemenskap och fungerar som ett extra skyddsnät för den enskilda kommuninvånaren. Skolgårdars utformning kan uppmuntra till spontanidrott efter skoltid och på helger och lov vilket har betydelse för den dagliga motionen, särskilt för barn och ungdomar.

STRATEGIER

Förutsättningar för daglig motion och aktiv fritid som kan utövas av alla ska skapas.

Spontanidrottsplatser ska fungera som platser där alla åldersgrupper kan mötas.

Skolans utemiljöer utformas så att de kan utnyttjas för fysisk aktivitet för i alla åldrar, även efter skoltid.

Med kollektivtrafik, gång och cykel ska det vara lätt att nå idrottsanläggningar och fritidsområden. Barn och ungdomar ska kunna förflytta sig självständigt.

Kopplingar mellan anläggningar, parker och fritidsområden skapar ett nätverk av rekreationsplatser vilket innebär ett sammantaget större värde än varje enskild del.

RIKTLINJER FÖR IDROTT OCH FRITID

- Idrotts- och fritidsutbudet växer i samma takt som staden.
- Möjligheter för lek och spontanidrott finns i bostads- och skolområden samt i föreningsdrivna idrottsanläggningar.
- Den kommunala ridanläggningen ska tillgängliggöra ridsporten. I områden där det ses som lämpligt för rid- och hästverksamhet ska det finnas förutsättningar för att rida i landskapet.
- Anläggningar för motorsport lokaliseras inte inom avgränsningen för FÖP Söderköping stad.

RIKSINTRESSET GÖTA KANAL

För friluftslivet och kulturmiljövården är Göta Kanal riksintresse. Vattensystemet erbjuder upplevelser i natur- och kulturmiljöer och framförallt vattenknutna friluftsaktiviteter. I Söderköpings stad finns vandrings- och cykelleder längs kanalen. Båtlivet är en stor del, framförallt sommartid, som lockar turister både från Sverige och andra länder. Vattenområdet används också för paddling. Under hela året finns möjlighet att vandra och cykla. Vintertid gör det korta avståndet mellan strandkanterna att isarna ofta fryser tidigt och lockar därför skridskoåkare både från den egna och närliggande kommuner. Längs med kanalen i Söderköpings stad finns möjlighet till både naturupplevelser (exempelvis på Ramunderberget) och kulturupplevelser i kanalmiljön och riksintresset Söderköping stad (E66).

"Boställe - fastighet som av staten, kyrkan eller kommunen upplåtits till viss befattningshavare, ursprungligen som en större eller mindre del av dennes lön."
(Nationalencyklopedin, boställe)

RIKTLINJER FÖR RIKSINTRESSET GÖTA KANAL

Stadsutveckling som stärker upplevelsen av platsen eller ökar tillgängligheten ses som positiv.

Byggnader som är en del av kulturmiljön (exempelvis slussvaktarboställen, kanalhamnen, planterade alléer och skeppsdockan) ska bevaras och fortsatt ha en exponerad plats i Söderköping.

Vid exploatering i närheten av kanalen bör friluftslivets förutsättningar på land och vatten beaktas vad gäller tillgänglighet och upplevelse.

I området längs kanalen ska åtgärder som ökar känslan av offentlighet främjas.

KULTUR OCH TURISM

Årligen kommer 550 000 – 600 000 besökare till Söderköpings kommun. Det pittoreska och charmiga, den långa historien, småskaligheten, den historiska staden och närheten skapar attraktivitet. Göta Kanal och kanalhamnen, Smultronstället samt Ramunderberget är de stora reseanledningarna.

Stadens offentliga rum, parker, gator och torg bildar ytor för tillfälliga evenemang, installationer och kunskapsspridning. Söderköping är för många en stad som blommar upp sommartid.

Söderköpings attraktivitet bygger till stor del på småskaligheten och stadens långa historia. Det medeltida gatunätet sätter sin prägel och skapar spännande stadsrum. Utvecklingen från medeltidens handelsgårdar till dagens handelsgator är synlig och skapar atmosfär och närhet. Äldre kommunikationsvägar, som Storån och Göta Kanal, är idag tillgångar i form av upplevelserum och stråk. Arbete pågår med en Kulturmiljöplan (som tematiskt tillägg till översiktsplanen) som syftar till att bidra med generella principer och riktlinjerna för kulturmiljöerna. Planeringsunderlaget till Kulturmiljöplanen består bland annat av en inventering som omfattar många miljöer i Söderköping stad och riktlinjerna ska gälla tillsammans med FÖP Söderköping stad.

Traditionellt har stadshandeln i Söderköping utvecklats från handelsgårdar till handelshus till handelsgator med affärer i bottenplan och bostäder på övre våningar. Detta skapar spännande stadsmiljöer och bör värnas framöver. Söderköpings offentliga rum används också för tillfälliga och kreativa användningar. Exempel på sådant nyttjande är installationer i stadsmiljöer som S:t Ilians kyrka, hängmattor i naturmiljöerna, kunskapsspridning som skattjakter och evenemang som Söderköpings Gästabud.

I staden finns också anläggningar för kulturaktiviteter så som Stinsen (Bibliotek), kulturskola, utställnings- och undervisningslokaler. Anläggningar för kulturaktiviteter behöver byggas ut i takt med att staden växer.

Tillgången till stadsnära natur i Brunnsparken, Husby klack, Skönberga, Ramunderberget samt åarna möjliggör och skapar en unik kombination av lång historia och intressant natur i en och samma stad. Söderköpings riksintressen för kulturmiljövården innebär särskilda hänsynstaganden och är en stor tillgång som gör platserna intressanta att besöka. Likaså är Tvärån, Natura 2000 och naturreservatet Ramunderberget samt Husby särskilt intressanta

Skönberga kyrka

Natura 2000 är ett nätverk inom EU för att bevara den biologiska mångfalden

Drothems kyrka

naturmiljöer med samma potential för besökare.

Naturen, vattendrag samt den småskaliga staden med lång historia möjliggör sammanhängande upplevelsestråk baserat på både natur och kultur. I främsta hand Göta Kanal, Storån och dess förlängningar Lillån och Tvärån tillsammans med den medeltida hamnen, Rådhusorget, kvarnstråden, torrdockan, brunnsmiljön och Drothems kvarteren.

Eftersom Söderköping är ett turistmål kommer också många besökare hit med särskilda bussturer. Turistbussarna behöver platser där de kan lämna och hämta sina passagerare som gärna får ligga i anslutning till befintliga handels- och turiststråk. Bussarna kan sedan flyttas till platser där de kan stå parkerade några timmar, precis som Sporthallen Vikings parkering används idag.

STRATEGI

De kulturhistoriska miljöerna är en tillgång och småskaligheten och närheten är upplevelsebärande. Med respekt för Söderköpings långa historia och tillväxt ska nytillskott i stadsbilden förstärka attraktiviteten. Detta ska ske med varsamhet utan att ta för stor del av det offentliga rummet i anspråk och med aktsamhet om småskaligheten och det medeltida gatunätet.

Kulturhistorien ska ses som en tillgång, bevarande och utveckling kan gå hand i hand. Kanalområdet kan utvecklas till ett turistiskt och kommersiellt centrum året om.

Stadens offentliga rum lämpar sig för evenemang, installationer och exempelvis pop-up utställningar. De fria ytor som nyttjas både av besökare och invånare behöver sparas.

Kunskapsförmedlingen kan gärna vara i form av nyskapande installationer i kombination med tekniska lösningar.

För en besökare är det betydelsefullt att en stad är tillgänglig och öppen för alla, ren och prydlig. Detta innebär att omsorg om ändamålsenliga beläggningar, praktisk belysning, tydlig skyltning, välskötta fasader och liknande är framgångsfaktorer.

Anläggningar för kulturaktiviteter bör lokaliseras så att de är tillgängliga för de grupper som huvudsakligen kommer att nyttja anläggningen. Exempelvis bör anläggningar som i stor utsträckning kommer att användas av barn och ungdomar lokaliseras i cykelnära lägen och med tillgång till kollektivtrafik så att barnen kan ta sig dit på egen hand. Anläggningarna ska i möjligaste mån vara tillgängliga för personer med funktionsnedsättning.

Det ska finnas fysiska förutsättningar för att stimulera människors behov av att kunna ta del av och själva skapa kultur.

Konst ska finnas i den offentliga miljön för att tillfredsställa människors behov.

Kulturella inslag och konstnärlig förnyelse i den fysiska miljön ska stödjas och uppmuntras.

Göta kanal vid Tingshuset

RIKTLINJER FÖR KULTUR OCH TURISM

- Söderköpings medeltida gatunät ska vårdas.
- Kanalområdet ska leva året om.
- Det ska finnas platser för lokaler inom kulturområdet och scenkonsten.
- Kultur i den offentliga miljön ska uppmuntras, särskilt där mötesplatser stärks eller skapas.
- Vid nybyggnation ska stadsgaturum skapas och de som finns ska behållas.
- Upplevelsestråk kan i högre grad bildas mellan stadens blå stråk och besöksmål.
- Upplevelsestråken ska vara tillgängliga och bör vara anpassade för gång- och cykeltrafik.
- Upplevelsestråk är lämpliga att kombinera med exempelvis temalekparker och utsträckta utställningar eller installationer. Kulturella inslag och konstnärlig förnyelse, temporära utställningar uppmuntras.
- De offentliga rummen är betydelsefulla för turismen och kulturen.
- Parkering för evenemang ska finnas i tillräcklig utsträckning.

MILJÖ, RISK OCH HÄLSA

Miljöbalken (MB), plan- och bygglagen (PBL), lagen om skydd mot olyckor (LSO), lagen om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, lagen om kommunal energiplanering samt miljökvalitetsnormer lyfter alla vikten av att aktivt arbeta förebyggande i samhällsplaneringen för att främja en hållbar utveckling. Det övergripande målet för Sveriges miljöpolitik är att lämna över ett samhälle till nästa generation där de stora miljöproblemen är lösta. Kommande generationer ska kunna leva i ett samhälle utan gifter, med rik natur och med hållbar utveckling i fokus.

Seveso-anläggningar

De anläggningar som har beslut av Länsstyrelsen om farlig verksamhet och hanterar stora mängder kemikalier är utpekade som så kallade Sevesoverksamheter. Det innebär särskilda skyldigheter och mängden kemikalier och deras egenskaper bestämmer kravnivån. Enligt Sevesodirektivet ska alla Sevesoverksamheter vidta de åtgärder som krävs för att förebygga allvarliga olyckor, och för att begränsa följderna av dem för människor och miljö. Verksamhetsutövare som hanterar stora mängder kemikalier som kan orsaka allvarliga olyckor ska upprätta interna planer för räddningsinsatser. Planerna ska revideras så snart risker eller förutsättningar förändras, eller minst vart tredje år.

En stor del i Söderköpings kommuns miljöarbete är att arbeta för att människor inte utsätts för skadliga luftföroreningar, kemiska ämnen, ljudnivåer och radonhalter eller andra oacceptabla hälso- eller säkerhetsrisker.

I Söderköpings stad finns inga Seveso-anläggningar, däremot är E22 transportled för farligt gods. Lokalisering av verksamheter med olycksrisker ska ske på platser där omgivningspåverkan och dess konsekvenser påverkar så få människor som möjligt.

TRANSPORTER

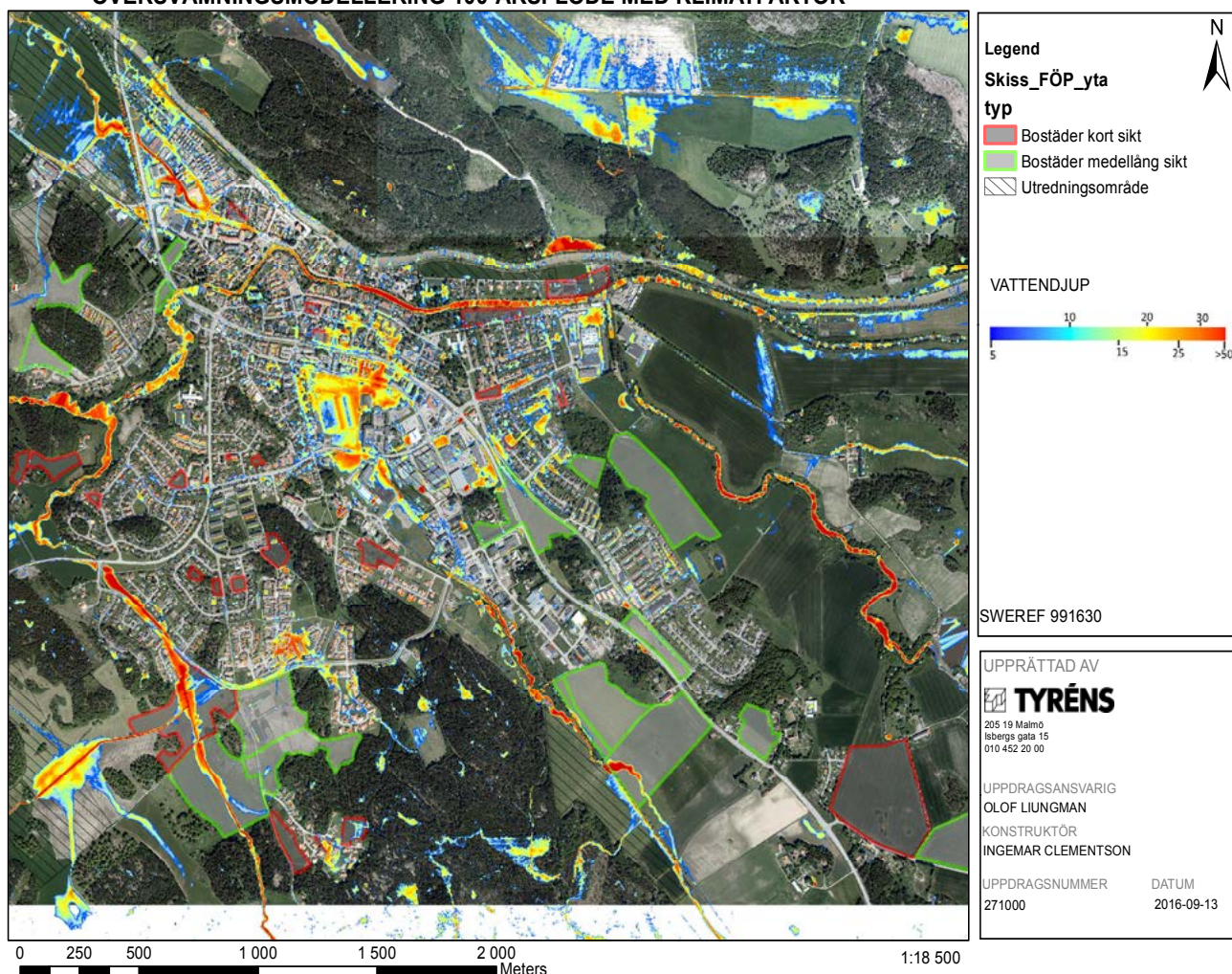
Genom Söderköpings tätort transporteras farligt gods. Till huvuddelen utgör dessa transporter klass 3-varor enligt ADR-klassificeringen vilket avser flytande petroleumprodukter.

Det förekommer även transporter av ämnen med explosiva, oxiderande, giftiga och frätande egenskaper. E22 är anvisad som transportled för farligt gods. För att minimera risken för människor att drabbas vid olyckor med transporter med farligt gods eller inom verksamheter som använder farliga ämnen är det av yttersta vikt att flytta E22 utanför stadskärnan. En riskanalys för befintlig och kommande transportled för farligt gods har gjorts och kommer fungera som underlag i den fortsatta planeringen.

Vid detaljplaneläggning och andra prövningar där det finns förhöjd risk förknippad med trafik (så som transporter av farligt gods, luft och buller) ska riskerna värderas. Sådana områden finns i synnerhet längs Erik Dahlbergsgatan och planerad sträckning för E22. Det innebär dialog med räddningstjänst, miljö- och hälsoskydd samt att redogöra för befintliga risker. Om E22 projektet fortsätter som planerat så kommer en stor del av den risk som vägen innebär

ADR är ett gemensamt regelverk för transport av farligt gods på väg inom EU. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ger ut den svenska versionen (ADR-S) av regelverket.

ÖVERSVÄMNINGSMODELLERING 100-ÅRSFLÖDE MED KLIMATFAKTOR

Översvämningsmodellering för Söderköping stad. Modellen bygger på ett 100-årsscenario 100-årsregn med en klimatfaktor på 1,2.

förflyttas till den nya vägsträckningen. Bostäder och verksamheter längs Erik Dahlbergsgatan och planerad sträckning av E22 placeras med lämpliga avstånd med hänsyn till risken. En åtgärd för nya E22 kan vara att ta tillvara på jordmassor från projekt för att utforma vallar eller liknande som skydd.

ÖVERSVÄMNINGSRISKER

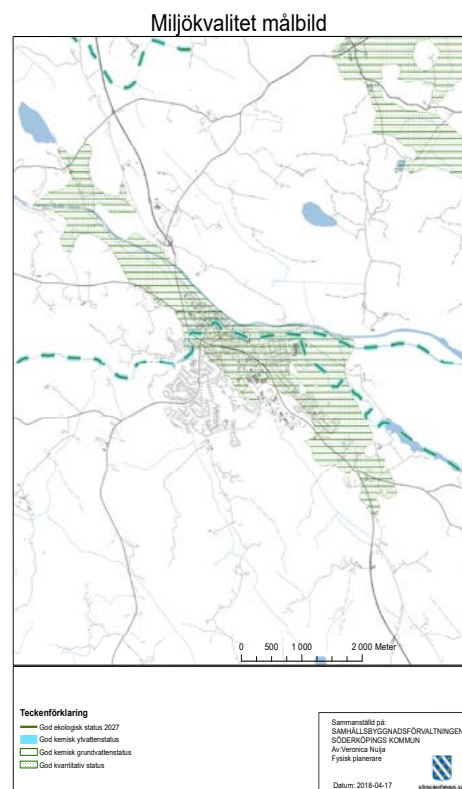
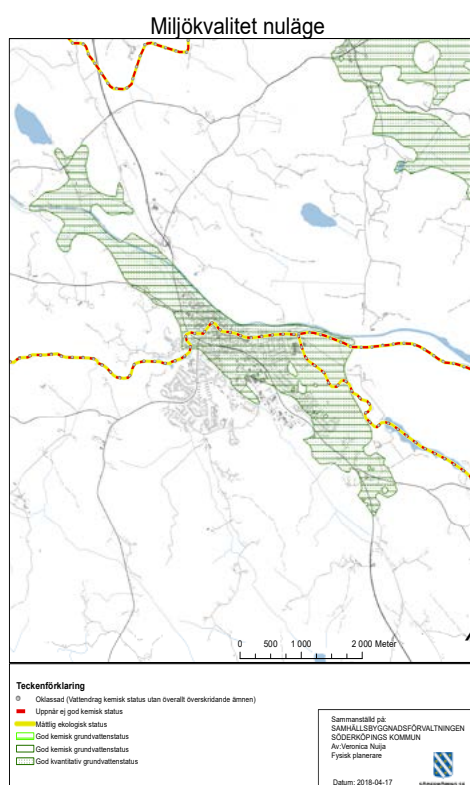
I de centrala delarna av Söderköping finns ett antal områden som kan komma att översvämmas vid ett 100-årsregn. Vikingavallen är ett exempel på ett sådant område vilket man kan se på bilden som summerar översvämningsmodelleringen som gjorts 2016 i samband med arbetet med FÖP Söderköping stad. Modelleringen utgör ett betydelsefullt planeringsunderlag. När nya områden exploateras ska dagvattnet omhändertas lokalt och om möjligt ska situationen i närliggande områden också förbättras. När förändringar görs i befintlig kvartersstruktur ska det övervägas om dagvattenhanteringen går att förbättra i samband med arbetena. Lämpliga förbättringsåtgärder i befintlig bebyggelse bör behandlas

i VA-planen. Tio markavvattningsföretag finns inom planområdet.

Förutom de risker förknippade med nederbörden vid kraftiga regn så som 100-årsregn finns flera vattendrag som enligt miljöbalken (MB 11kap 24 § ska säkerhetsklassas). Exempelvis gäller det Göta kanal och Strodammen. Enligt Förordning om dammsäkerhet (SFS 2014:214) ska den som är skyldig att underhålla en damm se till att det alltid finns en dokumenterad aktuell konsekvensutredning. Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet för dammar och kraftverksanläggningar.

VATTENSKYDDSSOMRÅDEN

Vattenförsörjningen till Söderköping sker idag genom infiltration av vatten från Strodammen. Vattenskyddsområdet för dricksvattentäkten är från 1973 och behöver uppdateras. Vattenskyddsområde kommer fortsätta utredas i samband med framtagandet av en ny VA-plan för Söderköpings kommun. Vattentäkten är dimensionerad för 12 000 personer och 2016 var tätortens befolkning var 7 532 personer. Vattenverket har konstgjord infiltration. Den långsiktiga vattenförsörjningen kommer hanteras av VA-planen. Reservvattentäkt för Söderköpings stad finns idag inte inom avgränsningen för FÖP Söderköping stad och frågan är komplicerad eftersom det krävs att man använder ett annat grundvattenmagasin än det för den ordinarie vattentäkten. I samband med arbetet med VA-planen

VISS (Vatteninformationssystem Sverige) Vattenkartan

kommer bland annat dagvattenfrågan, riktlinjer för dagvatten samt reservvattenlösning behandlas. För en långsiktigt hållbar vattenförsörjning behövs uppdaterade vattenskyddsområden och beslutad reservvattentäkt.

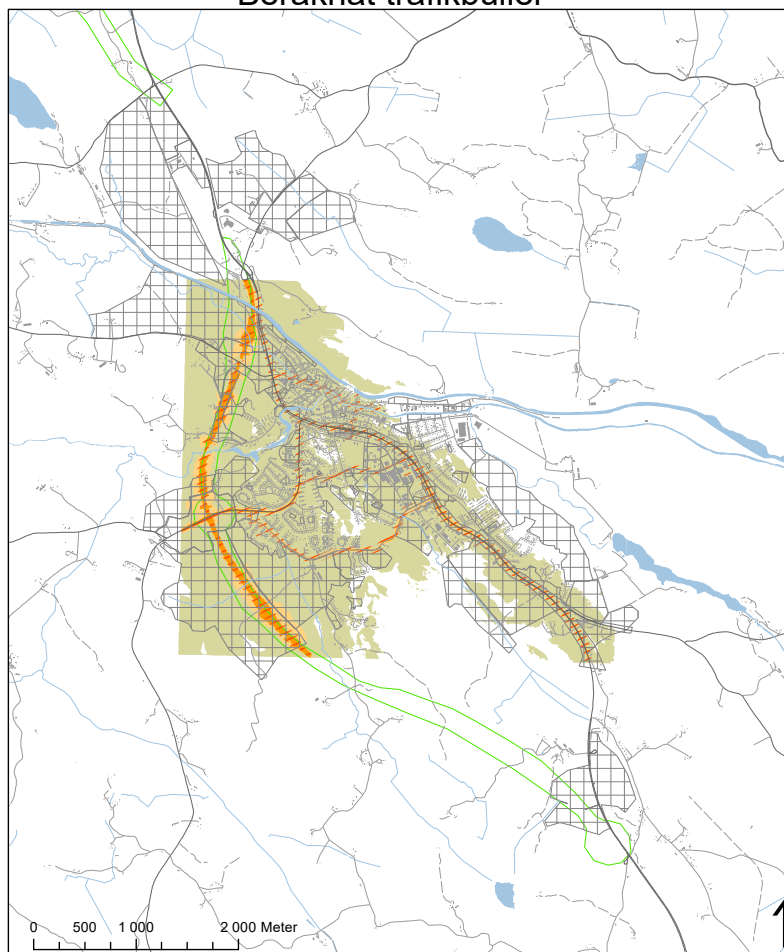
BULLER

Söderköping har idag få områden som har bullernivåer över gränsvärdena. Efter att nya E22 byggs kommer de områden som störs av trafikbuller minskas i de centrala delarna av staden samtidigt som ökade hastigheter på den nya vägen genererar buller i nya områden. Enligt de beräkningar som gjorts förväntas befintlig bebyggelse inte utsättas för buller över gränsvärdena. Ytterligare mätningar och beräkningar bör göras efter att vägen färdigställts. Nya exploateringsområden för bostäder bedöms inte heller utsättas för buller över de rekommenderade nivåerna. Mer detaljerade analyser och mätningar av trafikbullret behöver göras så att åtgärder kan vidtas om bullernivåerna vid bostadsbyggnader överskrider riktvärden enligt SFS 2015:216.

Förordning om trafikbuller vid bostadsbyggnader

3 § Buller från spårtrafik och vägar bör inte överskrida 60 dBA ekvivalent ljudnivå vid en bostadsbyggnads fasad och 50 dBA ekvivalent ljudnivå samt 70 dBA maximal ljudnivå vid en uteplats om en sådan ska anordnas i anslutning till byggnaden. För en bostad om högst 35 kvadratmeter gäller i stället för vad som anges i första stycket 1 att bullret inte bör överskrida 65 dBA ekvivalent ljudnivå vid bostadsbyggnadens fasad. (SFS 2017:359)

Beräknat trafikbuller

Teckenförklaring [Gult område] Utredningsområden [Röd linje] maximal ljudnivå > 70 dBA [Grön linje] Riksställe: Infrastruktur, framtid [Ljusgrön område] Dagnisekvivalent ljudnivå 35 dB- 55 dB (enligt WSP:s beräkningar) [Orange område] Dagnisekvivalent ljudnivå 60 dB (enligt WSP:s beräkningar) [Mörkorange område] Dagnisekvivalent ljudnivå 65 dB- 75 dB (enligt WSP:s beräkningar)	
Sammanställt på: SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN SÖDERKÖPINGS KOMMUN Av: Veronica Nuija Fysisk planerare	 SÖDERKÖPING
Datum: 2018-04-19	

Utdrag från bullerkartering för nya E22

Ett urval av de ikoner som illustrerar miljö kvalitetsmålen

Det kan bli aktuellt med bullervallar längs den nya dragningen av E22. I det fortsatta arbetet bör det utredas huruvida schaktmassor från genomförandet av E22-arbetet kan användas som bullerskydd i områden där ny bebyggelse planeras (där Trafikverket inte är ansvarig för bulleråtgärder). Om bullervallar anordnas så att de kan betas bidrar det till högre landskapskvaliteter.

MILJÖKVALITETSNORMER

Miljö kvalitetsnormer finns för omgivningsbuller, utomhusluft, vatten och regleras i Miljöbalken. Normerna ska iakttas vid planering och planläggning. Om normerna överskrids måste kommunen göra åtgärder. Syftet med miljö kvalitetsnormerna är att de ska ta sikte på en nivå där varken människor eller naturen bedöms utsättas för allt för stor skada.

Luftkvaliteten i Söderköping stad är god enligt beräkningar som gjorts i SIMAIR. Miljö kvalitetsnormerna för kväveoxid och partiklar underskrids med god marginal. Även de årliga mätningarna av kvävedioxid visar goda resultat. De mätningar av PM10 som gjordes under 2014-2015 visar att målet frisk luft inte uppnås. Mätningarna gjordes på Erik Dahlbergsgatan och kvaliteten förväntas förbättras när nya sträckningen av E22 är byggd.

I Söderköpings stad finns tre klassade vattenförekomster; Storån, Söderköpingsån (Hällaån – Söderköping) samt Söderköpingsån (Söderköping-Mem). Samtliga ytvattenförekomster har måttlig ekologisk status och uppnår ej god kemisk status. Alla vattenförekomster har övergödnings- och miljögiftsproblematisering samt problem med fysisk påverkan. Miljöproblemen orsakas framförallt av jordbruk, atmosfärisk deposition (luftnedfall av kvicksilver) och barriärer i form av exempelvis vägtrummor och dammar. Storån och Söderköpingsån (Söderköping-Mem) har dessutom problem med främmande arter, i båda fallen rör det sig om arten vandrarmussla. Samtliga vatten ska, enligt satta miljö kvalitetsnormer, uppnå god ekologisk status till 2027. När det gäller kemisk status ska vattendragen uppnå god status men med mindre stränga krav för bromerad difenyleter samt kvicksilver och kvicksilverföreningar. I planarbetet ska det säkerställas att planen inte riskerar att vattenförekomsternas aktuella status försämrats eller att miljö kvalitetsnormerna inte nås. Vattenförekomster får inte försämrats oavsett om de är klassade eller ej.

Grundvattenförekomsten SE648299-153218 har både god kemisk och kvantitativ status men påverkas av jordbruk, transport och infrastruktur samt urban markanvändning. Den planerade

nya sträckningen av E22 gör att infrastrukturens belastning i form av transporter minskar vid grundvattenförekomstens södra och centrala delar. Nyttjande av grundvattenförekomsten diskuteras under rubriken vatten och avlopp. Kommande VA-plan med tillhörande VA-översikt fördjupar sig i statusklassningar, miljöproblem och miljökvalitetsnormer och blir ett stöd i kommande planarbete.

Kommunen arbetar på många sätt för att förbättra vattenkvaliteten, exempelvis genom VA-planen och inventering av enskilda avlopp. Inom ramen för den fördjupade översiktsplanen görs det bland annat genom att stor vikt läggs på att planlägga för lokalt omhändertagande av dagvatten, att ta hänsyn till klimatförändringar i fysisk planering samt placering och utformning av nya verksamheter. Att bygga en samlad stad genom strategin ”Ägget” innebär att tillkommande bebyggelse ansluts till VA-nätet vilket minskar behovet av enskilda avlopp inom avgränsningen för den fördjupade översiktsplanen.

Översvämningskarteringen ger en grundläggande överblick vilka områden som riskerar att belastas extra hårt vid ett 100-årsregn. Dessutom uppstår möjligheter att förbättra omhändertagandet av dagvatten i redan planlagda områden i samband med att de omvandlas.

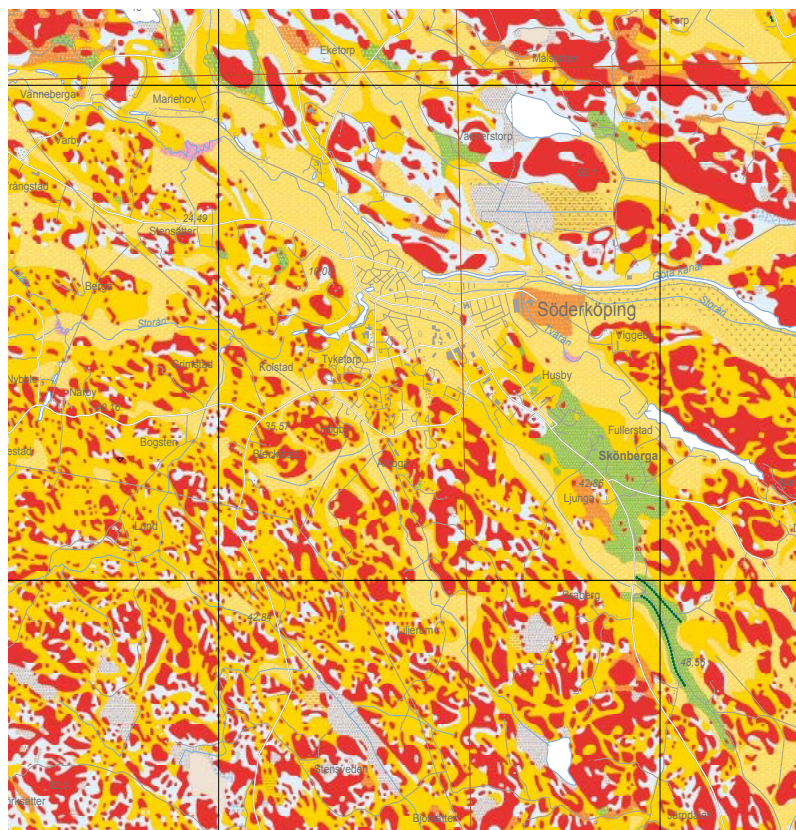

Jordartskarta 1:25 000–1:100 000 visar jordarternas utbredning i eller nära markytan samt förekomsten av block i markytan. Vilka jordarter med en måttlighet som underlag till en meter redovisas i vissa fall. Även underliggande jordlager, t.ex. isavsediment under lera, redovisas i vissa fall, men någon systematisk kartläggning av dessa har inte gjorts. Även vissa landformer, såsom morastbacklandskap, morastryggar och flygandryggar redovisas. Jordarterna indelas efter bildningsålder och kompositionssammansättning.

Jordartskarta 1:25 000–1:100 000 visar information ur det SGU anger som databasprodukten "Jordarter 1:25 000–1:100 000". I denna produkt ingår jordartskarter framställda med olika metoder och beräknade för olika presentationsskalor. Korrelatad information om kartläggningsskalor för det aktuella kartutvallet och lämplig presentationsskala med hänvisning till kartans möjligheter ges på sidan två av detta dokument. Observera att det som är lämpligt ska kunna avvikas från det valda kartutvallets skala.

För ytterligare information om jordarten, jordaggettjänsten, jordagget m.m. hänvisas till www.sgu.se eller SGU:s kundtjänst.

- Stenbrott, gruva eller bergslätt
- Kroa på svulvlagring
- Vatten och vattendrögar
- Hög blockfrekvens på annan jordart än morän
- Blockrik yta
- Tunt eller osammanhängande yttlager av torv
- Morastorv
- Kärntorv
- Cyttja
- Sukkesediment, ler-silt
- Cyttjeler (eller lergrut)
- Ponglacial fidera
- Ponglacial grönlera
- Ponglacial silt
- Ponglacial finnsand
- Ponglacial sand
- Skallsediment, grus
- Glacial lera
- Glacial silt
- Isavsediment
- Isavsediment, sand
- Isavsediment, grus
- Sandig morän
- Urborg
- Vatten

SGU Jordartskarta 1:25 000 - 1:100 000

MARKFÖRHÅLLANDEN

Genom de centrala delarna av Söderköping sträcker sig ett stråk med postglacial finlera. Från Tyketorp i sydostlig riktning mot Skogshem och Albogaskogen finns ett stråk med glacial lera och urberg. Från Sparvstigen och söder ut sträcker sig ett långsmalt område med isälvssediment (sand) söderut förbi Gata. Inom området för FÖP Söderköping stad finns ett riskområde för radon i ett stråk från Skönberga och söder ut, på Ramunderberget och vid Mariehov.

Enligt Sveriges geologiska undersöknings (SGU) beräkningar är skredrisken som störst längs med Storån, i den centrala sträckningen av ån och väster om Tyketorp och uppströms Tvärån. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har en stabilitetskartering som gjordes 1993 på uppdrag av Statens räddningsverk. Utredningen är gammal men kan ses som en indikation på dagens förhållanden.

Generellt är de geotekniska förhållandena i Söderköping relativt svåra, varför undersökningar bör göras i detaljplanearbetet i princip oavsett vilket område som planläggs för att hänsyn ska tas till säkerhet, hälsa och olyckor.

Söderköpings centrala områden ligger i en dalgång med flera vattendrag (Göta kanal, Storån och Lillån) som sträcker sig från väster till öster. Den naturligt lagrade jorden består främst av naturligt löst lagrad lera, med en tjocklek på upp till ca 80 m som ligger på friktionsjord (morän) på berg.

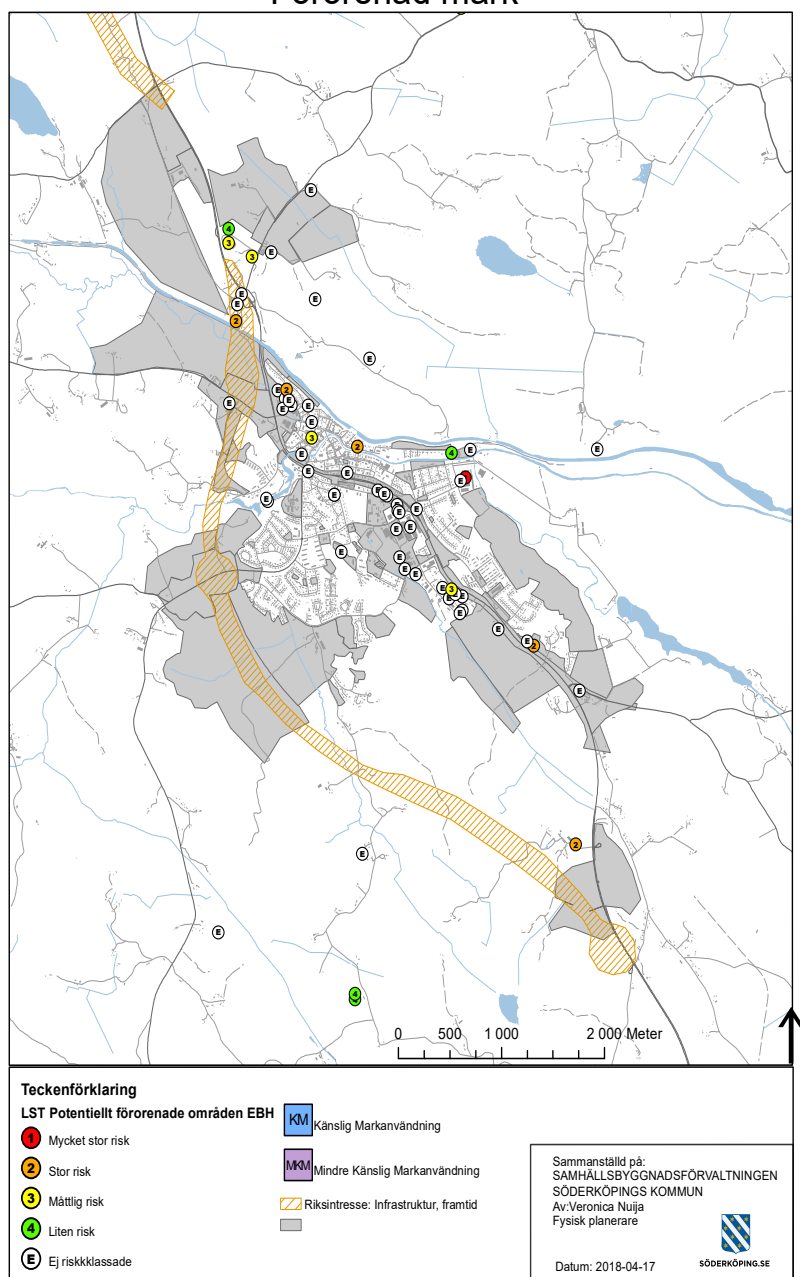
I marken förekommer två grundvattenytor. Den ena ligger ytligt, direkt under markytan ovanpå den täta leran. Den andra ligger i friktionsjorden under leran och har en hög trycknivå, alltså lyftkraft på jorden. Med beskrivna förutsättningar krävs stor försiktighet och noggrannhet inför projektering och utförande av geokonstruktioner, schaktning och övriga markarbeten som därför även bör inarbetas i kontrollprogram och riskanalyser med avseende på omgivningspåverkan.

Stadens byggnader och anläggningar är i huvudsak ytligt grundlagda med grundmurar, rustbäddar, plintar och plattor men det förekommer även grundläggning på djupet med trä-, betong och stålplåtar. Det innebär en risk att skada befintlig bebyggelse vid markarbeten och därför krävs ofta försiktighet och kontrollprogram. De geotekniska förhållandena påverkar också kulturhistorisk bebyggelse vars grundläggning kan skadas av vibrationer och grundvattensänkningar.

Medvetenhet om markföroreningar i staden finns och varje detaljplan hanterar denna fråga. Eventuella förstudier uppskattar behovet av att undersöka markföroreningar.

Radon i inomhusmiljöer kan komma från byggnadsmaterial (till exempel blå lättbetong), från utfyllnadsmassor, från berggrunden eller från radonhaltigt vatten. Riktvärdet för radon i luft är 200 Bq/m³ både för bostäder och lokaler som används för allmänna ändamål. I områden med risk för markradon bevakas radonfrågan vid detaljplaneläggning, bygglov och bygganmälan. Förbättrad ventilation kan sänka radonhalten i inomhusluft.

Förorenad mark

Länsstyrelsens potentiellt förorenade områden

STRATEGI

Ett nära samarbete mellan förvaltningarna och kommunägda bolag krävs för att i ett tidigt skede i planeringen förebygga framtida miljö- och hälsorisker samt främja en hållbar utveckling.

Myndighetsutövning och strategiskt långsiktiga mål ska ta stöd i Sveriges 16 nationella miljömål och folkhälsomål. Där det är möjligt ska projekt och tillsynsarbete inom energi-, klimat och miljö kopplas till nationella mål.

Det är också av stor vikt att vara uppdaterad på ny forskning kring hur miljö- och hälsorisker kan förebyggas i planläggning, tillsynsverksamhet samt genom långsiktiga och strategiska program eller planer.

RIKTLINJER FÖR MILJÖ, RISK OCH HÄLSA

Miljö- och riskfaktorer ska hanteras så att miljön i så stor utsträckning som möjligt inte tar skada och att risken för att människor i Söderköpings kommun utsätts för skada eller olägenhet minimeras.

Dialog med Räddningstjänsten Östra Götaland ska ske i ett tidigt skede för att diskutera mark som bör reserveras för riskavstånd och andra skyddsåtgärder.

Vid behov görs en radonriskbedömning i samband med planärenden

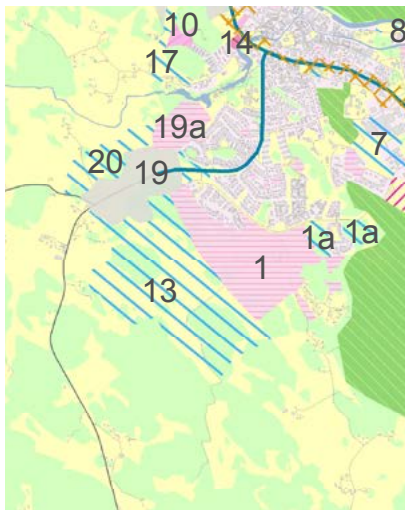
I planläggning sträva efter att samla bullrande verksamhet till redan bullerstörda områden och skydda barn och ungdomar för onödiga risker. Söderköpings kommun ska verka för en god ljudmiljö.

I planarbetet ska det säkerställas att planen inte riskerar att vattenförekomstens aktuella status försämrats eller att miljökvalitetsnormerna inte nås.

För att minimera framtida miljö- och hälsorisker ska planläggning, tillsynsarbete, enskilda projekt med mera ha sin grund i uppdaterad forskning.

Söderköpings kommun ska bedriva en aktiv tillsyn av förorenade områden, ställa krav på avhjälpande åtgärder i enlighet med lagstadgat myndighetsansvar. Därtill ska kommunen vid planläggning kartlägga om en föroreningsskada ska efterbehandlas. Det ska också framgå i planbestämmelser om bygglov inte får beviljas innan eventuell föroreningsskada har avhjälpits.

MARKANVÄNDNINGSKARTAN

Utsnitt ur markanvändningskartan. Kartan i sin hela utbredning finns i miniatyr på sida 89 och att se i sin helhet i bilaga 2 *Kartor och illustrationer*.

Huvuddragen i stadsutvecklingen beskrivs i markanvändningskartan. Här finns mark för bostäder, verksamheter och handel utpekade. Nedan beskrivs först vad de olika symbolerna betyder och sedan vilken utveckling som är tänkt i de olika områdena. Texterna för respektive område innehåller alltså motiv till utveckling och generella förutsättningar för platsen. Några utredningsområden är beroende av nya vägens sträckning medan andra områden kan byggas ut oavsett om ny E22 har byggts eller inte. Områdena har delats in efter vilken kategori de tillhör. Områdenas gränser är ungefärliga. Vidare planarbete kommer avgöra utbredningen.

SYMBOLLOGI

Mörkare rosa färg med mörkrosa snedställda linjer (\\) betyder utbyggnad av bostäder (med en blandning av funktioner) på lång sikt (12 år eller mer), ljusare rosa med snedställda linjer (//) medellång sikt (5-12 år) och ljurosa med liggande rosa linjer betyder kort sikt (0-4 år). Befintliga bostäder betecknas med en ljusrosa nyans med bebyggelsen ovanpå. Grå färg betyder utbyggnad av industri- eller verksamhetsmark. Områden som skrafferats (streckats) i blått eller rosa innebär utredningsområde, alltså områden där lämpligheten att placera verksamheter eller bostäder kan utredas. Osäkerheten i dessa områden är något större än i de områden som fått en heltäckande färg eller så är den framtida användningen av platsen något som behöver utredas och preciseras ytterligare (vilket sker i samband med planläggning).

Områden som markerats med rutor (XXX) i orange färg innebär omvandlingsområde, det vill säga platser som på längre sikt kommer att få en annan användning än den som finns idag. Ytor som markerats med grön färg och ljusa gröna linjer är områden avsatta för idrotts- och rekreationsändamål. De markområden som har fått benämningen ”Verksamheter, handel” är i första hand tänkt till verksamheter som behöver skiljas från bostäder. Viss handel kan komma att tillåtas för att kunna bedriva fabriksförsäljning och liknande. Annan handel kan komma att tillåtas först när den inte konkurrerar med handeln i stadskärnan, vid Norr Port och FIX-området. Varje område har beskrivits med motiv till utveckling och förutsättningar för bebyggelse.

STADSUTVECKLING OBEROENDE AV E22

De områden som beskrivs nedan har potential att utvecklas oavsett när den nya vägsträckningen byggs. I flera fall kommer platserna bli ännu mer attraktiva efter nya E22 men de är inte beroende av vägprojektet. Områdena är utpekade framförallt för bostadsbebyggelse men också annan markanvändning.

1 Alboga väst

Alboga väst är en naturlig fortsättning på nuvarande stadsstruktur. I anslutning till området ligger både skola och förskola (men i samband med en exploatering kommer det finnas behov att komplettera bostadsområdet med ytterligare lokaler för exempelvis förskola och boenden). Platsen har goda förutsättningar för att skapa en effektiv koppling till befintlig infrastruktur. Alboga ligger i ett naturskönt läge med god tillgång till rekreationsområden och när E22 byggs ut kommer det strategiska pendlingsläget förbättras ytterligare. Området består idag av jordbruksmark (främst bete) och här finns Söderköpings ryttersällskaps verksamhet. För att projektet ska kunna genomföras i sin helhet behöver ridskolan med dess verksamhet flyttas, vilket innebär att mark för ändamålet behöver

avsättas. Vid en kommande planläggning behöver frågor som rör geoteknik och dagvatten studeras närmare med tanke på att det finns risk för översvämning i Högbyområdet. Även behovet av bulleråtgärder bör utredas när ytorna närmast nya E22 tas i anspråk för att säkerställa att bullret håller sig inom en godtagbar ljudnivå för bostäder. I området finns ett markavvattningsföretag som också är inom området för ny dragning av E22.

1a Norra Alboga

För området gäller samma förutsättningar som för Albogadalen. Vid planläggning av de skogbevuxna områdena behöver förutsättningarna för friluftsliv och rekreation utredas vidare eftersom Albogaskogen är ett av Söderköpings frilufts/grönområden. Området söder om Albogaleden och öster om Kompassgatan finns med i Länsstyrelsens kartläggning över Friluftslivet i Östergötland.

2 Norra Fullerstad

Området bedöms lämpligt för planläggning för bostäder eftersom det ligger naturskönt och i närheten av befintlig infrastruktur. Bebyggelse i området skulle kunna fortsätta

nyttja den del av väg 210 mot S:t Anna som kommer skäras av vid byggandet av E22/Skärgårdslänken. Hela området består av jordbruksmark. I samband med planläggning behöver de geotekniska förhållandena utredas vidare. Området ligger idag inom riksintresse för kulturmiljövården och norr om det finns Söderköpings vattentäkt. Kulturmiljöutredning görs i samband med planläggning.

3 och 3b Harsby ängar

Harsby ängar ligger stadsnära med god tillgång till infrastruktur. Området är naturskönt med god tillgång till rekreationsområden. Genom området löper den gamla banvallen från järnvägen som gick vidare söder ut mot Skönberga och Valdemarsvik, en resurs att bygga vidare på. Vid en exploatering av området skulle järnvägssträckningen kunna vidareutvecklas som ett rekreationsstråk. Området bedöms inte påverkas nämnvärt vid större skyfall men geotekniska förhållanden och dagvatten behöver studeras närmare i samband med att området byggs ut. Ljudmiljön i Harsby kommer förbättras ytterligare när nya E22 byggs. Området består av jordbruksmark och delar av området ligger inom riksintresse för

kulturmiljövården. En känd förorening som inte är klassad finns inom området. I södra Hamra finns också kända föroreningar.

3a Harsby ängar väst

Området mot Albogaskogen väster om bäcken kan också tänkas vara lämpligt för planläggning men där bör skredrisken utredas i en geoteknisk undersökning för att se om bostadsbebyggelse är lämplig. Inom ramen för detaljplanering måste dagvattenhantering utredas vidare. Delar av området ligger inom riksintresse för kulturmiljövården.

4 och 4b Norra Husby och Skönberga

Området bedöms lämpligt för planläggning för bostäder eftersom det ligger naturskönt, i närheten av befintlig infrastruktur. Bebyggelse i området skulle kunna hjälpa till att skapa ett nytt rekreationsstråk längs Tvärån vilket skulle vara positivt för hela staden. Från Strodammen tas stadens vatten och därför behöver stadsutvecklingen anpassas efter säkerheten för vattentäkten. När ett nytt vattenskyddsområde upprättas bör begräsningarna i exploateringsmöjligheterna bli tydligare. Dammen har säkerhetsklass B

(Länsstyrelsen 535-11396-16) vilket gör att risken för områden nedströms behöver analyseras vid eventuell planläggning. Dammen ägs av Tekniska verken i Linköping och samråd behöver ske med dem vid planläggning av delar av området.

Mellan Husby och Strodammen finns ett naturminne. Delar av området ligger inom riksintresse för kulturmiljövården och området består av jordbruksmark. I samband med planläggning behöver också de geotekniska förhållandena och skredrisken utredas vidare. Hur man kopplar området till befintlig gatustruktur måste också utredas. En känd markförorening (klassad som Stor risk) och en förorening som inte är klassad finns inom området i närheten av E22.

5 Akveduktens verksamhetsområde (Tåbyvägen)

Förutsättningarna för planläggning av verksamhetsmark norr om Ramunderberget är goda. Synergieffekter kan skapas genom den nya vägsträckningen tillsammans med Slussportens industriområde. Akvedukten har inte samma skyltläge som Slussportens och därför kan vissa tomter tänkas tillåta mer

skrymmande verksamheter. Lokalisering av verksamheter hit gör också att transporter inte måste åka in i centrala Söderköping utan kan svänga av norr om kanalen. Området skulle kunna tänkas användas för bullrande verksamheter och på så vis verka för en god ljudmiljö i staden söder om kanalen. Om tekniska kommunala verksamheter placeras här kan de också dra nytta av den personal och den utrustning som finns där VA-kontoret har sina lokaler idag. Platsen har god tillgång till trafikinfrastruktur och förutsättningarna i och med kommande trafikplats Slussporten kommer förbättras ytterligare. Vid planläggning behöver dagvattenfrågan utredas för att se till att områdets avrinning inte tillför ytterligare vattenmängder till Trafikverkets akvedukt under Göta kanal. I norra kanten av området finns en känd förorening som inte är riskklassad. Inom området finns också ett markavvattningsföretag. Påverkan på Natura 2000-området Ramunderberget utredas vidare.

5a Akveduktens utredningsområde a

När detta område planläggs för ytterligare verksamhetsmark behöver påverkan på Natura 2000-området Ramunderberget utredas vidare.

5b Akveduktens utredningsområde b

Området påverkas av Trafikverkets vägprojekt och är utredningsområde för verksamhetsmark. Vägplanen är en avgörande förutsättning som en utveckling av området måste förhålla sig till.

6 Slussportens utredningsområde

Möjligheten att utöka Slussportens industriområde bör utredas ytterligare. En eventuell utbyggnad skulle kunna bygga vidare på befintlig infrastruktur och fortsätta att samla samma typ av verksamheter i verksamhetsområdet norr om kanalen.

7 Sportområdet och FIX

Området är centralt beläget och i anslutning finns handel och ytor för idrottsverksamhet. Utredningsområdet är markerat för samhällsfastigheter med bostäder och handel. För att stärka anknytningen till Storängen och skapa mer liv i området är det lämpligt att komplettera med högre bostadshus om markförhållandena tillåter det. FIX-området kan fortsätta utvecklas med omvandling från industri till handel. De industrier som finns närmast FIX-området idag kan tänkas flytta ut till andra verksamhetsområden på lång sikt och då kan handeln utökas här. På längre sikt kan fler industrier i Hamra tänkas vilja flytta ut till platser där man lättare kan komma in med tunga transporter. Inom de områden som idag används för verksamhetsmark finns ej riskklassade markföroreningar. I området finns ett markavvattningsföretag.

8 Östra och västra kanalområdet

Kanalbolaget är markägare och Göta kanal sätter gränserna för platsernas utveckling. Östra området kan vara lämpligt för anordnande

av exempelvis centrumnära parkering. Ytorna närmast kanalen skulle också kunna vara lämpliga att utveckla för tillfälliga arrangemang så som Söderköpings Gästabud. Västra kanalområdet är del av ett betydelsefullt stråk för friluftsliv och turism och skulle kunna utvecklas genom att stärka kopplingen mellan kanalhamnen och Dockgärdet samt utveckling av parkeringen. Om trafikbelastningen ökar markant i östra kanalområdet kan det komma att krävas ytterligare en bro över Storån. Frågan bör då utredas vidare.

9 Trädgårdsmästeriet

Centrumnära läge som tidigare varit ianspråktagat av reningsverk och odlingsverksamhet. Ny bostadsbebyggelse innebär att marken kan få ny användning. Delar av området ligger inom riksintresse för kulturmiljövården och en oklassad markförorening samt en klassad som liten risk finns inom området.

STADSUTVECKLING DELVIS BEROENDE AV VÄGPROJEKTET

Områdena som beskrivs nedan ligger i närheten av den nya vägen eller längs Erik Dahlbergsgatan och förutsättningarna på dessa platser kommer därför delvis förändras när den nya vägen byggs vilket planeringen också måste ta hänsyn till.

10 Tornvägen och Turegård

Området ligger naturskönt med närhet till skola och förskola. Kommersiell service och tillgång till kollektivtrafik finns i närheten. Det finns god tillgång till rekreationsområden och existerande infrastruktur kan byggas ut. Här kan bostäder kombineras med vård eller annan offentlig service. Platsen är inte belägen i närheten av riskområde för översvämning men geoteknisk undersökning bör göras i samband med planarbetet för att utreda om det finns risk för skred. För de södra delarna av området vid Brobyskolan behöver de arkeologiska förhållandena utredas noggrannare för att undersöka utbredningen av den boplatz som finns markerad i fornlämningsregistret. Om resultaten visar att platsen skulle kunna bebyggas bör markstabiliteten därefter utredas i samband med detaljplanläggningen.

11 Utredningsområde Mariehov

Området lämpar sig för planläggning för i huvudsak bostäder men har en känslig kulturmiljö och hänsyn måste tas till den. I och med byggnationen av nya E22 kommer trafikplats Klevbrinken försvinna vilket kommer innebära att biltrafik från Mariehov kommer köra norr ut till Slussportens trafikplats innan de kan vända söder ut igen för att köra under Göta Kanal. Planläggning av området bör ske på lång sikt efter att stora delar av utbyggnaden av staden innanför nya vägen har genomförts och med stöd i NAI Svefa:s rapport om Mariehov.

12 Norra entrén

Området kring korsningen mellan E22 och Länsväg 210 mot Linköping är ett första möte med Söderköpings silhuett för den som kommer norr ifrån, därför är det lämpligt att fortsätta utveckla platsen. I området kan en rastplats och parkering anläggas i ett läge som anknyter till något av de gångstråk som leder in till centrala Söderköping eller som går längs med Göta Kanal. Bebyggelse med bostäder, handel och service kan också vara lämplig. Frågor som rör det vatten som finns i området (Lillån och Göta

Kanal) och påverkan från tillkommande väg dagvatten i diken och liknande ska utredas för att inte förvärra översvämningsrisken nedströms Lillån. En del av ytan bör användas till dagvattenpark, som skulle kunna ges en sådan utformning att den också förhöjer upplevelsen av platsen. Redan idag finns indikationer på att trafiksituationen kan bli komplicerad om verksamheter som alstrar mycket bilar eller transporter placeras här. Frågan behöver utredas vidare vid planläggning. Idag används en del av området som snöupplag vintertid och ifall området kommer tas i anspråk för bebyggelse behöver det undersökas om det finns några föreningar. Snöupplag skulle vintertid också fortsatt kunna anordnas här förutsatt att grundvattennivån inte höjs ytterligare och att markens infiltration utnyttjas. En känd markförening (ej riskklassad) finns söder om väg 210. I området finns ett markavvattningsföretag som också är inom området för ny dragning av E22.

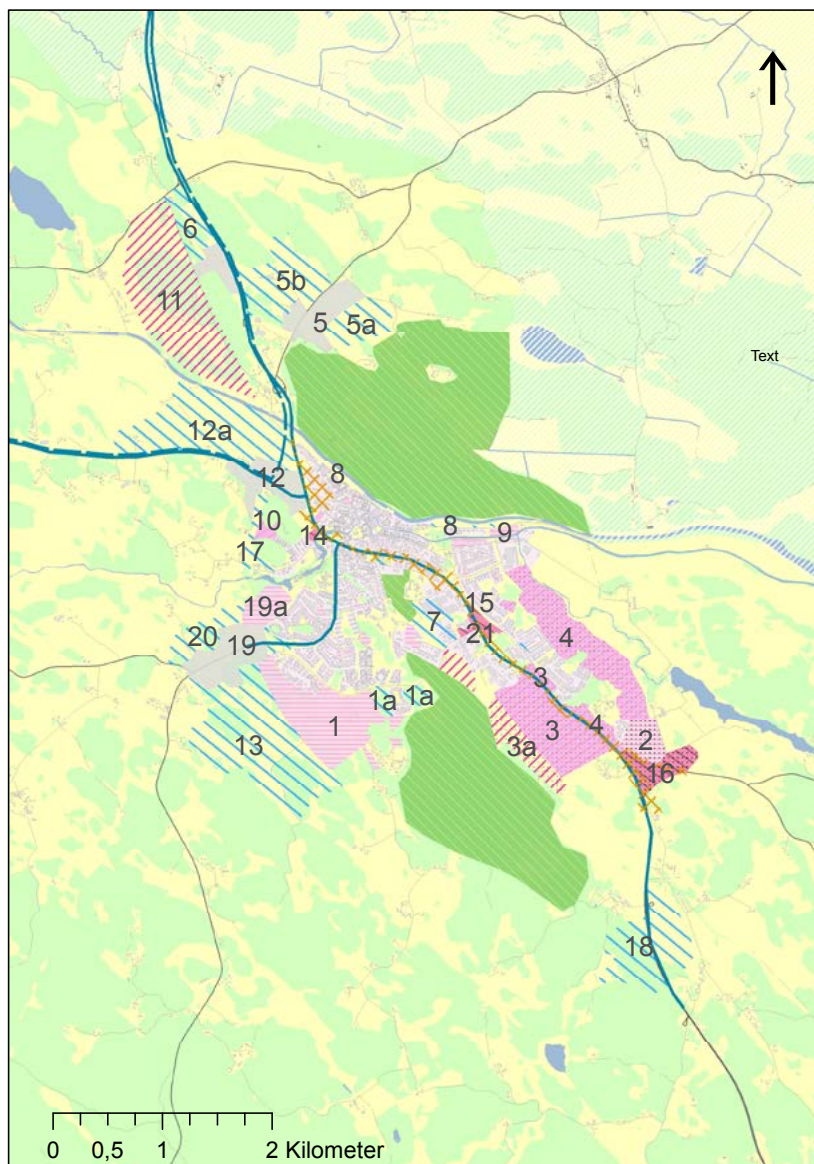
12a Norra infartsområdet (Norra entrén)

Utredningsområde för verksamheter och blandade funktioner. Trafikverkets vägprojekt är en avgörande förutsättning som vidare utredning av platsens användning måste förhålla sig till. Delar av området ligger inom riksintresse för kulturmiljövården.

13 Östra Rydsvägens utredningsområde/Alboga

God tillgång till transportinfrastruktur gör att området anses vara lämpligt för planläggning av verksamhetsmark i anslutning till den nya trafikplatsen. Här skulle service kunna placeras tillsammans med mark för företag. Området blir ett komplement till Akveduktens och Slussportens industriområden. Området kan vara lämpligt som ny lokalisering för ridskola då det kommer kopplas till stadens cykelnät genom en cykelport under den nya vägsträckningen.

Nuvarande och framtida markanvändning Fördjupad översiktsplan Söderköping stad

Markanvändningskartan finns tillsammans med övriga kartor i bilaga 1 *Kartor och illustrationer*

STADSUTVECKLING EFTER NYA E22

Nedan beskrivs ett antal utbyggnads-, utrednings- och omvandlingsområden vars utveckling kommer att ske när nya E22 är byggd eller håller på att byggas. På dessa platser behöver alltså stadsutvecklingen ske i takt med vägprojektet.

14 Storåbron

Vid Storåns norra strand på Brobyvägen finns en gräsyta som skulle kunna vara lämplig för bostadsbebyggelse. Platsen är centrumnära och har god tillgång till infrastruktur och service. I samband med planarbetet bör förutom undersökningar för geoteknik, dagvatten

och markstabilitet också områdets rekreativvärde och möjligheten till en förbättrad passage utmed vattnet för allmänheten utredas.

15 Länsmansgatan

Området längs Länsmansgatan kan komma att lämpa sig för planläggning för bostäder efter att den tunga trafiken och transporter av farligt gods som idag trafikerar E22 flyttats ut till den nya vägsträckningen väster om staden. Idag finns två faktorer som hindrar planläggning: säkerhetsavstånd till europavägen och skyddsavstånd till bensinmacken. Området ligger centralt med god tillgång till infrastruktur och bebyggelse i området har potential att läka spåren som E22 lämnar och på så vis förbättra stadsbilden.

16 Södra Fullerstad

Ytterligare utbyggnad av Fullerstad kan bli möjlig efter att Skärgårdslänken byggts ut som en koppling mellan nya E22 och väg 210 mot S:t Anna Skärgård. Ytterligare utbyggnad av området skulle kunna nyttja den infrastruktur som lämnas kvar från befintlig väg 210 mot S:t Anna Skärgård. Området ligger inom befintligt riksintresse för Skönberga kyrka. En känd markförorening (ej riskklassad) finns i området.

17 Vägkorridoren vid Broby

Utredningsområdet vid Broby kan lämpa sig för planläggning. Den exakta vägdragningen kommer avgöra ifall området, på grund av säkerhetsavstånd till exempelvis transporter av farligt gods eller buller, kan planläggas för bostäder eller liknande.

18 Braberg

Området som kommer bli den södra infarten till staden kan komma att planläggas för verksamheter eller industri när efterfrågan på mark blir tillräckligt stor. Anslutningspunkten av verksamhetsområdet mot E22 ska utföras så att det inte innebär negativ påverkan på riksintresset. Anställda ska ha möjlighet att nå verksamhetsområdet med cykel och kollektivtrafik.

19 Västra entrén

Vid Västra entrén kan verksamheter som erbjuder service till besökare och förbipasserande placeras. I utformningen av ett eventuellt resecentrum/ en omstigningsplats måste resvanemönster i kollektivtrafiken och långdistanstrafiken vägas in för att kunna erbjuda rätt

nivå och rätt typ av service till de olika resenärstyperna. Verksamhetsmark (framförallt för trafikorienterade verksamheter) skulle också kunna placeras här ifall det visar sig lämpligt.

19a Lilla Kolstad

Området runt Lilla Kolstad är lämpligt för bostadsbebyggelse. Platsen har närhet till offentlig service, vackra närströvområden och kommer efter ny sträckning av E22 även ha god tillgång till kollektivtrafik. En utbyggnad av området innebär att stadens västra gräns flyttas närmre nya E22, vilket hjälper till att rama in området kring den västra trafikplatsen. De geotekniska förutsättningarna gör att undersökningar behöver göras i samband med planarbete och bygglov för att utreda eventuella risker. Ytterligare frågor att hantera är hur väganslutningar till området kan lösas och de höga naturvärden som finns i delar av området.

20 Kolstad

På samma sätt som Albogadalen är en strategiskt god placering för bostäder kommer nya sträckningen av E22 ge nya möjligheter till företagsetableringar i anslutning till trafikplatserna. Kolstad är en god placering ur ett logistiskt perspektiv både för transporter norr och söder ut. Platsen har också ett bra skyltläge. Här ska det finnas plats för både nya etableringar och verksamheter som idag har centrumnära lokaliseringar som vill flytta till områden i ytterkanterna, vilket gynnar stadsomvandlingen. Att placera verksamhetsområden i utkanterna av staden ökar säkerheten eftersom transporter och farligt gods-transporter inte passerar lika många bostäder. Området kan tänkas få en nordligare utsträckning ifall det i detaljplaneskedet visar sig att området söder ut inte är lämpligt att bebygga.

I de skogbevuxna kullarna i området finns det fornlämningar och en undersökning bör göras även för åkermarken i samband med planläggning. De arkeologiska utredningar som görs i samband med byggnationen av nya E22 kan ge en indikation på i vilken utsträckning det finns ytterligare fornlämningar i området. Dagvattenfrågan

ska alltid behandlas noga i samband med planering för den här typen av bebyggelse eftersom den många gånger leder till att stora ytor hårdgörs. Syftet med att planlägga området är inte att skapa nya ytor för handel i Söderköpings ytterområden, utan att ge möjlighet att flytta ut verksamheter som har behov av mycket transporter eller av andra skäl kan behöva en placering i stadens ytterområden.

21 Omvandlings-områden

Längs hela Erik Dahlbergsgatan löper ett stråk som behöver omvandlas efter att den nya vägsträckningen byggts. På några platser, så som Norrköpingsvägen och mellan Margaretagatan och Erik Dahlbergsgatan, finns industriverksamhet som ligger i centrala lägen. Dessa områden kommer på lång sikt få en ändrad markanvändning till exempelvis bostäder. Vid byggnation i dessa områden ska behovet av sanering utredas i detaljplaneskedet. Möjligheten att skapa fler tvärstråk för trafik bör också övervägas och exploateringen bekosta del av gatans omvandling.

Omvandling av området vid FIX-punkten och Hamra bör göras så att industri omvandlas till handel och på vis gör plats för vidare expansion i

ett av de tre handelsområden som redan finns idag. Detta är en strategi för att behålla styrkan i de handelsstråk som finns idag och inte sprida ut handeln i stadens ytterområden. På flera ställen längs omvandlingsstråket finns kända markföreningar. De finns framförallt på den mark som använts av olika verksamheter. För att marken ska kunna vara lämplig att använda för nya ändamål behöver föreningarna undersökas och marken saneras. På delar av sträckningen finns markavvattningsföretag.

22 Kompletterings-bebyggelseområden

Genom sitt strategiska läge längs E22, redan utbyggd infrastruktur och närheten till både samhällsservice och handel lämpar sig område 22 för komplettering och utveckling av befintlig bebyggelse. De södra delarna av området ligger inom riksintresse för kulturmiljövården (Skönberga kyrka).

GENOMFÖRANDE

Inför genomförande av planen kommer det innan eller i samband med de olika planprocesserna krävas utredningar som kan vara förknippade med stora kostnader. De förstudier som utförs innan detaljplanearbetets uppstart ska uppmärksamma behovet av utredningar för att ge en fördjupad bild av vilka kostnader som är förknippade med planläggning och bebyggelse i de olika områdena. Nedan följer några av de utredningar som kommer krävas inom många utpekade utvecklingsområden.

DAGVATTEN OCH ÖVERSVÄMNINGSRISKER

Söderköpings kommun har en översvämningsmodellering *Skyfallsmodellering av Söderköping – underlag till FÖP*. I kapitlet *Miljö, risk och hälsa* redovisas modellerat översvämningsdjup med hänsyn av ett 100-årsregn. Modelleringen ger en första indikation på vilka områden som är extra utsatt vid stora nederbördsmängder. Mer detaljerade utredningar kommer krävas vid detaljplanläggning för att säkerställa att dagvattenhanteringen kan ske på ett sådant vis att riskerna för översvämning inte ökar. Varje separat projekt ska också visa hur dagvatten ska tas om hand och hur miljökvalitetsnormen för aktuell recipient påverkas.

GRUNDLÄGGNING

SGU har översiktlig information om jordarter och ett utsnitt ur jordartskartan finns vid rubriken Geotekniska förhållanden under *Miljö risk och hälsa*. På grund av Söderköpings förhållanden kommer det krävas ytterligare geotekniska utredningar för att bland annat fastställa markens totalstabilitet samt befintliga grundvattennivåer. Detaljerade geotekniska utredningar kommer behöva redovisas inför projektering av bland annat schaktning samt grundläggning av byggnader och anläggningar.

BULLER

En översiktlig bullerutredning för Söderköpings kommun har genomförts, Trafikbullerutredning Söderköping. Karteringen i kapitlet *Miljö, risk och hälsa* visar hur utbredningen ser ut inom planområdet år 2030, då nya sträckningen av E22 är utbyggd. Byggnader som planeras på ytor där decibelnivåerna överstiger 55 decibel kan i kommande detaljplanering exempelvis regleras med tyst sida och att hälften av bostadsrummen ska vara vända mot en bullerdämpad sida. Vidare utredning under detaljplaneskedet

Ett urval av de ikoner som illustrerar miljö kvalitetsmålen

får redovisa hur bebyggelsen kring nya gator kan anläggas för att uppnå en god ljudmiljö enligt gällande riktvärden (se exempelvis SFS 2015:216 på sida 67). Detaljplaner ska inte reglera faktiska värden eftersom de kan ändras.

ARKEOLOGISKA UTREDNINGAR

Det finns många kända fornlämningar inom planområdet. I centrala Söderköping finns den så kallade svartjorden där arkeologiska utredningar kommer krävas precis som på de andra platser där det finns kända lämningar. Kommande detaljplanering och utredningar får visa hur bebyggelse och infrastruktur mer ingående kan ordnas så att lämningarna inte skadas. I samband med förstudier till planläggning och liknande ska behovet av arkeologiska utredningar uppmärksammas.

LEDNINGAR

Eventuellt behov av ledningsflytt i samband med exploatering behöver uppmärksammas i ett tidigt skede och om möjligt undvikas. Detta kan ske genom noggrann placering av byggrätter i detaljplan. Kunskap om ledningarnas läge behöver inhämtas i ett tidigt skede. Förutom kommunens egna ledningar behöver uppdaterad information om fjärrvärme, elnät och bredbandsfiber finnas tillgänglig vid planläggning (vilket kan inhämtas genom exempelvis Ledningskollen).

REFERENSER

KOMMUNALA DOKUMENT

ÖVERSIKTLIG PLANERING

Översiktsplan för Söderköpings kommun 2015-2030. Antagen av kommunfullmäktige 2015-11-04.

ÖP 90 (1991)

ÖP05 (2006)

FÖP E22 (2008)

Projektplan – Fördjupad översiktsplan Söderköping stad, daterad 2014-04-03

Inriktningsdokument Fördjupad översiktsplan Söderköping stad antaget av Kommunstyrelsen 2016-05-17 § 43

PLANER OCH STRATEGIER

Avfallsplan

Folkhälsopolitisk policy

Handlingsprogram till skydd mot olyckor

Handelsutredning (2015)

Idrottspolitiskt program

Miljöprogram

Kostpolitiskt program

Naturvårdsprogram

Näringslivsstrategi

Program för IT-infrastruktur Söderköpings kommun 2015-2020

Antagen av kommunfullmäktige 2015-06-17 § 73

Styrmodell för Söderköpings kommun

Trafikplan Söderköping 2010-2015. Antagen av Kommunfullmäktige 2010-04-13

DOKUMENT FRÅN ANDRA MYNDIGHETER

Boverket (2017) *Beräkning av behovet av nya bostäder till 2025*

Boverket *Riksintressen är nationellt betydelsefulla områden* Tillgänglig (2016-09-06) <http://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/samplaneras-sverige/riksintressen-ar-betydelsefulla-omraden/>

Länsstyrelsen i Östergötland *Regional bostadsmarknadsanalys för Östergötland 2016* <http://www.lansstyrelsen.se/Ostergotland/Sv/samhallsplanering-och-kulturmiljo/Documents/Bostadsmarknadsanalys%20Östergötland%202016.pdf?keyword=bostadsbehov>

Länsstyrelsen i Östergötland (2014) *Område av riksintresse för friluftsliv i Östergötlands län – Göta kanals vattensystem*. Tillgänglig (2016-07-05): <http://www.lansstyrelsen.se/ostergotland/SiteCollectionDocuments/Sv/djur-och-natur/skyddad-natur/Riksintresse%20friluftsliv/V%C3%A4rdebeskrivning%20G%C3%B6ta%20kanals%20vattensystem.pdf>

Länsstyrelsen i Östergötland (2014) *Regional Vattenförsörjningsplan för Östergötland*

<http://www.lansstyrelsen.se/ostergotland/SiteCollectionDocuments/Sv/miljo-och-klimat/vatten-och-vattenanvandning/Regional%20vattenförsörjningsplan%20för%20Östergötland.pdf>

http://www.lansstyrelsen.se/ostergotland/SiteCollectionDocuments/Sv/miljo-och-klimat/vatten-och-vattenanvandning/Kartbilaga_140704_webb.pdf

Länsstyrelsen i Östergötland *Riksintressen för kulturmiljövården i Söderköpings kommun* Tillgänglig (2016-07-05): http://www.lansstyrelsen.se/ostergotland/sv/samhallsplanering-och-kulturmiljo/byggnadsvard/Pages/soderkopings_kommun.aspx

Länsstyrelsen i Östergötland *Riksintressant naturmiljö, Östergötlands län Nr NRO 050 36 Slätbakens förkastningssystem* Tillgänglig (2016-07-05): <http://www.lansstyrelsen.se/ostergotland/SiteCollectionDocuments/sv/djur-och-natur/friluftsliv/ostergotlands-natur/riksintressen-ostergotland/NRO05063Slätbakensförkastningssystem.pdf>

Länsstyrelserna (2016) *Checklista för klimatanpassning i fysisk planering – ett verktyg för handläggare på kommun och länsstyrelse*. Tillgänglig (2016-07-05): <http://www.lansstyrelsen.se/Ostergotland/Sv/miljo-och-klimat/klimat-och-energi/klimatanpassning/Documents/Checklista-%20verktyg%20f%C3%B6r%20klimatanpassning%20i%20fysisk%20planering.pdf>

Länsstyrelsen (2012) *Regionala miljömål för Östergötland inom området Begränsad klimatpåverkan – kortversion* Tillgänglig (2016-07-11): <http://www.lansstyrelsen.se/ostergotland/SiteCollectionDocuments/Sv/miljo-och-klimat/klimat-och-energi/energi/Klimatmålsbroschyr%20webbversion.pdf>

Länsstyrelsen (2010) *Friluftsliv i Östergötland - en regional kartläggning 2010:14* Tillgänglig (2016-10-14): <http://www.lansstyrelsen.se/ostergotland/SiteCollectionDocuments/Sv/publikationer/publicerade-publikationer/2010/Friluftsliv%20version%2020101213%20för%20publicering.pdf>

Myndigheten för delaktighet (MFD) *Mål för funktionshinderspolitiken* Tillgänglig (2016-07-11): <http://www.mfd.se/funktionshinderspolitik/mal-for-funktionshinderspolitiken/>

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) *Stabilitetskartering finkorniga jordarter* Tillgänglig (2016-07-14): <https://www.msb.se/sv/Kunskapsbank/Kartor/Stabilitetskartering-finkorniga-jordarter/S---stabilitetskartering/>

Mälardalsrådet / *En bättre sits, Mellankommunal pendling*. Tillgänglig (2016-08-30): http://www.infraplan.se/pendlingskartor_2012/Mellankommunal_pendling_files/Media/MELLANKOMMUNAL%20PENDLING%20OSTERGOTLAND%20TOTALT%202012/MELLANKOMMUNAL%20PENDLING%20OSTERGOTLAND%20TOTALT%202012.jpg?disposition=download

Regeringen *Mål för funktionshinderspolitiken* Tillgänglig (2016-07-11): <http://www.regeringen.se/regeringens-politik/demokrati-och-manskliga-rattigheter/funktionshinder/mal-for-funktionshinderspolitiken/>

Region Östergötland (2012). *Regionalt Utvecklingsprogram*. Tillgänglig (2016-04-12): <https://www.regionostergotland.se/Regional-utveckling/Samhallsplanering/Regional-utvecklingsplanering/Regional-utvecklingsplanering/>

Region Östergötland (2016) *Regional strukturbild för Östergötland*
– *samrådshandling*. Tillgänglig (2016-04-12): <https://www.regionostergotland.se/Regional-utveckling/Samhallsplanering/Regional-utvecklingsplanering/Strukturbild-Ostergotland/Regional-strukturbild-for-Ostergotland---samrad/>

Region Östergötland (2017) *Regional cykelstrategi för Östergötland*
– *samrådshandling*. Tillgänglig (2017-08-24): <https://wssext.regionostergotland.se/regsam/Samhallsbyggnad/Infrastruktur/Cykelstrategi/Regional%20cykelstrategi%20för%20Östergötland%202017.pdf>

Räddningstjänsten Östra Götaland *Risk- och skyddsanalys 2015*

SMHI *Länsvisa klimatanalyser*. Tillgänglig (2016-04-12): <http://www.smhi.se/klimat/framtidens-klimat/lansanalyser>

SMHI *Återkomsttider för extremt väder*. Tillgänglig (2016-07-11): <http://www.smhi.se/professionella-tjanster/professionella-tjanster/statistik-och-data/aterkomsttider-for-extremt-vader-1.14134>

Trafikverket *Vägar och gators utformning Sektion tätort – gaturum*. Tillgänglig (2016-11-08): http://www.trafikverket.se/TrvSeFiler/Foretag/Bygga_och_underhalla/Vag/Vagutformning/Dokument_vag_och_gatuutformning/Vagar_och_gators_utformning/Sektion_tatort-gaturum/sektion_tatort_gaturum.pdf

ÅF *Kunskapsunderlag farligt gods Söderköping* 2018-02-02

ÖVRIGA KÄLLOR

Kairos Future (2015). 2016: *Den perfekta stormen. En sammanfattning av trendföreläsningen "What's on 2016"*.

Kairos Future (2015) *Jakten på möjligheter i en ny tid - Huvudrapport för projektet stora flytt- och boendestudien 30 september 2015*

NAI Svefa *Markstrategi för del av fastigheten Söderköping 2:1* 2015-05-20

WSP - *Bullerutredning*

Översvämningskartering

Statisticon befolkningsframskrivningar

SYNPUNKTER

(Se även samrådsredogörelsen)

Medborgare FIX-punkten (Wilys) 2016-06-16

Föreningsliv, kommunala råd, fastighetsägare, näringslivet
Fokusgrupper 2016-09-05, 2016-09-06 (samt synpunkter inkomna efter fokusgruppsmötena)

WSP diskussioner och kommentarer om transportinfrastrukturen i Söderköping 2016-06-28, 2016-09-16

Diskussioner under arbetet med VA-översikten och VA-policyn

Synpunkter inkomna i samband med Trafikverkets presentation av vägplaneförslaget för E22

Synpunkter som kommit fram vid KS info och Allmän beredning

Informationstillfälle på Stinsen 2018-01-30

SRS Albogastallet 2018-02-20

STYRGRUPP

Yvonne Persson

Meta Berghausser Pont

ARBETSGRUPP

Malin Amér - Turismstrateg

Ingrid Anjou - Barn- och utbildningskontoret

Mikael Appelberg - Trafiksamordnare

Richard Bardun - Serviceförvaltningen

Johan Cöster - Samhällsbyggnadschef

Johanna Grander - Landskapsarkitekt

Mats Gripenblad – Chef för Fritid- kultur och turism

Freddie Håkansson - Planarkitekt

Ellen Jacobsson - Planarkitekt

Anna-Lena Johansson - Trafikplanerare

Johan Kaljo - Säkerhetssamordnare

Cecilia Karlsson – Barn- och utbildningskontoret

Marie Landh - Idrott och fritid

Martin Larsheim - Planarkitekt

Rein Martinsson - Stadsarkitekt

Barbro Mellqvist - Näringslivssamordnare

Veronica Nuija - Fysisk planerare

Jens Samuelsson - Socialchef

Monica Stangel Löfvall -
Intendent

Peter Teske - Ekonomichef

Hanna Wahlberg -
Planarkitekt

KARTOR

Linda Gustavsson GIS-
samordnare

Veronica Nuija

Hanna Wahlberg

ILLUSTRATIONER

Anna Sara Bergkvist

Ellen Jacobsson

Veronica Nuija

Hanna Wahlberg

FOTON

Veronica Lachan

Thomas Pettersson

Söderköpings kommun

Monica Stangel Löfvall

Omslagsbild: Thomas Pettersson 2007

LÄNSSTYRELSENS GRANSKNINGSYTTRANDE

LÄNSSTYRELSEN
ÖSTERGÖTLAND
Kultur- och samhällsbyggnadsenheten

Granskningsyttrande
2018-02-26

sid 1 (4)
401-13166-2017

Söderköpings kommun
samhällsbyggnadsnämnden@
soderkoping.se

Fördjupad översiktsplan för Söderköpings stad i Söderköpings kommun

Rubricerat förslag har insänts till Länsstyrelsen för granskning enligt 3 kap. 16 § Plan- och bygglagen (2010:900). Handlingarna utgörs av utställingshandling, miljökonsekvensbeskrivning, kartbilaga samt samrådsredogörelse.

Syftet med den fördjupade översiktsplanen (FÖP) för Söderköpings stad är att identifiera nuvarande markanvändning och föreslå ny utifrån de behov som idag finns och de som förutspås fram till år 2030. Målet är att skapa en hållbar stad år 2030. I planförslaget pekas utvecklingsområden ut och områden som kommer förändras eller bevaras.

Förslag till ny fördjupad översiktsplan för Söderköpings stad kommer att ersätta kommunens tidigare fördjupade översiktsplan från 1990 som förgräns i sin tur av Generalplan för Söderköping från 1977.

Länsstyrelsen har 2017-04-27, dnr 401-2688-17, lämnat ett samrådsyttrande över den fördjupade översiktsplanen för Söderköpings stad.

Sammanfattning

Länsstyrelsen bedömer med hänsyn till överprövningsgrunderna i 11 kap. 10 § PBL och nu kända förhållanden att översiktsplanen i stort har hanterat de frågor som behövs. Inom nedan beskrivna delar av översiktsplanen måste vissa kapitel fördjupas bland annat vad gäller riksintresse för kulturmiljövård, riksintresse för friluftsliv, Natura 2000, förtydliganden kring miljökvalitetsnormer för vatten samt förtydliganden av kartor gällande klimat Anpassning.

Prövningsgrunder enligt PBL 11 kap. 10§

Riksintresse friluftsliv

Planhandlingarna redovisar på ett korrekt sätt de förekommande riksintressena inom planområdet. När det gäller riktlinjerna för riksintresset Göta kanal (friluftsliv) är det inte bara hållivets föreskrifter som behöver beaktas utan även tillgänglighet och upplevelsevärden på land. Hänsyn behöver också tas så att exploateringen är förenlig med riksintresset i stort. Detta innebär exempelvis att säkerställa allmänhetens tillträde till berörda strandområden och att inte försämra upplevelsen av området. Göta kanal är även ett riksintresse för kulturmiljövård och hänsyn ska tas till dessa värden.

Natura 2000-områden

Kommunen måste beakta Natura 2000-området Ramunderberget vid planläggning och exploatering inom område 5. Detta står endast angivet för område 5a och gäller även för

område 5. Natura 2000-områden omfattas av ett starkt lagskydd och även åtgärder i anslutning till ett skyddat område kan behöva tillståndsprövas om det finns en risk för betydande påverkan på ingående arter eller habitat.

Riksintresse kulturmiljövård

FÖP Söderköping stad saknar en beskrivning av hur värden för riksintresset Skönberga ska säkerställas och hur negativ påverkan kan undvikas. Planen måste kompletteras i det avseendet samt att kommunen ska förhålla sig till den riksintressebeskrivning och de gränser som är beslutade för riksintresset för Skönberga. Om inte kommunen beskriver hur de avser att tillgodose riksintresset finns det risk att kommande detaljplaner i anslutning till riksintresset kan komma att innebära påtagligt skada.

När det gäller föreslagna områden för stadsutveckling inom riksintresset bedömer Länsstyrelsen att dessa totalt sett innebär en alltför stor förändring av landskapet för att påtaglig skada ska kunna undvikas. Planen behöver i väsentliga delar omarbetas för att riksintresset ska kunna tillgodoses. Länsstyrelsen avser att delar av områdena 3, 3a, 4 samt hela område 2 och 16 ska tas bort från FÖP Söderköping och att den fastsatta bebyggelseutvecklingen hanteras i en ny studie av möjlig bebyggelse i området som helhet.

Länsstyrelsen bedömer att viss begränsad kompletteringsbebyggelse kan tillåtas i anslutning till kyrkomiljön samt vid andra bebyggelseansamlingar. Placering och utformning av ny bebyggelse samt vägnät till dessa behöver detaljstuderas och måste anpassas till terrängen samt byggnadstraditionen inom området. Det öppna odlingslandskapet är ett av flera utpekade värden i riksintresset som ska beaktas i kommande planering.

Riksintresse kommunikationer

Väg E22 utgör riksintresse för kommunikationer. Det är av största betydelse att kommunens bebyggelse- och trafikplanering samspelar med Trafikverkets planläggning för ombyggnad av väg E22. Länsstyrelsen har inget att erinra om hur planen har beaktat riksintresset men vill påpeka att föreslagna utredningsområden för tätortsexpansion väster om den nya vägen (område 12a, 13, 18 och 20) behöver ske med beaktande av vägens långsiktiga funktion av prioriterat nationellt vägstråk. Det innebär att störningskänsligheten inte får öka och att utrymmet för att nyttja vägen för lokala trafikfunktioner här begränsas. Därför är det önskvärt att tätortens utvecklingsbehov så långt möjligt kan tillgodoses öster om E22 och att marken väster om vägen även fortsättningsvis bevaras som jordbruksmark.

Miljökvalitetsnormer (MKV)

MKN Vatten

Länsstyrelsen avser att det behövs en tydligare beskrivning av vilka miljöproblem som främst behöver åtgärdas i de olika ytvattenförekomsterna och vilka möjligheter som finns att hantera dem inom ramen för genomförandet av den nu aktuella fördjupade översiktsplanen. Det är även viktigt att visa att planen kan genomföras utan att miljökvaliteten försämras i någon av de berörda vattenförekomsterna.

MKN Luft

Länsstyrelsen delar kommunens bedömning att det inte är risk för överskridande av miljökvalitetsnormerna för utandningsluft.

Mellankommunala frågor och regionala förhållanden

Länsstyrelsen bedömer att planen har stor betydelse från mellankommunal synpunkt, både vad avser bostadsförsörjning, kommunikationer, och utveckling av turistnätningar.

Länsstyrelsen välkomnar att dessa perspektiv förstärks och fördjupas i FÖP Söderköping.

Helsta och säkerhet

Skydd mot olyckor

Kommunen har tagit ställning och hänsyn till risker förknäppade med farligt gods, före respektive efter en eventuell flytt av väg E22. Länsstyrelsen anser att det är tillräckligt.

Dammsäkerhet är beaktat i dokumentet och risken är inlagd under relevanta områdesbeskrivningar.

Aktuell räddningstjänst benämns Räddningstjänsten Östra Götaland, detta bör justeras under rubriken "Riktlinjer för miljö, risk och hälsa" för ökad tydlighet.

Klimatanpassning

Länsstyrelsen tycker att det är bra att det finns en översvämningskartering, det är dock oklart vad som ingår: vad betyder 100-årsflöde med klimattektor? Vilket scenario visas på bilden? Karteringsdokumentet ingår inte bland handlingarna. Frågan behöver förtydligas i den statliga planhandlingen.

Vad gäller markförhållanden bör kommunen förtydliga hur förändrade flöden, både yt- och grundvattnen, kan påverka förhållandena.

Det saknas en tydligare koppling till vilken hänsyn kommunen ska ta till klimatiförändringarna i de riktlinjer och strategier som tas upp.

Det är viktigt att i ett tidigt skede i planeringen skapa förutsättningar och plats för att ta hand om dagvattnen i större skala. Det är svårt att skapa plats för nya dagvattenlösningar i efterhand. Länsstyrelsen ser gärna ett förtydligande kring detta.

Statliga myndigheter

Länsstyrelsen har gett möjlighet för Försvarsmakten, Trafikverket, Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap (MSB) samt Sveriges Geologiska Undersökning (SGU) att lämna synpunkter på planförslaget. Inga synpunkter på den fördjupade översiktsplanen har framkommit från dessa myndigheter.

De som deltagit i beslutet

I handläggningen av detta yttrande har förutom undertecknade även miljöskyddshandläggaren Göran Thunberg (Miljöskyddsenheten), naturvårdshandläggaren Therese Sommergren (Naturvårdsenheten) samt samhällsbyggnadsdirektör Jan Persson, handläggaren kring skydd mot olyckor Carl Granström och länsamtkvarnen Patrick Björklund (Kultur- och samhällsbyggnadsenheten) deltagit.

Kristina Zetterström
Länsråd

Pernilla Johansson
Samhällsplanerare

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därmed underskrifter.

Kopia till:

Länsledningen

Miljöskyddssektionen

Naturvårdssektionen

Kultur- och samhällsbyggnadssektionen

SÖDERKÖPING.SE

Söderköpings kommun, 614 80 Söderköping, 0121-181 00, kommun@soderkoping.se